Az első magyar internetmagazin V. évfolyam 4. szám 2000. április Ára: 336 Ft

INTERNET KALAUZ

Alapítva: 1996

Keréknyomok AZ INTÉRNETEN

Domainliberalizáció kérdőjelekkel, kettősponttal

Fullextra

Űrvadászat Magyarországon

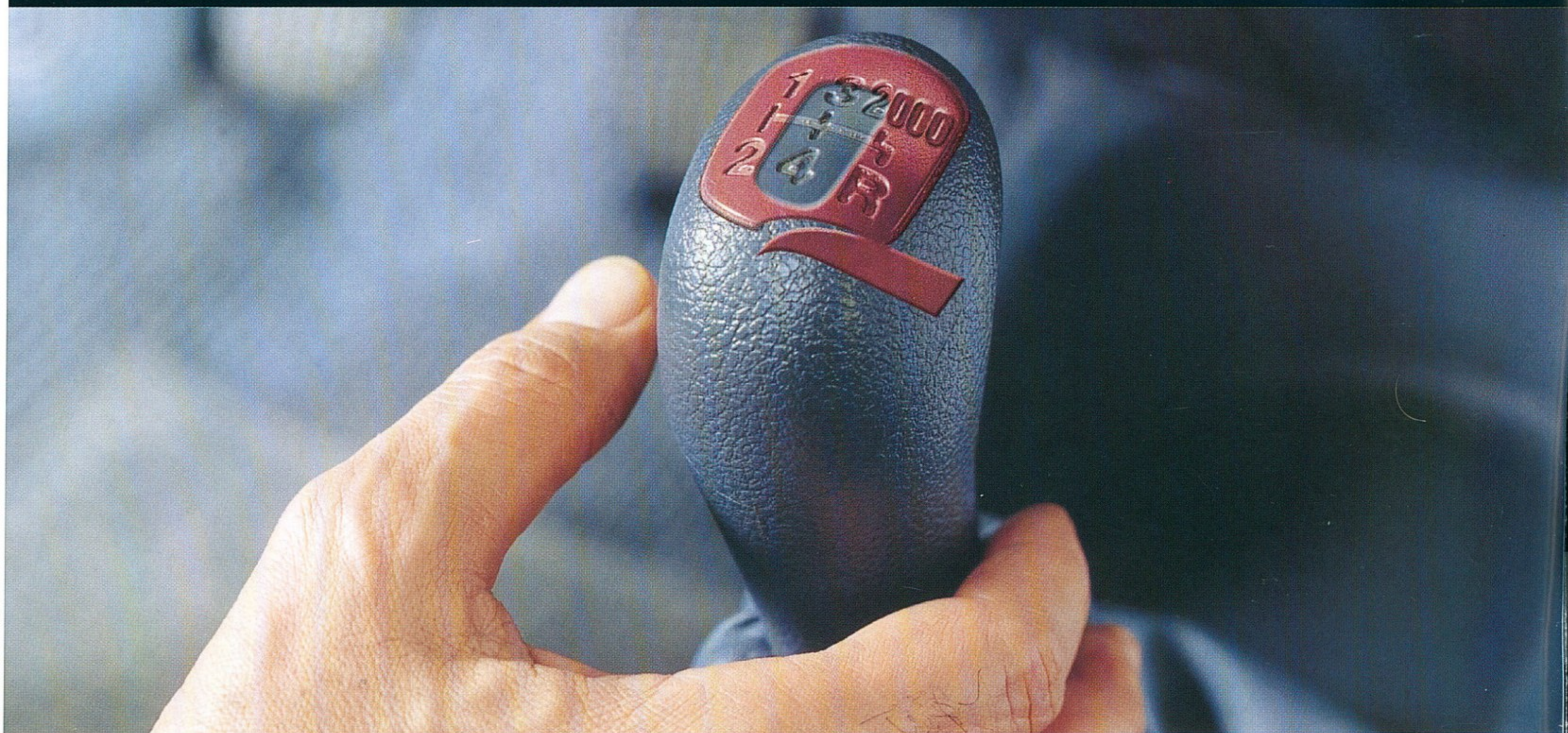
A válóok: internet?

Hackereink tündöklése és bukása

PRÍM
9 771219 900009 00040

Váltson feljebb!

Windows NT Workstation 4.0 operációs rendszerét ingyen frissítjük Windows 2000-re!

Bár a **Windows 2000** magyar változata májusban jelenik meg, mégsem érdemes elhalasztania számítógépeinek beszerzését! Ha Ön 1999. november 1. és 2000. május 31. között vásárolt vagy vásárol Compaq Deskpro EP vagy EN számítógépet, a Compaq ingyen frissíti Microsoft NT Workstation 4.0 operációs rendszerét Windows 2000-re.

A Windows NT™ Workstation 4.0 utódaként a **Windows 2000 Professional** az üzleti célú desktop operációs rendszerek új generációját képviseli, amely megbízható számítástechnikai hátteret nyújt ahhoz, hogy cége megfelelhessen a gazdasági élet legújabb kihívásainak. A **Windows 2000** megnövelt rendszerstabilitásával, nagymértékű adatbiztonságával és az üzleti felhasználáshoz szükséges nagy teljesítményével garantálja vállalatának hatékony és zavartalan működését.

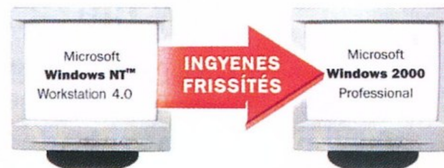
A Compaq mint a Microsoft legjelentősebb partnere kiemelkedő szerepet játszott a Windows 2000 létrehozásában – cégünk az új operációs rendszert eddig már több mint 18 000 belső PC-jére és 300 belső kiszolgálójára telepítette fel. A **Windows 2000** az eszközök, a szakértelem és a szolgáltatások terén ma egyet jelent a Compaq-kal: ma a Compaq kínálja a legszélesebb **Windows 2000** kompatibilis számítógépes választékot, és a Compaq termékek és szolgáltatások biztosítják a legjobb és legmegbízhatóbb **Windows 2000** platformot.

A Compaq mostani ajánlatával Ön hardver és szoftver tekintetében egyaránt a legújabb technológiát állíthatja cége fejlődésének szolgálatába. További információ a **www.compaq.hu** címen vagy zöld számunkon: **06-80-COMPAQ (266-727, 206-720).**

Deskpro EP és EN sorozat

- Intel® Celeron™ processzor 466 MHz vagy Intel® Pentium® III processzor 550 MHz
- 6,4 vagy 10 GB merevlemez
- 64 MB memória (SDRAM)
- Intel® Pro100+ WoL hálókártya
- Matrox G200 AGP 2x videókártya 8 MB video RAM vagy Intel® videókártya integrált 4 MB video cache
- AC ´97 sztereó hangkártya
- Microsoft Windows NT 4.0 Workstation, magyar verzió.

Microsoft **Windows 2000**

Professional

| Az új | gazdaság | alapja. |

COMPAQ

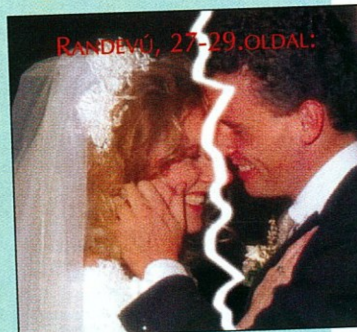
INTERNET KALAUZ
Az első magyar internetmagazin

KIADJA:
PRÍM Információ-technológiai Kft.
1116 Budapest, Hunyadi Mátyás u. 32.
FELELŐS VEZETŐ:
Szabó Hédy (szabo@prim.hu)
FŐSZERKESZTŐ:
Vértes János Andor (jvertes@prim.hu)
Olvasószerkesztő:
Fábián Gábor
A Barangolás rovat szerkesztője:
Fagyal Csongor
(lnyl@impulzus.sch.bme.hu)
Művészeti szerkesztő:
Láng László (gr-blekk@online.no)
Tervezőszerkesztő:
Henger Attila (henger@prim.hu),
Krébecz József, Krébecz Krisztián
(krebecz@bonline.hu)
Címlapterv: Rusz László

Telefon: 228-3372, 228-3373
Telefax: 228-3373/13
Mobil: 20-9343-077, 20-9343-078
E-mail: ikalauz@prim.hu
Egy lapszám ára: **336 Ft**
Előfizetési díj egy évre: 3080 Ft
(Prímpostán keresztül: 1958 Ft)
Megrendelhető: a Kiadónál
e-mailben, levélben vagy faxon
Az Internet Kalauz megtalálható
a világhálón: www.prim.hu
Hirdetésfelvétel: a Kiadóban
Reklám-marketing:
Henger Ágnes (ahenger@prim.hu)

Nyomdai előkészítés:
Artur Repro Stúdió
Nyomás: Veszprémi Nyomda Rt.
Terjeszti:
Budapesti Hírlapkereskedelmi Rt.
Nemzeti Hírlapkereskedelmi Rt.
Magyar Posta Rt. Hírlapüzletági
Igazgatóság
Hozzáférhető még a nagyobb
könyvesboltokban és az
internetkávéházakban.

HU ISSN 1219-9001

A VÁLÓOK: INTERNET?

Következő számunk
május 3-án jelenik meg!

Áprilisi számunk hirdetői:

K@LAUZ

@KTUÁLIS

SZOLGÁLT@TÁS

R@NDEVÚ

WEBM@STER

B@RANGOLÁS

T@LÁLÓS

GONDOL@T

INDUL@T

KIK@PCSOLÓDÁS

A Prím Kiadó
a Magyar Terjesztés-Ellenőrző Szövetség tagja

Az Internet Kalauz 1998. második félévi átlagos nyomott példányszáma – a MATESZ által felkért AUDIT Rt. 1999. május 6-ai megállapítása alapján – 31 940 db, s mint az auditálók megerősítették, ebből 31 763 az olvasókhoz jutott el, a remittendának minősíthető példányszám átlagosan mindössze 177.

Lapunkat rendszeresen szemlézi Magyarország legnagyobb médiafigyelője, az

»OBSERVER«
BUDAPEST MÉDIAFIGYELŐ KFT.

Lapunk olvasásakor érdemes figyelni az alábbi jelekre:

Cikk, amit mindenki figyelmébe ajánlunk:

Szakmai jellegű információ, vagy egyéb okból a köznyelvtől eltávolodott, „magasan szárnyaló" cikk, aminél laikus olvasóink kiadhatják Pósalaki bácsi jelszavát: „ugorgyunk":

Vélemény, vitairat, gondolat:

Levél, vagy levélcímet (e-mail) tartalmazó írás:

Fontos figyelmeztetés, szabályismertetés:

Talány, kérdés, rejtvény:

MÉG *zöld...*

Vértes János Andor / jvertes@prim.hu

Éretlennek bizonyult az ISZT annak a problémának a kezelésére, amit a .hu domainnév liberalizálása jelentett, s hát lássuk be, ez törvényszerű volt; egy amatőr módon dolgozó, amatőr módon felépített és amatőrökből álló szervezet hogyan is lett volna képes professzionálisan kezelni egy sokmilliárdos gazdasági döntést... (Számoljunk csak: a sorsoláson közel nyolcezer domain talált gazdára, s butaság lenne honfitársaink találékonyságát alábecsülni azzal, ha nem ezt a nyolcezret minősítenénk minden idők legfrappánsabb, legértékesebb szavainak... Még lehet az angol ábécé betűiből és a számokból néhány milliárd .hut képezni, csakhogy azoknak a „bereklámozásához" néhány milliárd forinttal többre van szükség, mint ezekéhez... A toplistás domainek éppen ezért érnek milliókat, tízmilliókat, és ha a sor végén kullogókat csak néhány tízezernek vesszük, akkor is kijönnek a milliárdok...)

Az Internet Kalauz a felemás szabályozás veszélyeire, „az élvezni is, de szűznek is maradni" szándék kilátástalanságára már december elején (vagyis még a döntés előtt) figyelmeztetett, amikor neszét vettük, hogy az ISZT december 15-én liberalizálásra készül. Akkor még nem tudtuk, nem is tudhattuk, hogy az önmagában is veszélyeket rejtő félmegoldást megfejelik azzal az ostobasággal, hogy hagyják, két és fél hónapig hadd gyűljenek az igények, hadd alakuljon ki teljességgel kezelhetetlen helyzet március elejére...

„Az Internet Kalauz a felemás szabályozás veszélyeire, „az élvezni is, de szűznek is maradni" szándék kilátástalanságára már december elején (vagyis még a döntés előtt) figyelmeztetett..."

Persze akkor még azt sem gondoltuk, hogy ezt a káoszt mi okoztuk. Mondjuk, személy szerint én... Az ISZT egyik tagja, becenevén Grin (ami fonetikájában ugyebár emlékeztet arra az angol szóra, amelyről nem csupán az éretlenség juthat eszünkbe, hanem a zöldségek is) felrakta ugyanis a gyakori kérdések ISZT-s válaszait a WWW.TOLNA.NET/DOMAIN/FAQ.HTML oldalra, ahol szinte nekünk szegezi a kérdést:

„– Mi a hatása egy-egy nem átgondolt cikknek az országos/online lapokban¿"

Majd válaszol:

„– Káosz. Mivel az ilyen cikkek írói látszólag kerülik a teljes fronton való tájékozódást, ha egyáltalán töltik idejüket tájékozódással, viszont széles rétegeket érnek el, így igen komoly félretájékoztatás is lehet az eredmény. Ennek igen komoly következményei lehetnek: a hamis, de igen hangos negatív visszhang veszélybe sodorhat egy átgondolt és jó folyamatot csak azért, mert a nagy hang mögött hatalmas tájékozatlanság vagy félretájékoztatottság áll."

Ha a védekezés lenne a feladatom, akkor most dátum szerint felsorolnám azokat a leveleket, amelyeket az ISZT elnökének (majd amikor válasz nem jött, kínomban már nic.hu webmesterének) címeztem, hivatalos tájékoztatást kérve az egyetlen magyar internetes folyóirat számára. Megemlíthetném, hogy a Victor Hugo utcában az ISZT-hez menni szándékozó polgárt nem engedik föl a biztonsági őrök, mert ez nem félfogadó típusú szervezet, és elmondhatnám, hogy az ISZT-nek még a telefonja is titkos, de mindezt egyszerűen képtelen vagyok megtenni... Nem elkeseredésemben, jókedvemben. Ugyanis az „átgondolt" jelző az általam veszélybe sodort „jó folyamat"-ra vonatkoztatva annyi derűt keltett bennem, hogy térdemet csapkodva úgy döntöttem, inkább az Index fórumáról vett néhány idézettel bemutatom az ISZT-nek eme „átgondolt" tagját, *Gervai „Grin" Pétert,* a CoryNet Kft. (WWW.TOLNA.NET) műszaki igazgatóját, aki nem csak Tolnában intézi a domainügyeket, hanem országosan is, legalábbis erre vall, hogy egyedüli hősként minden elképzelhető fórumon felvállalta, hogy testével védi az ISZT-t a támadásoktól.

Az alábbi mondat (de talán a többi is) rávilágít, hogy az ISZT úgy fél az üzlet vagy a business szótól (az autó kifejezés után erre a kettőre adták be a legtöbb igényt), mint ördög a tömjénfüsttől... (Most ne foglalkozzunk azzal, hogy ez a magatartás mennyire farizeus, csak azzal, hogy mennyi kárt okoz egy olyan világban, amelynek hajtóereje, mozgatója az üzlet.)

Grin mondá (az idézetekben az elütéseket és a magyartalanságokat is békén hagytuk a hitelesség kedvéért – a szerk.):

„Persze mindenre ráfoghatod, hogy XY bevétele gazdagítására jó... de azért ne fogd rá azt, hogy ez lenne az egyedüli ok. (Most nem említem magamat, akit pl. egyáltalán nem motivált a döntésben ez; talán igazolja az is, hogy a mi áraink olyanok, hogy a cybersquatterek elkerülnek minket, mert szerintem az egy nagy mocsokság, és internet-etika ellenes... [ha nem je-

gyezhető be a név, akkor is péznbe kerül, emiatt aki normál nevet ad be, nem károsul, viszont a görények szépen megszívják, már elnézést a görényektől.])"

Grin mondá később:

„Már mondtam, és nem szeretem magam ismételni: az ISzT nagyszámú tagból áll, és ebből csak egy rész az, aki a pézt előbbre helyezi az internet jobbításánál. Ne általánosíts, én több tagot ismerek, aki nem a pénzügyi érdekei miatt vett részt az eddigi szabályzatok fejlesztésében. A fürdővíz, ha mocskos is volt, csak attól lehetett, hogy az arrajárók folyton-folyvást megpróbáltak belepiszkítani; kevésbé képletesen: számtalan ember (beleértve a néha bő nyálra engedett online sajtótermékeket) próbálta a szabályozás hibáit nagy hangon kiemelni és az előnyeit agyonhallgatni."

Grin mondá ezt is:

„Én nem érzem, hogy rosszban vettem volna részt (már ha ez téged komolyan érdekel). Én ismerem a folyamatot is, és gondolkodásképes emberként látom a szabályozás előnyeit is. Attól, hogy néhány nagyobb hangú ellenző felszólal, még a dolog jól működik."

Itt most álljunk meg egy pillanatra, és vegyük számba, hogy miként zajlott le Magyarországon a nagy márciusi domainfelszabadítás.

Az emberek – mármint eme új gazdaság, az e-business, az internetes piac szereplői – törték a fejüket, és összegyűjtötték, hogy milyen domain kellene nekik, majd elmentek egy regisztrátorhoz... Az első és legnagyobb bibi: ki a regisztrátor?... Ugyanolyan ember, és ugyanúgy ennek az új gazdaságnak, az e-businessnek, az internetes piacnak a szereplője. Vagyis mi van, ha egy értékes, jó nevet éppenséggel én juttatok versenytársam eszébe?! Hogy is írta az örökzöld FAQ? „Átgondolt és jó folyamat." Átgondolná mindezt a kedves olvasó is?

Mindennek eredménye, hogy a domainbejegyzést az emberek, a piaci szereplők az utolsó pillanatra hagyták, hátha így nem lesz ideje a regisztrátornak (vagy a rokonságának) is beadni az igénylést, hátha így kevésbé csökkennek a sorsoláson az esélyeik. Más kérdés, hogy a regisztrátorok egy részének nem a saját, hanem az ügyfelek utolsó pillanatban érkezett számos igényének beadására nem jutott ideje, az ISZT meg elfelejtette szabályozni, hogy „a március 2-án éjfélig beérkező igényeknek" hova is kell beérkezniük, így ami csak a regisztrátorokhoz érkezett, egyszer és mindenkorra kimaradt ebből az eredeti tőkefelhalmozásnak tekinthető sorsolásból...

Most ne foglalkozzunk a menet közbeni határidő-módosításokkal, hagyjuk az akció olyan apró tételeit, mint az utólag zárolt nevek, inkább térjünk vissza Grinhez, mert szavainál bájosabban bajos lenne érzékeltetni az ISZT hozzáállását a kérdésekhez.

Grin mondá (ehhez a „mondá"-hoz egy kis szerkesztőségi megjegyzés: tudják Önök, hogy az ISZT tagjai szerényen csak az Istenek Tanácsának titulálják magukat? Tudom, ez jópofiság... Annyi humor kétségtelenül van benne, mint az „átgondolt"-ban...):

„Igenis nekünk kell felvállalni, hogy a görényeket (is) lekezeljük, hiszen ki már tenné meg helyettünk. Mi legalább értünk is ahhoz, amit csinálunk, a lehetőségek határain belül. Én nem kértem hogy sajnálj, és nem vártam el hogy megérts (csupán szerettem volna, hiú ábránd, tudom), hiszen te nem hozod a szabályokat, hanem betartod azokat. Az, hogy itt vagyok, viszont valóban csak mazochizmus, mivel ez a fórum dolog... na, nem állok neki csepülni, a hibáit te is ismerheted."

Grin válaszolja az egyik hozzászólónak, aki a többszörös regisztrációt, vagyis a „sorsjegyek" szaporítását firtatja:

„Jaja, legális és szemétség. De ezek már nem 'netesek, ezek BIZNISZMENEK."

S amikor ugyanaz a hozzászóló megjegyzi, hogy aki két regisztrátornál kérte ugyanazt a nevet, azt azért ki kellett volna zárni, de hát a szabály nem gondolt erre, most már késő bánat, Grin ezt mondá:

„Szerintem nem kizárni kellene, hanem egy úgynevezett 'pajszer'-ral hidegalakítani a fejét, de ezen nem veszünk össze."

Bocsánatot kellene kérnem az ISZT másik harminc-egynéhány tagjától, hiszen látszólag semmi sem igazolja, hogy ők egy kaptafára lennének húzhatók (tudom, erre Grin hozzáteszi, hogy engem másféle fára kellene felhúzni, de ezen nem veszünk össze...) a fentebb idézett zöldségek összehordójával, ám sajnos az ISZT minden döntése azt igazolja, hogy ez nem Grin, hanem maga az ISZT. Hivatkozhatnék arra is, hogy az ISZT egyetlen másik tagja (beleértve a lemondott elnököt vagy a helyére került alelnököt) nem szállt be egyetlen vitába sem, nem nyilatkozott, nem cáfolt, de ennél tényszerűbbek és ezért sokkal inkább ebbe a cikkbe valók az egymást érő amatőr lépések... Ha csak egy tag is úgy véli az ISZT-ben, hogy ő „ennyire azért" nem amatőr, akkor kérdem őt tisztelettel, miért nem tett valamit azért, hogy a szabályok ne változgassanak egyik pillanatról a másikra, a határidőket ne kezeljék ennyire önkényesen? Kérdezem én a profi ISZT-tagokat: mint cég, mint vállalat mertek volna hasonlókat cselekedni?

A jókedv, amit igazából nem is az „átgondolt" jelző, hanem a decemberben még feltételezett jó szándék váltott ki, elmúlt. A most elpusztított vetés már sohasem fog beérni.

A domainliberalizáció eredeti határideje március 1-je volt. Ez a sorsolás szempontjából március 2-án éjfélre csúszott, ugyanakkor más szempontból február 28-ára, hiszen 29-én már nem fogadták el a régi szabályokra és regisztrációs lapra épülő újságnévbejegyzést, s ha valaki erről nem értesült időben, akkor emiatt a sorsolásból is kimaradt.

Tudom, akadnak cégek, internetszolgáltatók, amelyek nem szívesen azonosulnak az amatőr lépésekkel, az éretlen, átgondolatlan húzásokkal, a webre kiakasztott zöldségekkel. Ők arra hivatkoznak, hogy nem tehetünk az egészről, az ISZT egy demokratikus szervezet, itt a tíz ügyféllel rendelkező kis szolgáltatónak ugyanúgy egy szavazata van, mint a milliárdos nagyvállalatnak... Nincs ezzel semmi baj, az ilyen egyletek jól szolgálják a hasonló tevékenységet folytató vállalatok között a párbeszédet, bizonyos belső etikai szabályokat is meghatározhatnak, de így nem dönthetnek milliárdokat jelentő gazdasági kérdésekben, mert a gazdasági életben mindig annak van nagyobb szava, több szavazata, akit a döntés erőteljesebben érint, ellenkező esetben a kicsik a „máséval a csalánt" elven bármikor bármit rákényszeríthetnek a nagyokra, s ez nem demokratikus, hanem ostoba és amatőr szabályozás.

Persze – mondhatják erre sokan – nálunk az internet még gyerekcipőben jár, majd beérik... Igen ám, de most az történt, hogy az „átgondolt és jó" folyamatok eredményeképpen a föld éretlen gazdái hirtelen rászabadították az aratókat a még zöld vetésre... A jókedv, amit igazából nem is az „átgondolt" jelző, hanem a decemberben még feltételezett jó szándék váltott ki, elmúlt. A most elpusztított vetés már sohasem fog beérni.

Re@kció

Ha megjelenik egy cikk, arra – amennyiben az érintett szükségesnek tartja, és a lap lehetővé teszi – általában egy számmal később szokás reagálni. A domainnevekről szóló heves csatározások közepette azonban magánlevélben néhány vitatkozónak elküldtem előre az áprilisi számba tervezett vezércikket, és azt 16 nappal a megjelenés előtt az Euroastra nevű online lap ki is akasztotta a www.euroastra.com/iszt/grin címre. Így az az egyedülálló helyzet állt elő, hogy az érintett még nyomdába adás előtt „beleolvashatott a lapba", reagálhatott, sőt más rovataink kárára (amiért azok hiányolóitól elnézést kérünk) helyet is tudtunk szorítani a válaszoknak. Van néhány olyan gondolat az alábbi cikkben, amelyre nehéz megállni, hogy ne reagáljak én is kapásból, de úgy érzem, ezúttal önmegtartoztatást ír elő az illemkódex, itt és most nem az enyém az utolsó szó, s ezt tudomásul is veszem. Ha válaszkényszerem eltart a következő számig, akkor mondandómmal majd ott jelentkezem, ott is az Olv@só rovatban... Bár ki tudja: lehet, hogy tényleg egy olvasó fogalmazza meg a választ helyettem...

Vértes János
főszerkesztő

Lehetőséget kaptam az Internet Kalauztól, hogy a megjelenő, rólam szóló cikkre reagáljak, ezért köszönettel tartozom.

A cikknek több súlyos hibája is van, amelyek miatt szerettem volna Vértes urat meggyőzni, hogy ne jelenjen meg. Ezek legfontosabbika az, hogy az egész cikk az Index fórumaira épít (Törzsasztal). Talán nem mindenki tudja, hogy ez mit jelent: a fórumok olyan weblapok, ahova bárki bármit leírhat, kérdezhet, válaszolhat, méghozzá teljesen magánemberként, közvetlen hangnemben, az esetek nagy részében névtelenül, álnéven. A cikk ilyen fórumos hozzászólásokat emel ki a környezetükből, és így nem csak úgy tünteti fel, mintha az írójuk nem értene egyet Vértessel (mint ahogy nem is értek egyet), hanem mintha nem lenne alkalmas bármiféle komoly véleményalkotásra. Akit valójában érdekel, hogy ez a „grin" miket írt, az nézze meg a fórumon (a keresés ablakba elég beírni a „domain" szót): a kiragadott példák sarkított képe helyett látszani fog az, hogy ez a „grin" megpróbált (ráadásul szabadidejében) válaszolni az ott kérdezőknek, illetve elmesélni nekik azt, amit esetleg nem, vagy rosszul tudtak (és vitatkozott azokkal, akik megpróbálták – véleménye szerint – félreinformálni az olvasókat). A kiragadott részek érdekes módon tartalmazzák az összes „erősebb hangú" hozzászólásomat (szám szerint kettőt) a több százból, és aki megnézi, láthatja, hogy a többi meglehetősen informatív és nem kifogásolható hangvételű (noha a kifogásolható is illeszkedik a fórum hangnemébe). Szintén sajnálatosnak tartom, hogy egy Internet Kalauz („papírújság") cikk keletkezik amiatt, mert Vértes nem tudta álláspontját megvédeni az online fórumon. Az újságcikkek jellege teljesen más, mint egy online csevegőfórumé: az olvasók teljesen más beállítottságúak, más érdeklődési körűek is lehetnek. Az, hogy a fórumon felvetett kérdéseimre *itt és így* kapok választ, környezetükből és célközönségüktől elragadva, szerintem helytelen.

A másik hatalmas hiba a cikkben az, hogy engem mint magánembert egyszemélyben azonosít az ISZT-vel (Internet Szolgáltatók Tanácsa), ráadásul egy kötetlen hangú fórum alapján! A cikk szerint *„felrakta ugyanis a gyakori kérdések* **ISZT-s válaszait** *a* WWW.TOLNA.NET/DOMAIN/FAQ.HTML ***oldalra"*** hangzik el, sok egyéb „amit mondott, az mind-mind az ISZT véleménye, az ISZT mondta" formában. Aki megnézi a FAQ-oldalt, láthatja, hogy több helyen vastagon szedve szerepel benne, hogy azt magánszemélyként, magánvéleményként, szabadidőmben, nem hivatalosan írtam. Miért? – kérdezheti az olvasó. Az ok: bűnös vagyok abban, hogy sok-sok éve ingyen segítem és tájékoztatom az embereket, megpróbálom velük megosztani (a magam furcsa stílusában) mindazt a tudást, amivel rendelkezem; hogy azon igyekszem, hogy az internet jó hely legyen. Vértes úr szerint ez üzletietlen nézőpont, és káros az internetre, idejétmúlt dolog az etika és a tudás a pénz és a hatalom korában. Én úgy tekintem magam az ISZT elnökségében, mint egy eltérő véleményt, amely nem kisebbíti, hanem gazdagítja azokat a szempontokat, amik alapján egy-egy döntés megszületik. Van, aki az üzleti szempontok szakértője, és van, aki inkább a technikai/társadalmi oldalt közelíti meg. Szerintem minél többféle szempont alapján dönt egy szervezet, annál jobbak a döntései. Mindemellett elnökségi tagként természetesen nem nyilváníthatom ki tetszőleges formában a véleményemet, de mivel a cikk megválasztásom másnapján keletkezett, akár több héttel korábbi hozzászólásaimból, azt hiszem, világos, hogy az nem is lehetett „elnökségi" vagy „ISZT-felhatalmazott" vélemény, még ha a cikk ezt próbálja is sugallni. Annak oka, hogy sok mindenben védem az ISZT-t, az, hogy látom azt, hogy a szervezet döntéseinek nagy része helyes és hasznos, de eme cikk túl nagy lenne, ha mindezt leírnám – megtettem már régen a fórumban (valamint, bár tudom, hogy ezzel átkot szabadítok magamra, e-mailben is elérhető vagyok, a cikk alján szereplő címen).

Amit Vértes úr jól látott, az az, hogy én magánemberként erősen ellenzem az ügyeskedőket. Idéznék én is egy fórumos hozzászólásomból:

„...Te [Vértes] úgy gondolod, hogy a domainnevek egy új, hatalmas piacot jelentenek, talán mint egy kiaknázatlan olajmező, amire sok-sok ember próbál földfoglalásként jogot szerezni, mint az aranyláz idején, amikor a lényeg az volt, hogy te szerezd meg a szomszédod elől a területet, és hirtelen a semmiből milliomos lehess.

Én úgy látom: a domainnevek lényege az, hogy az interneten egy adott illetőt meg lehessen találni azon a néven, mely rá vagy szolgálta-

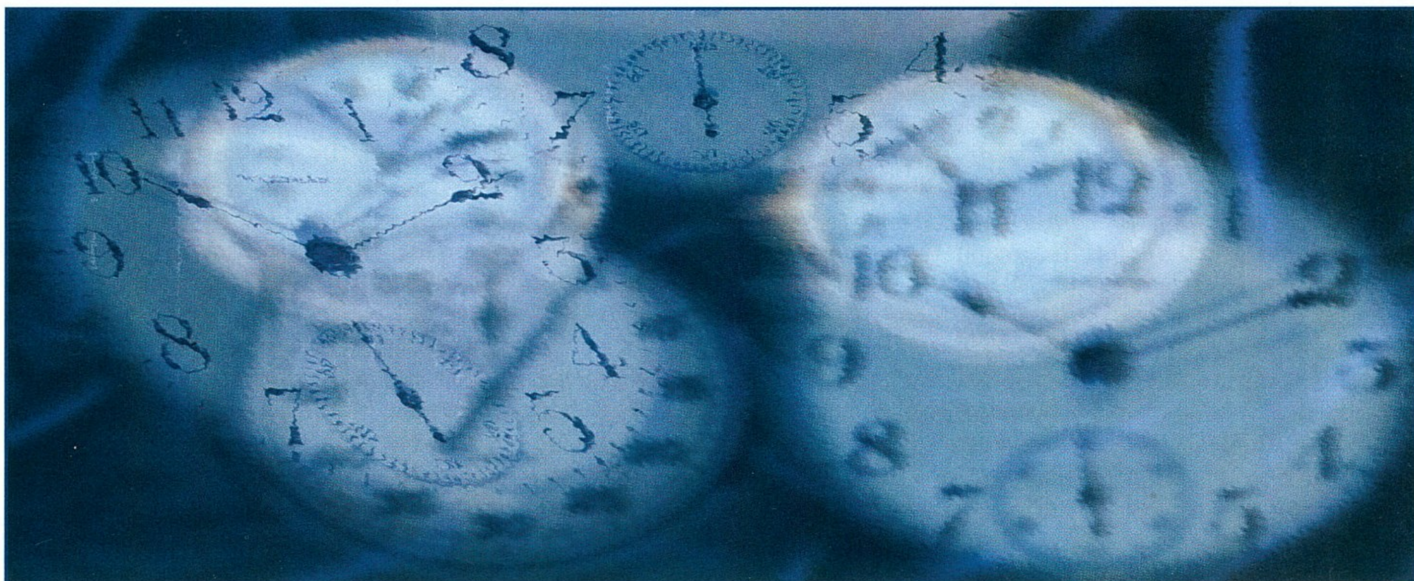
tására jellemző. Számomra a domainnevek kívánatos felhasználása az, hogy azok mögé a tulajdonosuk egy szolgáltatást építsen fel, tehát hogy a nevet saját tartalom nyújtására használják fel; így a sok domainnév-igénylés jelenthetné azt, hogy a magyarországi internet-tartalom gazdagszik, fejlődik. Én úgy érzem, hogy a domainbrókerek tulajdonképpen domainspekulánsok, hasonlóan a telekspekulációhoz: megpróbálnak jó előre lefoglalni mások számára értéktelennek látszó vagy mások által nem ismert területeket, hogy aztán azokat később kiemelkedően nagy extraprofittal eladják a későn jövőknek, miközben azt semmire nem használják. A spekulánsok nem gazdagítják az internetet, egyetlen céljuk a mások kárán való meggazdagodás.

Számukra az ISZT ezt az üzletformát nehezíti meg, hiszen eddig is és ezután is megpróbálja megnehezíteni a spekulánsok munkáját azzal, hogy a »nem spekulánsok« jogait helyezi előtérbe, hogy a jogos használóknak nagyobb esélyük van egy név megszerzésére, mint azoknak, akik ezt nyerészkedési célból igénylik..."

nak keresni azok, akik mégis megszereztek neveket. Amondó volnék, várjuk meg azt az 1-2 hónapot, amikor a spekulánsok rájönnek: a nevek, lehet, nem érnek annyit, de nekik fizetniük kell érte, és leginkább hogy a milliókat nem ők fogják zsebre tenni, hanem a „megszerezni" kívánt védjegyek tulajdonosai, akik őket szépen beperelik. Már hallottam a telefonban megrettent spekulánst, amikor megtudta, várhatóan mekkora összegre fogják perelni... csak az első fecske volt.

Jópofa ötlet kijelenteni, hogy az ISZT magát Istenek Tanácsának hívja, bár gyanítom, hogy ezt valamelyik hoppon maradt domainspekuláns terjeszthette, hátha ezzel majd jól lejárat valakit.

Amit hiányoltam a cikkből (és Vértes fórumbeli hozzászólásaiból), az az új, liberalizált rendszer előnye. Ez annál meglepőbb, mivel pont Vértes volt az, aki néhány hónappal ezelőtt ugyanezen hasábokon ostorozta az ISZT-t a régi szabályzat miatt. És most, hogy minden kívánsága teljesült, hogy bárki kérhet szinte bármit, és a nevek libbenhetnek tulajdonosról tulajdonosra, mint lepke a mező virágain... ekkor sem dicsérő szó hangzik el, hanem az átmeneti időszak (mely csupán 1-2 hónapig tart) ostorozása. Az átmenet mindig nehéz (és belátható, hogy minden változáshoz átmenet szükséges), de rövid idő alatt a helyzet stabilizálódik, és az átmenet problémái elmúlnak. Ráadásul, amíg ez be nem következett, nem tudhatjuk, hogy mindaz, amit a jövőről feltételezünk, be fog-e következni.

Ez egy nagy és fontos véleménykülönbség közöttem és Vértes között, és mindenki eldöntheti: neki vagy nekem ad igazat. De ez az én véleményem, és nem az ISZT-é. Az ISZT véleménye annyi, ami a regisztrációs szabályzatban látható: az üzleti és magánjellegű jogok biztosítása és védelme a lehetőleg maximális választási szabadság mellett. Bárki, aki a szabályzaton túl akármit is az ISZT véleményeként hangoztat, tévesen ítél. A cikk egy része ezzel foglalkozik (*„az ISZT úgy fél az üzlet vagy a business szótól [...] mint ördög a tömjénfüsttől", „ez nem Grin, hanem maga az ISZT"*), teljesen helytelen következtetéseket vonva le.

A cikk jelentős része másik komoly kérdést vet fel, amiről szintén a fórumokon volt szó. Vértes úr „komoly hiányosságokat" emel ki az ISZT ügyfélszolgálatáról, „titkosított" telefonszámairól. Ez mind nagyon terhelően hangzik, ha nem lenne kint a WWW.DOMAIN.HU lapon legalább 35 ISZT-regisztrátor, akiken keresztül az ISZT az ügyeit intézi. Mikor ezt felvetettem, azt a választ kaptam: *„nem fogok 30 regisztrátort végigkérdezgetni"*. Pedig mindössze egyet kellett volna megkeresni, bárkit, aki tudott volna segíteni az adott problémában.

Szintén nagy hiba bármilyen katasztrófáról beszélni most, amikor egy darab „nem cégneves" domain sem került bejegyzésre. Minden elhangzott következtetés (a milliárdok, az elpusztult vetés meg talán még a meg sem említett világvége) azt sugallja, hogy milyen rosszul jártak azok, akik semmiből milliókat akartak névspekuláción keresni, mert a neveket az esetleg jogosabb igénylők előlük galádul megszerezték, és hogy milyen sok pénzt fog-

Vértes cikke felvet néhány valódi problémát is, melyet a cikk előtt egy nappal kiadott ISZT-s sajtótájékoztató anyag már megválaszolt, mint például a titkárságot (aki felveszi a telefont akkor, ha a kedves ügyfél nem hajlandó teljesíteni a kérést, hogy a regisztrátoránál jelezze a problémáját) vagy a professzionális működéshez szükséges szervezeti változásokat (mint amilyen az öttagú elnökség vagy a Tanácsadó Testület), a cikk nagy része azonban egy nem megfelelően értelmezett, környezetéből kiragadott és személyes jellegű párbeszéddel próbálja magyarázni egy ettől teljesen független, hivatalos szervezet működését. Lehet, hogy a – számomra sértő – „zöld" kifejezés is illik rám, és hogy mindazon szörnyűségek, melyek el sem hangzottak, mind én vagyok, de az biztos, hogy ennek az ISZT-hez semmi köze. És remélhetőleg az átmeneti időszak elteltével mindez csupán egy érdekességgé szelídül, hiszen a rendszer – minden ellenkező sugallat ellenére – működik.

Gervai Péter
grin@tolna.net

SZÓT KÉR AZ OLVASÓ

Brókerek, spekulánsok
és szerepük a gazdaságban

Elszabadultak az indulatok a domainnevek liberalizációja kapcsán. Ezzel eddig semmi baj, mindenkinek szíve joga indulatosnak lenni, rosszallani, vagy akár kígyót-békát kiabálni, ha úgy hozza kedve. Tényleg semmi baj nincs ezzel. A gond ott van, hogy az indulatosok nem a késelőt akarják felakasztani, hanem a köszörűst.

Mert miről is van szó? Lépten-nyomon azt halljuk és olvassuk, hogy azok a vérszívó, pofátlan, parazita domainbrókerek nem szégyellik kihasználni a liberalizáció nyújtotta lehetőségeket, kiskapukat(?), zsarolási helyzeteket. Kikről is beszélünk? A domainbrókerekről! Hát itt a hiba. Itt tévesztjük el a házszámot. Tehát, mielőtt mi is csatlakoznánk a morális háborgókhoz, nézzük meg pontosan, mit jelent a bróker szó, és mit jelenthet a domainbróker!

A bróker, kereskedjen akár értékpapírral, devizával, gabonával vagy éppenséggel domainnévvel, nem tulajdonosa kereskedelme tárgyának. Ez a lényege. Közvetít az eladó és a vevő között, de ő nem vásárolja meg az árucikket. Munkájáért nem a tőkehasznot fölözi le, hanem némi jutalékot szed. De akkor ki fölözi le azt a zsíros hasznot, amelyet amorális módszerekkel húznak ki a sarokba szorított vevő zsebéből? No, ezek a spekulánsok! Ők azok, akik saját zsebre, saját zsebből és saját kockázatra bevásárolnak mindenféle földi jóból, majd megpróbálnak rajta „ronda nagy haszonnal" túladni.

Próbáljuk meg megnézni ezt egy másik, már ismertebb jószág piaci működésén keresztül. Ehhez egy olyan árucikket kell keresnünk, amely tulajdonságaiban hasonlít a domainnévhez. Kézenfekvő az ingatlanok példája, hiszen az ingatlan sem korlátlan számban áll rendelkezésre, jelenleg a Föld felszínére szűkíthető a kör, és erősen korlátozott a helyettesíthetősége is, hiszen ha beleszerettem egy adott pasaréti ingatlanba, de az épp nem eladó, bizony nem akármivel tudom helyettesíteni.

A domainneveknek is határt szab néhány tucat betű, szám és írásjel matematikailag véges kombinációja, valamint helyettesíthetőségük is korlátozott, s nem egyenértékű. Ugyanis ha már egy szemtelen spekuláns lefoglalta a repjegy.hu nevet, pedig pont erre lenne szükségem, vagy kifizetem neki azt a szégyentelenül hatalmas összeget, vagy beérem a repulojegy.hu névvel, amely nem annyira jó, de használható, és nem került egy vagyonba.

Miután megegyeztünk abban, hogy modellként használjuk az ingatlanok piacát, nézzük meg, mit is csinál ott egy telekspekuláns és egy ingatlanközvetítő. A spekuláns, miközben a szeme sem áll jól, kinézi azokat az ingatlanokat, amelyekben nagy jövőt lát: autópályát, benzinkutat, bevásárlóközpontot vagy miniszterelnöki rezidenciát. Amint ezeket kiszúrta, nem átallja meg is vásárolni azokat. Belefektet néhány milliócskát, tízmilliócskát, esetleg százmilliócskát, és vár. Miközben várakozik, elmegy az ingatlanközvetítőhöz, akit megbíz azzal, hogy vevőt találjon ingatlanára.

Mi az érdeke ekkor az ingatlanközvetítőnek? Hogy busás haszonnal adja tovább az ingatlant, mert akkor az ő jutaléka is nagyobb? Nem. Az elsődleges érdeke az, hogy egyáltalán vevőt találjon, olyan áron, amelyen még hajlandó a spekuláns üzletet kötni.

A brókernek tehát az az igazi érdeke, hogy létrejöjjön az üzlet. A bróker nem megtéveszt, nem csőbe húz, és nem átver, hiszen nem ő, hanem a spekuláns nyúlta le a mi orrunk elől az áruházlánc által is kinézett telket.

És tegyük hozzá, hogy a bróker számára majdnem mindegy, hogy ronda vagy kevésbé ronda nagy hasznot ér el a spekuláns, díja nem változik lényegesen. Számára a lényeges különbség az, hogy van vagy nincs jutaléka.

Mondhatjuk persze, hogy a telekspekuláns amorális, pofátlan és gusztustalan. Ettől azonban még az ingatlanközvetítő munkájára szükség van! De továbbmegyek: bár mértékkel, a spekulánsokra is...

Nézzünk bele egy kicsit a spekulánsok közgazdasági értelmébe és lelki életébe. A gazdasági életben van egy olyan, kézzel nem megragadható dolog, ami bizony sok pénzbe kerül, és a spekuláns igazából ezzel kereskedik: a kockázat. Ő felvállalja a kockázatot, hogy esetleg az általa megvásárolt ingatlan, domainnév, értékpapír vagy libatoll a sánta kutyának sem kell majd, így pénze abban rohad, ahelyett, hogy biztonságos kis diszkontkincstárjegyben csücsülne. Ha viszont egyszer túlad a tulajdonán, azt busás haszonnal kívánja megtenni, elismertetve ezzel bátorságát, amellyel az üzletbe belevágott.

Nézzük most meg józanul azt a sok lefoglalt domainnevet: vajon hány néven tudnak majd azzal a sokat szidott és irigyelt zsíros haszonnal túladni? Tippeljünk! Kettőn? Hárman? Hú, ott egy bátor tippelő, szerinte talán tízen is. Hiszen a domainnevek, az ingatlanokhoz hasonlóan, ha korlátozottan is, de helyettesíthetők, vagy ha nem, nagy valószínűséggel „elperelhetők". Amíg azonban nem tud megszabadulni domainspekulánsunk a domainnevétől, addig folyamatosan perkálja le a fenntartási költségeket, és ül a befektetésében egyre nagyobb pénzösszegge. Felvállalta a kockázatot, és most rágja a körmét.

Lépjünk túl azonban a közgazdasági érvelésen, azt úgyis sokan üres fecsegésnek tartják, nézzük meg inkább a lélektani vonatkozásokat. Vajon miért várjuk el abban a világban, ahol vannak ingatlanspekulánsok, devizaspekulánsok és jegyüzérek, hogy domainspekulánsok ne legyenek? A jegyüzérben majd esetleg feltámad egy felsőbbrendű morális érzék, és visszalép a mozijegy.hu bejegyeztetésétől? Ugye valószínű, hogy nem. Hogy mit kell tenni annak érdekében, hogy mégse virágozzék az etikátlan spekuláció, már kitalálták jóval korábban, nem a domainnevek liberalizációja hozta először felszínre ezt a problémát. Szabályozni kell a területet. Az embereket nem tudjuk, hát a mozgásterüket kell.

Tudom persze, hogy a periódusos rendszer jó néhány elemének le kell még folynia a Tiszán és a Dunán, amíg a domainnevek piacán helyére kerül a bróker, a spekuláns fogalma, s működni fog egy tisztes piac, ahol ha valaki igényelt egy domainnevet, de mégsem jött be a vállalkozása, nyugodt lelkiismerettel keresheti meg a brókert, aki segít megtalálni azt a vevőt, aki tud mit kezdeni azzal a domainnel. De ha már most, csírájában próbáljuk megakadályozni ezt, a vadhajtások metszegetése közben levágva növénykénket is, igencsak sokára fog lombot ereszteni a magyar internetvállalkozások fája.

Berényi Anna

FULLEXTRA

Aki nem adja el a domaint...

Perjés László / lezli@lezlisoft.com

Jelentős előrelépésnek látszik a magyar domainnevek liberalizációja, aminek következményeként bárki bejegyezheti kedvenc szavait a .hu végződés alá. Csakhogy a domainnevek liberális és bürokráciamentes szétosztása nem újdonság. A .com, .org, .net végződésű neveket mindig is meg lehetett vásárolni automatikus online regisztrációval, papírok nélkül, nagyon olcsón. A bürokráciamentes domainszétosztás nyilván jót tett az internet üzleti fejlődésének, hatása viszont az, hogy manapság már a tulajdonnevekből képezhető domainek is foglaltak, és ha valaki egy egyértelmű utalást szeretne tenni szolgáltatásának jellegére, igencsak sokat kell kutakodnia használható, még nem lefoglalt domainnév után.

A tulajdonnevek lefoglalásából eredő probléma nem feloldható, hiszen itthon is lehetségesek olyan nevű vállalkozások, amelyek külföldön szintén bejegyzésre kerültek. Konkrét példa, hogy már évekkel ezelőtt sem lehetett lefoglalni a Radex, Pepper, Solar, HDC neveket, minthogy ezek külföldön is bejegyzett cégnevek, és a kintiek ébredtek először. A Sportkórház online lapja, a sportdoctor.com online magazin saját domainnevét egyetlen nappal késte le. De lekéste... A liberalizáció és az olcsóság tehát itt is kétélű penge.

A nehézségek ellenére előfordulnak még ma is szerencsés választások, s az internet határtalanságának egyik következményeként minderre magyar példa is akadhat. A jó hangzású fullextra.com domainnevet *Szebeni Attila*, egy vidéki kisvállalkozó találta meg, és foglalta le saját céljaira, amelyért cserébe a későn ébredő amerikaiak a regisztráció utáni napon rögtön az eredeti ár többszörösét ajánlották.

– Miért bizonyult szerencsésnek a domainnév-választás?

– Megszerzésével az alapelképzeléseimet felülbírálhattam. Most kisebb arculatmódosítással teljes egészében lehetőségem van arra, hogy ezzel a névvel teljesen egyedülálló tartalmú webhelyet hozzak létre. Szerencsés azért is, mert a megvásárolt domainnév flexibilis.

– Számított-e a domain sikerére, amikor lefoglalta?

– Nem számítottam rá, mert valószínűleg nem is jó szemszögből kerestem az elnevezést.

– Eredetileg milyen elképzelései voltak a webhelyével kapcsolatban? Ezeket az elképzeléseket azután hogyan befolyásolta a domainnév-választással kapcsolatos szerencse?

– Amikor lefoglaltam, engem még az eredeti ötletem foglalt le, vagyis az, hogy nagyon alacsony díjú szolgáltatáscsomaggal felgyorsítsam a kisebb hazai vállalkozások internetre kerülését. Hasonlóképpen, mint ahogy az Extra tette az ingyenes tárhellyel. Innen származik a „fullextra" ötlete is. Az eredeti szándékom ugyanis az volt, hogy nemcsak tárhelyet biztosítunk a vállalkozásoknak, hanem alapértelmezésben weblapot is írunk számukra fullszervizzel, e-mail faxra küldésével és más hasznos szolgáltatásokkal. De az idő eljárt az ötlet felett, mert a kiszemelt szolgáltatók, akiknek felajánlottam, nem haraptak rá, és sorban nyíltak meg itthon is az ingyenes szolgáltatók. A domainnévbe azonban beleszerettem, és úgy döntöttem, hogy bár befektetőt, illetve társakat nem találtam, mégis belevágok az egészbe. Sokat tanulmányoztam az internetes honlapokat, hogy eldönthessem, miképpen jelenítsem meg az enyémet, ha valami mást is szeretnék csinálni, mint sikeres webhelyeket másolni, hogy legyen olyan vonatkozása a webhelynek, amiben teljesen egyedi lehet a mára már sokmilliósra duzzadt honlaprengetegben. Ma már azt is látom, hogy a megfelelő hangzású, egyedi domainben rejlő lehetőségek szinte korlátlanok. Eredetileg nem is gondoltam bele, hogy önmagában milyen értéket képviselhet egy jó és hangzatos név. Erre egy spontán vételi ajánlat döbbentett rá, amikor is a még teljesen tartalom nélküli, csak kezdőlap szintű webhelyre azonnal kétezer, majd tízezer dolláros vételi ajánlatot kaptam. Csak ekkor figyeltem fel a domainkereskedő honlapokra, és igazán ez indította be a fantáziámat. Alig pár hét múlva pedig a business.com domain 7,5 milliós üzlete, majd a közelmúltbeli Loans.com árverésének 3 millió dolláros leütési ára igazolta vissza, hogy jól spekuláltam a névvel. Ma már egyre inkább érzem, hogy ezzel a domainnévvel csak sikeres webhelyet lehet létrehozni. Sőt most már az a legfőbb célom, hogy az elnevezés adta lehetőségeket a gyakorlatban is kiaknázhassam. Szerintem ma még csak a kezdetén vagyunk annak a folyamatnak, amelyben a könnyen megjegyezhető, rövid nevek óriási értéknövekedésen mennek keresztül, és ebből a szempontból nem elhanyagolható a szerencsés domainválasztás befektetésjellege sem.

– Mit kezd most a domainnevével?

– Jelenleg még a tartalom és a szerkezet kialakítása foglal el, miközben a szolgáltatóm a szerveren futó alkalmazások megírásában és adaptálásában segít, hogy minél előbb elindulhassak valamelyik elemmel. Emellett éppen most van kidolgozás alatt – először magyar partnerek felé – egy speciális ajánlat, amelynek segítségével az internetre dolgozó kreatív réteg számára szeretnék biztosítani egy előnyös megmérettetési lehetőséget. Ezzel az ötlettel nemcsak a felületet kívánom megtöbbszörözni, amelyet a látogatóknak átadok, hanem vélhetően egy olyan munkacsoport jön létre, ahol kölcsönös és valós üzleti érdek határozza meg az együttműködést. Remélem, hogy ezáltal komoly partnerkapcsolataink alakulnak ki. Úgy gondolom, hogy a „fullextra" pozitív kicsengése kapcsán jól értékesíthetőek lesznek alacsony árfekvésű, reklámmentes subdomainjeink is. Fő bevételi forrásnak ugyanis ezt tervezem. Itt viszont már az egész világ honlapkészítőinek támogatására számítunk saját partneri rendszerünk kialakításával, megteremtésével.

– Hogyan látja az internetes pénzkereset lehetőségeit egy magyar résztvevő számára?

– Elég nagy a hazai lemaradásunk. Konkrétan arra gondolok, hogy jelenleg csak egy igazi magyar partneri – más szóval affiliate – rendszerről van tudomásom. Ráadásul itt kifejezetten csak hazai vonatkozása van a piacnak, tehát a megkereshető pénz is így viszonyul a nemzetközi rendszerekéhez. A magyar pénzkeresőknek áldás lenne, ha egyre több olyan magyar virtuális árudához vagy szolgáltatóhoz kapcsolódhatnának affiliate tevékenységgel, amelynek a piaca nemzetközi. Ez nagyon sokat segíthetne a hazai honlappal rendelkezőknek. Szándékozunk a „fullextrán" olyan affiliate rendszert létrehozni, amellyel pénzt lehet keresni, majd a későbbiekben, az igények tükrében, tesztelni fogjuk egyéb pénzkeresési ötleteimet is. Amire megfelelő igény lesz, azt meg is csináljuk.

– Milyen site-ok, szolgáltatások segítenek sokat a saját koncepció kialakításában? Hol vannak használható, hasznos információk?

– Szerencsére ezen a téren vannak bárkinek jó szívvel ajánlható hazai webhelyek. Elsősorban szakmai fórumokra gondolok, például a Prím Online, az Index vagy a Hírnet fórumaira. Azonban bárki részletekbe menő, komplex anyagot találhat az internetes szolgáltatásokkal kapcsolatos oldalakon; valamint néhány egyéni honlapnak is állandó látogatója vagyok, így a Weblabornak. De a HIX-ről ismert „webmester" levelezőlista is nagy segítségemre van abban, hogy eligazodhassak eme új, jövőt formáló szakma, az online üzlet rejtelmeiben.

– Milyen akadályokkal, nehézségekkel kell szembenéznie a webhely kialakítása során?

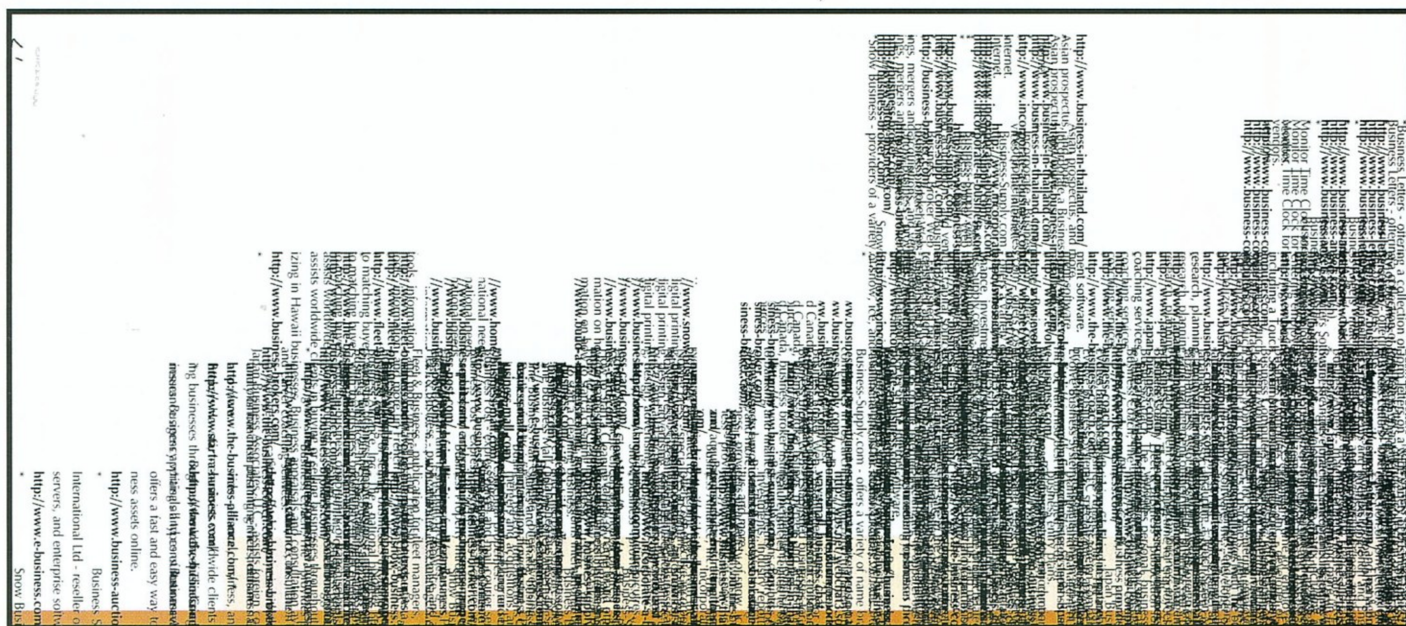
– A legnagyobb nehézség, amellyel szembe kell néznem, hogy egy minden eddigitől jelentősen eltérő webhelyet kívánok létrehozni. Tehát szinte mindent magamnak kell kitalálnom, alig van pár dolog, amihez használhatom mások bevált koncepcióit. Menet közben igencsak meglepett a magyar bankszféra ilyen arányú lemaradása a nemzetközi trendekhez képest. Nálunk szinte ismeretlen fogalom az online bank vagy az azonnali kártyás fizetési lehetőség. Ez óriási hátrány minden olyan magyar versenyzőnek, aki a nemzetközi vizeken is értékesíthető szolgáltatással vagy termékkel rendelkezik.

– Miben látja ennek az okát?

– A magyar piac önmagában igen kicsi, miközben az online üzlethez szükséges egyéb elemek többsége világpiaci árakat tükröz. Sőt némely esetben az a hazai gép, szoftver vagy szolgáltatás, amit meg kell vásárolni az üzlethez, még magasabb árfekvésű is, mint máshol. De azt sem hagyom ki a felsorolásból, hogy a hazai szerverszolgáltatások többsége is mélyen alatta marad a nemzetközi színvonalnak. Nincs megfelelő komfortfokozatuk a szervereknek, vagy „gyenge" a nemzetközi sávszélesség. Esetleg mind a kettő egyszerre. Mivel az e-business igen összetett folyamat, így komoly tervezést igényel, hogy mit honnan, kitől bérlünk vagy vásárolunk meg. Vagyis a honi reálgazdasági folyamatok pillanatnyi szintje a legnagyobb problémánk. Ma még túl kicsi a magyar internet ahhoz, hogy olyan szolgáltatóink legyenek, amelyek egy csomagban kínálva akár világszínvonalú szolgáltatásaikat, könnyebbé teszik online működésünket.

– Milyen megoldást tart elképzelhetőnek arra, hogy Magyarországról egy amerikai stílusú webhelyet üzemeltessen? Ennek érdekében milyen szolgáltatásokat kell igénybe vennie, és ezek milyen célt szolgálnak?

– Nekem főleg elképzeléseim vannak. A megoldásszállítás sajnos nem az erősségem, abban szívesen hagyatkozom a szakma segítőkészségére. Szerencsére már akadt egy ilyen szakmai segítőm. Remélem, hogy idővel több is lesz, azaz számítok arra, hogy egy-egy jó ötlettel bekopognak az ajtómon azok, akik szeretnének a miénkhez hasonló nemzetközi projektben részt venni. A célom egyértelműen az, hogy egy, a világban teljesen egyedi „webhelytartalom-pozitivizáló" online rendszer jöjjön létre, mégpedig úgy, hogy az abban résztvevők mindegyike részesüljön az előnyökből. Lehet, hogy csak egy szín leszünk a millióból az egyre növekvő online üzlet marketingpalettáján, de többre nem is számítunk. A mottónk ugyanis ez: „hasznosnak lenni". Mindenki számára annyira, amennyire az általunk nyújtott lehetőségeket igénybe veszi, tehát amennyire használja a felületeinket. Mi sem leszünk tehát kivételek az alól a törvény alól, hogy a látogatóink száma szabja majd meg a „fullextra" virtuális országának népességét, és nekünk is az így létrejött piacból kell megélnünk. Vagyis a látogatók véleménye és igénye fogja meghatározni a leendő tartalmat, a nevünkkel befogott területet.

Internet bérelt vonalon 4 minőségi PC-vel.

A „Net-Work" csomaggal mindenki nyer!

EURO RSCG NEW EUROPE

Folyamatos internetkapcsolat + versenyképes irodai géppark, mindössze havi 80 000 forinttól!

HP Brio BA600 D9085A

Ideális a kis- és közepes vállalkozások számára.

- Intel® Pentium® III Processzor 550 MHz, vagy Intel® Celeron™ Processzor 466 MHz
- 32 MB memória
- 4,3 GB merevlemez
- 48x CD-olvasó
- Windows 98 magyar nyelvű operációs rendszer
- McAfee antivírus szoftver

Az Elender és a Hewlett-Packard közös akciója minden résztvevő számára jó parti. Azoknak is tiszta nyereség, akik cégük nagy volumenű adatforgalmát szeretnék felgyorsítani, és azoknak is, akiknek nagy teljesítményű asztali számítógépekre van szükségük. Hiszen most mindezt egyszerre megkaphatják: 64 kbps sebességű bérelt vonalas internetkapcsolatot (Cisco routerrel és havi 500 MB forgalommal), valamint 4 darab korszerű, multimédiás HP Brio PC-t együtt mindössze havi nettó 80 000 Ft-tól*! Egy nyerő csomag azoknak, akik igazán nagyban játszanak.

*Az ettől eltérő számú PC-t vagy más paraméterekkel rendelkező internetkapcsolatot tartalmazó csomagok részleteiről érdeklődjön ügyfélszolgálatunkon! Az ár a távközlési díjat nem tartalmazza!

Elender Informatikai Rt. Tel.: 465-7800; Fax: 465-7899; 1134 Budapest, Váci út 37. http://www.eol.hu

DOMAINLIBERALIZÁCIÓ
kérdőjelekkel, kettősponttal

Dr. Verebics János

Rendszerváltás a magyar kibertérben?

Valaki az 1989-es politikai rendszerváltáshoz hasonlította a március 1-jén hatályba lépett új domain-regisztrációs rendszert. A párhuzam bár talán kicsit túlzó, de mindenképp találó. Még ha az illető azonnal hozzátette is: ez is, az is felemásan sikerült... Amit ehhez én fűztem hozzá: ha annak idején a politikusok csak úgy vágtak volna neki a demokráciának, hogy minden kérdést előre és pontosan tisztáznak, minden új törvény előkészítésre, minden régi átigazításra kerül, alighanem még mindig a kerek asztal körül ülnének a felek, s ki tudja, *Grósz Károly* hányadik utóda jelenthetné ki az *Iljicstől* elsajátított hamiskás mosollyal: mi, elvtársak, ugye mindenre nyitottak vagyunk, de amíg az ellenzék egymás között sem tud megegyezni, ennek a rendszerváltásnak, elvtársak, még valószínűleg egy csöppet érnie kell...

Az, amit magunk között itt, a weben domainliberónak nevezünk, véleményem szerint szükségszerű lépés volt. Szükségszerű, de nem feltétlenül azért, amit az ISZT sokat idézett, első sajtóközleményében (amit bizonyára azért értettek oly sokan félre, mert félreérthető is volt) a középpontba állított. Az alaphang (az elektronikus kereskedelem fellendülésének elősegítése) helyes. De ahogy a malacbanda sem azért húzza együtt, mert magában a brácsás hamisan, a kontrás meg gyöngén muzsikálna, úgy valószínűleg nem elsősorban a domainnév-kereskedelem, a domaingrabbing virágzó üzletággá fejlesztése viszi hamar előre a magyar e-commerce ügyét.

A liberalizáció bejelentése, mit bejelentése: berobbantása azonban (végre) felkavarta a poshadt állóvizet, súlyos klinkertégla csobbant ezerrel a virtuális pocsolya kellős közepébe. Meglehet, nem ez volt az elsődlegesen kitűzött cél, de a hatás nem maradt el: a magyar cégek végre felkapták a fejüket, azok is tudomásul vették, hogy van egy World Wide Web, van a kereskedésnek egy más módja is, amelyből ha valaki kimarad, az lemarad, akik az internetben idáig talán csak a gyerekek játszóterét vagy esetleg még rosszabbat láttak...

Mi a különbség a domain és dobott nőnk között, akire a haver már rátette a kezét? Semmi, mind a kettő akkor lesz újra izgalmassá, ha küzdeni kell érte. A jáksólacis sútka mély bölcsességet hordoz: a birtoklás, a kizárólagos birtoklás igénye (amikor csak a miénk valami, mindenki más meg húzzon a...), az, hogy valamiért meg kell küzdeni, teszi értékessé a zsákmányt. Amíg a miénk volt, talán nem becsültük eléggé. De most... Okos nők ilyenkor vetik fel a házasság gondolatát: az erős hím pedig belesüllyed, mint a kukactévé sorozatában dinó a mocsárba...

Igen sok magyar cég fedezte fel magának hirtelen az internetet, s kész harcba szállni, hogy a virtuális világban is megőrizze megszerzett, kemény munkával, nem kevés költséggel kiharcolt jogait. Esélyük, nagy esélyük van arra, hogy – a még kevés jó szóval illetett regisztrációs és delegációs szabályzat garanciális rendelkezéseinek hála – érvényesíteni tudják ezt a jogukat. Panaszt tesznek, akár pereskednek is, aztán meglesz a domain. Hurrá, elszedtük a mocsoktól, főnök, most aztán mit csináljunk? Nyissátok ki a pezsgőt... Hát, tegyetek föl alá valamit, de adjatok egy kiskanalat, kikeverem a buborékot: ma még vezetek.

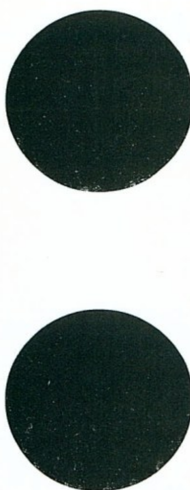
Talán ennyi, talán több. Sok ezer új site elindulása várható. S ha egyszer egy webüzlet beindul, ki tudja, hol áll meg? Esetleg még pénzt is lehet csinálni belőle... Ha már annyit feccöltünk bele.

A liberó kapcsán a legtöbb pofont persze az Internet Szolgáltatók Tanácsa kapta. Az Internettón *György György,* az EuroAstrán Pósvári Sanyi barátom, a Prím Online-on *Vértes János Andor* sorozta rájuk a bal- és jobbegyeneseket.

Mit mondjak? Sok szempontból igazuk van. Az ISZT-t tényleg senki nem ruházta fel isteni jogkörrel, igen, talán jó lenne, ha visszacsinálnánk az egészet, s újra indítanánk a futamot, egyetértek azzal, hogy ha egy szervezet belátja az adott feladat ellátására való alkalmatlanságát, illendő lenne bedobnia a törülközőt. Az ISZT csakugyan elszúrt egyet s mást, a net kegyetlen, de igazságos szabályai szerint majd fizet (és már fizetett is) érte. De megcsinálta.

Bekattant a *Beke Kata* könyvéből ismert „Jesszusmária, győztünk!" effektus: *Martos Balázs* elnök március elején lemond, március 17-én rendkívüli közgyűlés, régi-új öttagú elnökség, „mely saját hatáskörében osztja fel tagjai között a megnövekedett feladatokat. Hosszabb távon cél, hogy a regisztrációs tevékenység professzionális ellátását egy, az ISZT által alapítandó közhasznú társaság vegye át, s az ISZT a szabályozási és érdekképviseleti munkára koncentráljon" – áll a sajtóközleményben.

Mikor az első szabadon választott kormány vette át az országot, belebukott. Rendszerváltást nem lehet büntetlenül végrehajtani. Persze lehet újra próbálkozni, kísérletezgetni, régi mechanizmusokat visszacsalogatni, majd a rendszerváltó miniszterelnökről teret elnevezni. Minden bizonnyal most is lehetne dögös jogszabályt alkotni, a domainregisztrációt az új hírközlési törvénybe beépíteni (hogy hogyan, el nem tudom képzelni, mert a domain minden, csak nem hírközlési szolgáltatás), vagy várni a Holdban lakozó elektronikus kereskedelmi törvényre, oda lehetne csapni az egészet valami jó kis állami hivatalhoz. Rendet csinálni.

Számomra döbbenetes, hogy mindezt maga a net követeli – kellőképpen aligha mérve fel, mivel is játszva, milyen szellemet engedve ki a palackból... Nemcsak azért, mert a kísérletezgetésre aligha van újabb 4, 8, 12 éve a magyar internetes társadalomnak, hanem mert *Freddy Krüger* meg a Múmia után a legveszedelmesebb rémet szabadítanánk rá a honi kibervilágra: a Külső Szabályozót, a Közhatalmat.

1956-ban „valakinek" be kellett hívni az oroszokat. Jutalma nem maradt el: egy korszak fűződik a nevéhez, több mint harminc év politikai hatalom. Nem tudom, hogy azok, akik most a neten „törvényért", „rendért" kiáltoznak, tudják is, hogy amit mernek és tesznek, valójában milyen következményekkel járhat? Ha a net maga nem tud „rendet" tartani, ha az ipar csak pampog az önszabályozásról, aztán elszúr mindent, meg köpköd, mint a bagót rágó turista a párizsi kuplerájban, s ha már maga a kiberpolgár kéri, hogy törvény legyen, hát ugye, uraim, ki tud nemet mondani? Kurjantsuk csak össze a fiúkat, akik a szerzői jogi törvényt csinálták, tán az internyettel is tudnak kezdeni valamit...

Mikor az ISZT-től felkérés jött, hogy független jogászként vállaljam el a Tanácsadó Testület vezetését, volt néhány feltételem.

Ki azt hiszi magáról, hogy valaki, holott senki, megcsalja önmagát – áll az Írásban. Jómagam senki (a semmi halmazába tartozó elemeket definiálva: egyetlen informatikai vagy kormányzati intézményhez, érdekcsoporthoz sem tartozó) vagyok, soha egyetlen cikkben, tanulmányban nem írtam le olyat, amit ne a legjobb szakmai lelkiismeretem, hanem a – bárhonnan jövő – „guruló rubelek" diktáltak volna.

Nem is lettem minisztériumi főosztályvezető, a nagynevű szolgáltatónál jogügyi igazgató, titkos tanácsos, kormány által pénzelt jogi kompetenciaközpont-vezető – de talán ezért tudom ma is vállalni , nézetemet. Viszont mindig igyekeztem a nálamnál okosabbak szavára odafigyelni – a net kollektív bölcsességét pedig, azt hiszem, lehetetlen überolni.

Csak egy valóban független, szakmai szempontoknak alárendelt Tanácsadó Testületben tudom elképzelni a munkát, amelynek tagjai ugyan elsődlegesen a tételes jogra, de egymás s a net szavára is odafigyelve végzik dolgukat. Akkor mondtam végleges igent, amikor meggyőződtem róla: az ISZT nem díszpintyek gittegyletének, bólogató Jánosoknak, jól fizetett apologétáknak képzeli ezt a gyülekezetet, hanem valóban egy szakmai szempontoknak alárendelt, dolgukat értő emberekből álló testületnek. Nem uralkodni akar felette, hanem elfogadja döntési önállóságát, s kész biztosítani ennek feltételeit. Nem a döntés felelőssége elől futamodik meg, hanem a döntést szakmai kompetenciába engedi át.

A most felállításra kerülő Tanácsadó Testület felelőssége nagy. Kényes jogi kérdésekben kell állást foglalnia, viszonylag gyorsan több száz panaszos ügyben döntést hoznia. A döntés – a regisztrációs szabályzat szerint – a szolgáltatóra nézve kötelező, ám az igénylőre nem: a vitát a választott bíróság elé viheti. A TT munkáját árgus szemekkel figyeli majd a net, s szinte biztos, hogy az elégedetlenség, a vádaskodások, a támadások az ISZT-ről napokon belül a Tanácsadó Testületre s annak tagjaira is kiterjednek majd.

Lehet-e, kell-e ez ellen védekezni? Bizonygatni, hogy minden tagja elismert szaktekintélye saját jogterületének, hogy egyikük sem érdekelt a domainbusinessben? Hogy én személy szerint nem kívántam magamnak, kisebbik lányom Tomi névre hallgató papagájának, nagyobbik lányom Puczok névre hallgató tengerimalacának, tesónak-rokonnak-jóbarátnak domaint regisztráltatni, s harmadik éve az Extrán húzom meg magam egy subdomain alatt?... Bizonygatni, hogy a TT nem hideg lelkű paragrafusrágók kamarillája lesz, hanem egy csapat, ahol a „laikus" elem biztosításával az informatikai szakma a nem jogi érvek kifejtésére, érvényesítésére is lehetőséget kap?

Lehet, de felesleges: megette a fene az egészet, ha már előre védekező pozícióba kényszerül az a testület, amelynek még csak a bűnre vezető alkalom adatik meg, s azonkívül, hogy létezni fog, más vétket nem lehet a fejére olvasni... Az állásfoglalásokért a testület jogi értelemben véve nem felel – morálisan azonban minden leírt betűért a net nyilvánossága előtt kell majd számot adnia. Nem is ígérhettem mást a leendő tagoknak, mint amit *Churchill* annak idején a brit nemzetnek: vért, verítéket és könnyeket.

A magyar domainliberalizáció első stádiuma (a káosz kora) még nem zárult le, a kérdőjelek ott lebegnek mindannyiunk szeme előtt. Ezzel a héttel egy új szakasz is megkezdődik, a kettőspont kora: az írásjel arra utal, hogy valami magyarázat következik, egy állítás kibontása, egy álláspont megalapozása. De a mondat folytatása mindenképpen várható.

Ehhez persze – túl azon, hogy legyen álláspont – némi idő is kell majd, amit vagy megad a net, vagy nem: itt és most akar végleges pontot tenni a mondat (s az ipari önszabályozás honi története) végére.

És már jöhetnek is az oroszok...

CSAK 43 MÁSODPERC* ÉS INDUL A MECCS

43 másodperc. Mindössze ennyi időre van szüksége a HP DeskJet 840C-nek ahhoz, hogy EconoFast nyomtatási módban kinyomtasson egy teljes színes oldalt. Ennek a színes tintasugaras nyomtatónak a sebessége tehát több mint figyelemre méltó, de vajon mi a helyzet a többi fontos tulajdonsággal? A HP DeskJet 840C nyomatai megdöbbentően valósághűek, hiszen a kiváló fotóminőséget a továbbfejlesztett HP PhotoREt II precíziós technológia garantálja. Egyszerűen használható, megbízható és csendes működésű, ami tökéletesen alkalmassá teszi otthoni használatra bármilyen nyomtatási feladathoz. A párhuzamos port mellé beépített USB portnak köszönhetően pedig rugalmasan csatlakoztatható akár Macintosh számítógépekhez is. Ha Ön egy igazán kedvező árú, sokoldalú és kiváló minőségű fotó-nyomtatót keres, akkor van egy jó hírünk az Ön számára.

Megtalálta.

Nyomtatási technológia:	Szabályozott adagolású termál tintasugaras nyomtatás			
	300 fekete tintafúvóka. Max. 12 kHz kilövési frekvencia			
	192 színes tintafúvóka. Max. 18 kHz kilövési frekvencia			
Nyomtatási sebesség:	A betűtípustól és a nyomtatási üzemmódtól függ			
	A dokumentum típusa	***Vázlat***	***Normál***	***Legjobb***
	Fekete szöveg	8,0 lap/perc	4,6 lap/perc	4,0 lap/perc
	Szöveg és színes grafika vegyesen	5,0 lap/perc	3,1 lap/perc	0,8 lap/perc
	10x15 cm-es színes fénykép	-	0,4 lap/perc	0,25 lap/perc
	Teljesen színes oldal	1,4 lap/perc	0,5 lap/perc	0,2 lap/perc
Operációs rendszerekkel való kompatibilitás:	Microsoft® Windows® (3.1x, 95/98, NT 4.0); MS-DOS; USB-vel ellátott Mac OS 8.1 vagy újabb; Microsoft® Windows® 2000 Proffessional			
Memória:	2 MB beépített RAM			
Terhelhetőség:	1000 lap/hó			
Garancia:	1 év			

*EconoFast nyomtatási módban.

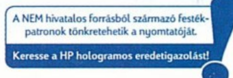
Hewlett-Packard nyomtatók. Ahol a papír életre kel.

További információkért látogasson el weblapunkra:
http://www.hp.hu/nyomtato/deskjet840
vagy hívja a **HP Vevőszolgálatot: 382-1111**

PUBLICIS

Keréknyomok

A helymeghatározás információtechnológiája

Baranyi Péter / baranyi@landinfo.hu

A kommunikáció korát éljük. A mobilkommunikációs rendszerek (GSM) és az információs hálózatok (internet) összekapcsolásával sokkal komplexebb szolgáltatásokat tudunk igénybe venni akár egy egyszerű mobiltelefon segítségével is. A WAP (Wireless Application Protocol) a közeljövőben alapvető szolgáltatássá válik, amelynek segítségével a mobiltelefonunkkal is el tudjuk érni az interneten lévő információtömeget. Azonban az interneten lévő adatok közül csak néhány nyújt számunkra tényleges információt, azaz a legnagyobb probléma a hatékony, intelligens keresés, amelynek jelentősége egyre nagyobb lesz. A keresési hatékonyság növelésére nagyon sok módszer létezik, de talán az egyik legjobb rendezési elv az adatok térbeliségére épül.

NAVIGARE NECESSE EST

Az adatok nagy része valami olyan dologról szól, amely valahol a térben helyezkedik el, azaz van térbeli jellemzője, amit lehet ábrázolni digitális térképen (pl. ATM bankautomaták helye). Az ilyen komplex, térbeli adattárolási és elemzési rendszereket nevezzük térinformatikai rendszereknek. Egyértelművé vált, hogy a mobilkommunikáció világában nem lehet nélkülözni a térinformatikát az interneten sem, tehát az internet inTÉRnetté válik.

Ha az adatok térbeli rendezettséggel bírnak, akkor már csak azt kell megoldani, hogy tudjam, én hol vagyok. Ez az úgynevezett műholdas helyzetmeghatározó rendszer (GPS) segítségével könnyen megoldható.

Tehát rakjunk össze egy mobiltelefont és egy helyzetmeghatározó eszközt (GSM+GPS), érjük el az internetet (WAP), és tegyük fel a kérdést magunknak, hogy hol van a hozzánk legközelebb eső ATM bankautomata, s ott milyen kártyával tudunk pénzt felvenni. Nem csak az automata helyét kell tudnunk, hanem azt is, hogyan tudjuk azt a legegyszerűbben megközelíteni gyalogosan, tömegközlekedési eszközökkel vagy akár autóval.

Ha gépkocsink rendelkezik navigációs rendszerrel, akkor

1.ÁBRA: A járműkövető rendszer **felépítése**

2.ÁBRA: A rendszer **működési vázlata**

3.ÁBRA: A járműpozíciók **megtekintése** az interneten keresztül

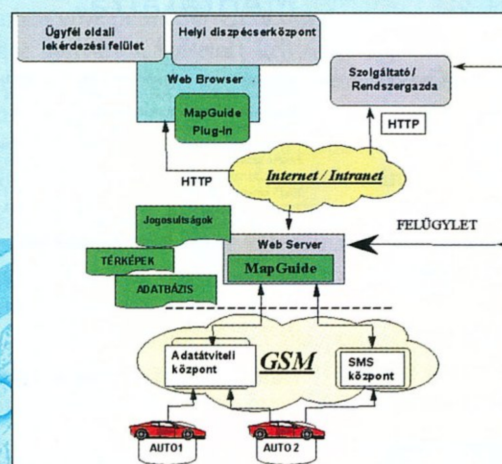
4.ÁBRA: Térinformatikai **adatbázis** az interneten

5.ÁBRA: A térinformatika **működési elve** az interneten

a beérkező információkat csak át kell adnunk annak, s segít megtalálni a kitűzött célt. Mindehhez csupán egy-két gombnyomásra van szükség.

Ez a technológia napjainkban a közlekedés területén terjed a leginkább. A forgalomirányításban és a gépjármű-park-irányításban is előtérbe kerülnek az automatizmuson alapuló irányítási, logisztikai rendszerek, amelyek egyben ellenőrző, monitoring rendszerként is működnek. Lényegében olyan döntéstámogató megoldások, amelyek nélkül egy gépjárműpark hatékony és biztonságos működése szinte elképzelhetetlen.

asztó állapota stb.), amelyek egy digitális térképen, grafikonok formájában tematikusan jelennek meg.

Ezután küldj üzenetet a járműnek, és állítsd be, milyen sűrűn küldjön magáról információt, küldd el az új útvonaltervet az aktuális közlekedési viszonyok függvényében, és tudd, hogy a szállítmány útjáról percrekész információkkal rendelkezhetsz.

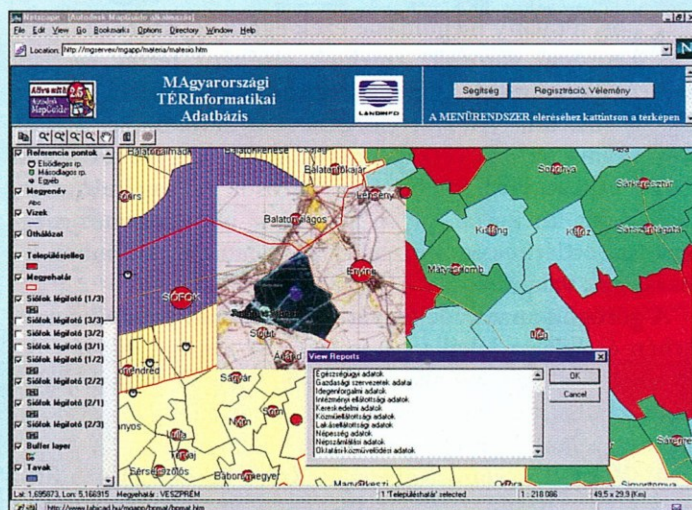
És érezd, hogy látni és látszani már az inTÉRneten keresztül is lehet.

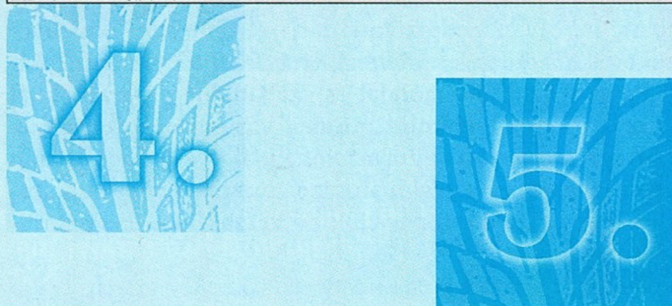
(A témáról további információk: WWW.FABICAD.HU/LANDINFO.HTML)

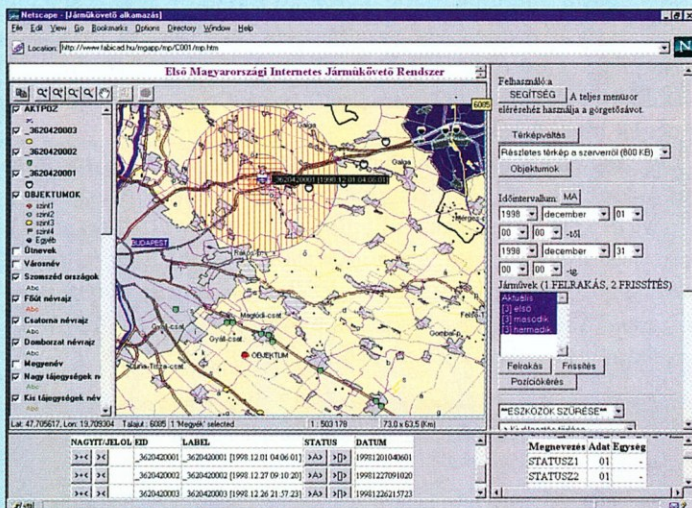
az inTÉRneten

E rendszerek létjogosultsága azért is indokolt, mert jelentős költségmegtakarítást eredményeznek, illetve sok olyan előnyhöz juthatunk velük, amelyek megtérülése csak hosszabb távon mérhető (munkakörülmények javulása, biztonságérzet, cégarculat stb.)

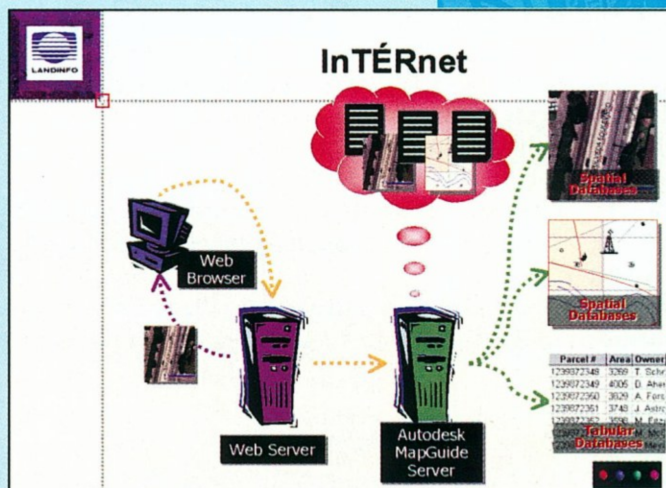
A recept nagyon egyszerű: szereld fel járműveidet helyzetmeghatározó, adatgyűjtő és kommunikációs eszközzel, az információkat GSM-en (SMS) keresztül juttasd el egy internetes szerverre, ahol egy térinformatikai rendszer kezeli, elemzi és tárolja az adatokat. Egy böngésző segítségével szabvány internetes felületen keresztül érd el az információkat: a járművek helyzetét és a kapcsolódó paramétereit (sebesség, üzemanyagszint, hőmérséklet, ri-

3.

„Városállamok" GLOBÁLIS RENDSZERBEN

Milyen városok ezek: Budapest, Prága, Bécs, Pozsony, Varsó, Krakkó és Berlin?

Hirtelenjében nehéz felelni, hiszen a mostanában szokásos minősítésekből („visegrádi hármak", „volt keleti tömb" városai stb.) valamelyik mindenképp kilóg... Még a „térségünk" festené le a legjobban a dolgot, ám ezalatt is inkább Kelet-Európát szokás érteni, Berlin, Bécs nehezen fér bele...

Nos, a talány megoldása: ezek egész egyszerűen olyan európai városok, amelyek elsőként fértek be egy nemrégiben indult globális internetes vállalkozás, a Globopolis.com (WWW.GLOBOPOLIS.COM) látókörébe, s amelyek száma az elkövetkezendő fél-háromnegyed év során további tucatnyival fog bővülni. Városok gazdag kulturális, szabadidős kínálattal, olyan szinterek, ahol érdemes megtervezni ottlétünk időtartamára a szabadidőt, különben lemaradunk valamiről...

A görögök annak idején városállamokban gondolkoztak, Athén és Spárta lokálisan rendezte be a maga világát. Az internet korában azonban a lokális világok globálisan is kapcsolódhatnak egymáshoz, s ezt ismerte fel a ma még éppen csak elindult, prágai központú Globopolis.

A Globopolis.com, Közép- és Kelet-Európa első multikulturális életmód-, szabadidő- és utazási témákat felölelő website-ja, olyan eszközökkel látja el felhasználóit, amelyekkel szabadidejük minden percét megtervezhetik. Azzal, hogy a helyi életmóddal és szabadidős programokkal kapcsolatosan ír, valamint minden város idegenforgalmáról átfogó leírásokat, információt kínál, a Globopolis.com a helyi lakosok és a régióba utazó turisták számára a szabadidős és utazási információk beszerzésének meghatározó forrásává vált.

Jelenleg a prágai és a budapesti a két leglátogatottabb site, s ha eme oldalak tartalma is olyan ütemben fog gazdagodni, ahogy azt az elmúlt két hónapban észleltük, akkor nagyon valószínű, hogy látogatottságuk, ismertségük növekedésének üteme is megtartja a kezdő hónapokét.

A legfrissebb új szolgáltatás a hotelfoglalás. A cég megállapodást írt alá a NetHotelsszel, így a Bécsbe, Prágába és Budapestre látogatók mostantól a szabadidő megtervezése mellett kedvező elhelyezkedésű szállást is foglalhatnak majd.

A Wienside-dal kötött új partneri megállapodásának köszönhetően a Globopolis.com a legfrissebb kulturális információkkal szolgál majd látogatói számára. A Wienside Bécs legújabb és leggyorsabban növekvő kulturális kalauza, amely hozzájárult ahhoz, hogy a Globopolis.comot ellássa a város legfrissebb aktuális programlistáival. Budapesten hasonló információkat a Pesti Est szolgáltat.

A Globopolis.com a Hungary.Networkot vonta be exkluzív magyar nyelvű keresőmotorként. A Hungary.Network két keresője (Heuréka és HuDir) egy keresőbox segítségével lesz elérhető a Globopolis.com magyar nyelvű Budapest-oldalairól (WWW.GLOBOPOLIS.COM/BUDAPEST/?LANG=H). Cserében a Globopolis.com kiemelt linkként jelenik meg a művészet, a szórakozás, az események, a regionális, a társadalom, a kultúra és az utazás kategóriáiban mind a Heuréka (WWW.HEUREKA.HU), mind a HuDir (WWW.HUDIR.HU) keresőben, azok angol és magyar nyelvű oldalain. E partnerség célja, hogy új és értékes szolgáltatásokat kínáljon mindkét site felhasználóinak, növelje azok forgalmát, erősítse az érdekelt felek márkajegy-kiterjesztését, és egészében növelje a cégek piaci értékét.

A cég értékének növelése érdekében persze történtek más lépések is. A PricewaterhouseCoopers Corporate Finance and Investment Banking (WWW.PWCGLOBAL.COM) lett a Globopolis.com pénzügyi tanácsadója. Ebbe a tevékenységbe beletartozik, hogy a PWC szorosan együttműködik majd a legfelsőbb vezetéssel a piaci lehetőségek felkutatásában, a kockázati tőke bevonásában.

ZENÉRŐL & SZÓBAN

Az Intersong Produkciós, Információs, Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság alig féléves, legfőbb szolgáltatása, a **WWW.INTERSONG.HU** könnyűzenei portál pedig még ennél is fiatalabb, igazából most kezd beérni. A cég és a site legfőbb céljának a zenebarátok és -rajongók szórakoztatását, informálását és tájékoztatását tekinti, s ennek jegyében az oldalon megtalálhatók a legfrissebb hírek, érdekességek, vannak sztárinterjúk, lehet böngészni előadók, együttesek, dj-k és zenészek szerint, meg lehet keresni az oldalon a diszkókat, klubokat, zenés helyeket, de kapcsolódási pontot kínál a portál más szórakozási formákhoz is. A szerkesztők a zenészekről összegyűjtik az életrajzokat, diszkográfiákat, fotókat. Nem egyedi, de kedves szolgáltatás a zenés netképeslap küldése, és megtanulhatjuk kedvenc számunkat a dalszövegarchívumból. A tervek szerint a közeljövőben a lemezeket az interneten keresztül is meg lehet rendelni, sőt a zeneszámokat jogosan letölteni.

A portál autentikusságát az határozza meg, hogy maguk a site készítői mennyire vannak otthon szakterületükön, ezért az alkotók nem érik be ennyivel, maguk is tevékeny részt kívánnak vállalni külföldi sztárok magyarországi fellépésének megszervezésében, könnyűzenei roadshow-k lebonyolításában, új tehetségek bemutatásában, s terveznek Intersong-szuperkoncertet is. Efféle szuperkoncert lezajlott mindjárt a site sajtóbemutatóján is, ahol fellépett *Zoltán Erika, Fehér Adrienn,* a TNT, az Easy, a Vénusz és Bon-Bon. Az online lap mellett papírújság megjelentetésére is készülnek...

Addig is, amíg a papírújság megjelenik, lapunkat gazdagítják egy új rovattal, a könnyűzenei sztárok és az internet kapcsolatát világítja meg az Internet Kalauz Intersong rovata, a magazin hátsó, Kik@pcsolódás részében.

A csapat számára a legnagyobb kihívást az jelenti, hogy miképp tudják a modern technikai lehetőségeket a legális zenehallgatás elősegítésére, a magyar énekesek, zenészek és együttesek népszerűsítésére, valamint a közönség és a vásárlók jobb kiszolgálására felhasználni, vagyis miképp lehet úgy hozzáférhetővé tenni az interneten keresztül az MP3-fájlokat, hogy miközben azok gazdagítják a portál látogatóit, a szerzői jogok se szenvedjenek csorbát.

Űrvadászat Magyarországon

Bacsárdi László / bacsardi@sopron.hu, urvadasz.sopron.hu

Hosszú ideig gondot okozott az eligazodás a csillagos ég világában. Őseink képzeletük segítségével különböző képeket véltek felfedezni a csillagok között, megkönnyítve ezzel a tájékozódást földön és vízen egyaránt. Manapság, az új évezred hajnalán elég nehéz kigazodni a különböző magyar csillagászati honlapok között, nyomon követni a különböző frissítéseket, a legújabb információkat – esetleg hetekig semmilyen új információ nem jelenik meg, azután pedig szinte óránként jönnek az újabb hírek.

Az Űrvadász magazinnal egy Magyarországon mind ez ideig egyedülálló elképzelést szeretnénk megvalósítani: egy honlapon nyomon követni a különböző magyar nyelvű csillagászati honlapok legújabb híreit, frissítéseit. Célunk látogatóink segítése abban, hogy a legújabb információk után bóklászva merrefelé célszerű továbbindulni. Az űrvadászathoz csatlakozott partnereink oldalait folyamatosan figyelemmel kísérjük, és a változásokról a lehető leghamarabb értesítjük az internet közösségét. Egy pillantás elég az Űrvadász oldalaira, és máris azon gondolkodhatunk, hogy melyik új csillagot célszerű közelebbről szemügyre venni.

A különböző információkat különböző rovatokba gyűjtöttük, hogy oldalaink mindenki számára áttekinthetőek legyenek. Minden egyes frissítésnél közöljük a megváltoztatott oldalak címét, témáját és rövid leírását – s ezzel kezdetét is veszi a nagy vadászat.

Gondoltunk azokra is, akik esetleg nem rendelkeznek állandó webeléréssel, vagy csak szeretnék, ha e-mailben is értesítést kapnának az Űrvadász legújabb híreiről... Az **URVADASZ-HIRLEVEL@SOPRON.HU** elektronikus körlevelet mindennap este nyolckor indítjuk bolygókörüli útjára – abban az esetben, ha történt valamilyen fontos frissítés az általunk figyelt honlapok valamelyikén. A körlevél honlapunkhoz hasonlóan tartalmazza a frissített oldalak pontos URL-címét és rövid leírását.

Ahogy partnereink száma egyre növekszik, úgy emelkedik majd az általunk nyújtott kínálat mennyisége, annál színesebbé válnak az űrvadászat percei. S habár a különböző bolygókon lévő szerverek összehangolása még egy távoli álomnak tűnik, a magyar csillagászati honlapok nyomon követését szeretnénk megvalósítani. Ha csillagászati témájú honlappal rendelkezel, és szeretnéd, hogy figyelemmel kísérjük weboldalad frissítéseit, híreit, akkor csatlakozz az űrvadászathoz, és vedd fel velünk a kapcsolatot az **URVADASZ@SOPRON.HU** címen.

www.prim.hu/pokember

Csapó Ida / kikelet@lezlisoft.com

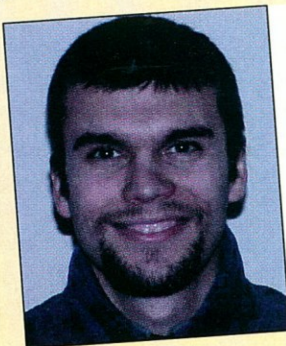
JÁTÉK AZ EGÉSZ VIRTUÁLIS VILÁG

A NAPFÉNY AZ, ami eltakarja A MONITORT

Egy rendezvény plakátján láttam meg az URL-t – WWW.PSZICHOLOGIA.HU –, s este rá is kerestem. Bőséges tájékoztatást kaptam az engem érdeklő témában, s ha már ott jártam, körülnéztem. Így bukkantam rá *Sindelyes András* írására, amely a weblapkészítés rejtelmeit lélektani oldalról közelítette meg: WWW.PSZICHOLOGIA.HU/CIKK/WEBSITE1.HTM. Nem volt kérdéses számomra, hogy Sindelyes Andrást legalább virtuálisan meg kell ismernem. Hamarosan el is kezdődött csevegésünk e-mailek segítségével, s fokozatosan világossá vált számomra, hogy egy 26 éves „pókemberrel" van dolgom.

– A cikk alatt az szerepelt, hogy pszichológia szakra jártál.

– Igen, 1999 elején végeztem, de már az egyetem utolsó két évében az Androsoftnál dolgoztam, és még most is ott vagyok. Ez egy számítógépes játékokat készítő cég. Tulajdonosa *Mérő László és Rubik Ernő* – van kitől tanulnom :-). A játékokhoz kapcsolódó kikötőket tervezem és készítem, de a játékok tervezésében is részt veszek. Engem a hálónak nem a társas vonatkozásai érdekelnek a legjobban – bár ez a téma is nagyon vonzó, főként ebben az országban, ahol, úgy gondolom, még kevés ezen a téren a „szakember" –, tehát nem „hapcihológusként" közelítem meg a témát, hanem inkább a tervezőmérnök szemével figyelek. Ez a munkámból következik: nekem szórakoztatóipari terméket kell előállítanom. Ennek szerintem alapfeltétele az áttekinthetőség, az egyszerűség. A website-ok, főleg a nagyok, amelyeken sok-sok hasznos adat található, nehezen állják meg, hogy túl ne bonyolódjanak.

Azt hiszem, a bölcsészhozzáállás a legtöbb, amit az öt év alatt kaptam. Vagyis a rugalmasság – számomra legalábbis ezt jelenti.

– Milyen más végzettséged van a pszichológián kívül? Egyáltalán miért végezted el, ha nem ezen a területen dolgozol?

– Pszichológiát végeztem, a számítástechnikát meg csupán csinálom, 1987 óta. Mindig a felhasználás érdekelt, a programozás és a grafika csak minimálisan. Én számítógép-használónak tartom magam, de ilyen szak sehol sem volt.

– Úgy érted, hogy ezt is tanítani kellene?

– Ahhoz, hogy valaki professzonális felhasználó legyen, igen. A felhasználók többsége amatőr. Bár sok helyen van rendszergazda, aki segít a kezdő felhasználóknak a programokban való eligazodásban, de feladatát nem tudja rendesen ellátni, ugyanis, mint nagyon sokan az informatikában, ő is túl van terhelve: őrá hárul még a hálózat karbantartása, a rendszerbetörések megakadályozása, a weblap elkészítése, a programok installálása, a háttérmentések elkészítése, az internetes újdonságok figyelése stb. Az USA-ban már elkezdődött a szakosodás, kialakultak nagyon speciális szakterületek. Ilyen például a web usability engineering, hogy a mi témánknál maradjunk, amelynek művelői tulajdonképpen webdesignerek, de nem a Magyarországon használatos értelemben. Feladatuk nem a site grafikai megtervezése, hanem hasznosságának elősegítése. Informatikai, illetve kognitív pszichológiai végzettségű személyek igyekeznek törvényszerűségeket megállapítani arra nézve, hogy mitől lesz egy website könnyen felfogható, hogyan lehet rajta könnyen eligazodni, mitől lesz sikeres és hasznos, de hát erről szól a cikksorozatom a pszichologia.hun, ezért nem lövöm le a poént. A pszichológiát annak idején azért választottam, mert akkor érdekelt. Pár év múlva rájöttem, hogy nem ez az életem célja, de akkor már muszáj volt befejeznem, persze nemcsak a papír miatt. Azt hiszem, a bölcsészhozzáállás a legtöbb, amit az öt év alatt kaptam. Vagyis a rugalmasság – számomra legalábbis ezt jelenti. A szoftvertervezésben kevés ilyen területről érkezett ember van, sokkal többre lenne szükség. Hagyományosan vagy matematikai, vagy képzőművészeti vonalról jönnek erre a területre. A szoftvertervezést lehet a két hagyományos oldalról is megközelíteni, de ahonnan én jöttem, onnan is érdemes.

– Miért gondolod így?

– Hmm... Én azért különböztetem meg a bölcsészetet és a pszichológiát, mert a bölcsészetet gondolkodásmódnak tartom, a pszichológiát meg egy szakmának. Ma egy számítástechnikai projekt, amely világhódításra törekszik, legyen az egy játék, egy program vagy egy website, több ember több hónapi, netán évi munkáját igényli. Egy játék elkészítéséhez például 6–100 ember szükséges. A Tomb Raider első részét hatan, a Resident Evil sorozatot rengetegen készítették. Ehhez kellenek programozók, grafikusok, zenészek, producerek, mindegyik a maga elég nyilvánvaló feladatkörével. De egyik feladatkörébe sem igazán illik bele annak megtervezése, hogy például milyen feliratok legyenek a gombokon, hogy azok ne legyenek félreérthetők, milyen színű legyen a háttérszín, és hogy jól olvasható legyen a felirat, stb. Na, az ilyen kérdések megválaszolására kezd kialakulni a designerek rétege, amelyet – nevezzük nevén a gyereket – legjobb tervezőnek fordítani. Én is ilyen tervező vagyok az Androsoftnál. Még egy nagyon fontos eleme van a tervezők munkájának.

Azonkívül, hogy beleszólunk mindenféle dologba, ami a játék könnyű kognícióját segíti elő, a tervet is mi készítjük el, lehetőleg jóval az érdemi munka megkezdése előtt. Ez nagyon fontos, ezt hívják design documentnek. Megírása egy külön műfaj, a programozóknak és a grafikusoknak szól, s az a célja, hogy lelki szemeik előtt kibontakozzon egy előre elképzelt kép arról, hogy hogyan is fog működni a játék. A design documenttől valószínűleg úgyis el fogunk térni a készítés során, de legalább van mitől eltérni. Sok cég vág neki design document nélkül a projekteknek, de ez sokszor fejetlenséghez vezet. Ha van design document, akkor is fejetlenség lesz a vége, de ez más kérdés :-). Na jó, akkor nem olyan nagy a fejetlenség, és pontosan ez a célja.

– Nem hiszem, hogy kis hazánkban rajtad kívül akad még pszichológiai végzettséggel rendelkező webmester...

– Szerintem az a kérdés, hogy bölcsész beállítottságú webdesigner van-e. És van, egy-kettőt én is ismerek. Engem a cégnél csak akkor hívnak webmesternek, ha valami fejes jön külföldről beruházási ajánlattal. Nehéz lenne elmagyarázni ugyanis, hogy ki is vagyok itt. A Rubik's Games játékban assistant designerként említik a nevem, és ez így többé-kevésbé korrekt is. Voltaképpen én vagyok az, aki segíti a designert, és aki tanul tőle.

– Feltételezem, hogy nagyon szereted a munkádat, de hogyan kerültél épp az Androsofthoz? Hogyan telnek a munkanapjaid?

– Teljes állásom van itt. A napjaim kívülről úgy néznek ki, hogy ülök a gép előtt egész nap, néha még a szomszéd szobába is inkább „talkolok". Sokat lógok a hálón, de inkább magányos farkas vagyok, igazából untat a beszélgetés. Sokat e-mailezek, főleg angolul, a site-ok látogatóival. Én vagyok az infomaster is ezeken, tehát én válaszolok minden kérdésre, amelyre más már nem hajlandó. Egy példa: „1980-ban volt egy háromszögletű Rubik-kocka, amit nagyon szerettem. Nem tudod, hol tudnék szerválni egyet?" A társaság nálunk a legjobb. Ez egy szuper csapat, abszolút komolytalanok vagyunk, ahogy azt kell. Sokat játszunk, a nap csupa móka, kacagás... Mellesleg elég nagy agykapacitása van itt egyeseknek, köztük Mérő Lászlónak is, úgyhogy néha előbukkan a sok marháskodás közül egy-egy nagy ötlet is, és akkor azt elkészítjük játék formájában. Sok kisebb játékot csinálunk mostanában. Szerintem olyanokat, amelyek igazán a hálóra valók, mert egyszerű a grafikájuk, gyorsak, azonnal meg lehet érteni, hogy mi a cél, nem kell órákig tanulni egyiket sem. Hatalmas ötlet szerintem a Playground vagy a ZigThrough. Ezek – úgy vélem – egy szinten vannak a Tetrisszel vagy a Bust a Move-val. Mi mindig rejtvényeket csinálunk, mégpedig olyan rejtvényeket, amelyek nyelv- és kultúrafüggetlenek, sőt általában mindkét nem szereti őket. Ha jót akarsz játszani, mindenképpen próbáld ki az Anglerst (WWW.RUBIKS.COM/ANGLERSMAIN.HTML). Ez egy nagyon kellemes kis rejtvény, és képet ad arról az eredeti stílusról, amely még nem nagyon képviselteti magát a neten. A hálón főleg keresztrejtvények, kártya- vagy táblajátékok vannak, mármint a teljes CD-s progikat nem számítva. Az Androsoft játékai egészen más típusúak. Olyan papír-ceruza típusú rejtvények a „kösd össze, töltsd ki" kategóriából, amelyeket sokkal jobb egérrel játszani, nem kell állandóan radírozni. A mieink mind rejtvények, de azt azért elmondom, hogy van egy csomó lövöldözős vagy kifejezetten horror-akció játék, amelyek ugyancsak tele vannak komoly rejtvényekkel.

– Rubik Ernő nevét mindenki ismeri. Mérő László azonos azzal, aki a „Mindenki másképp egyforma" című könyvet írta „A játékelmélet és a racionalitás pszichológiája" alcímmel?

– Igen, róla van szó. Az ELTE Pszichológia Szakán, a Kísérleti Pszichológia Tanszéken tanít logikát és intuíciót, mesterséges intelligenciát, statisztikát, módszertant. Ott ismerkedtünk meg, így kerültem az Androsofthoz.

– Álljunk meg egy pillanatra! Intuíciót tanítani? Hogyan lehet azt oktatni?

– Egyik tárgyának címe: Logika és intuíció. Lacinak az az egyik elmélete, hogy döntési helyzetekben sokszor az úgynevezett kevert stratégiák sikeresek hosszú távon – ez játékelméleti fogalom. A kevert stratégia eléréséhez pedig néha véletlenszerűen kell dönteni. Ezt az állatvilágban sok faj ösztönösen megvalósítja, és szerinte az emberek is, mégpedig olyankor, amikor a hangulat segítségével döntenek.

– Mi a bolt abban, hogy létezik ez a két website Rubik Ernő és Mérő László nevéhez kötődően?

– Szerintem te sokkal jobban tudod, mint én, hogy mi az üzlet az ilyen weblapokban. Egy szó elárulja: reklám. A képlet baromi egyszerű: több látogató – több eladás. Több hűséges látogató – még több eladás. És hogy mi ebben a pszichológia? Hát az egész az, egy jó adag közgazdaságtannal fűszerezve. Vagy fordítva, kinek hogy tetszik! Nekem viszonylag egyszerű a dolgom abból a szempontból, hogy a Rubik márkanév jól ismert és kedvelt az egész világon, bár egy időre eltűnt a piacról, és hallatán sokan a túl nehéz rejtvényre asszociálnak. Van két jó domainnevünk: WWW.RUBIKS.COM és WWW.RUBIKSCUBE.COM, bár jobb lenne, ha a www.rubik.com is a miénk lenne. De nem az :-(. A domainnév alapvető fontosságú, mert mit jegyzel meg jobban: www.chi.hu vagy www.geocities.yahoo.com/TimeSquare/Chi? Az ingyen játszható online játékok is reklámcélokat szolgálnak. A közgazdászok tudják, mekkora értéke van annak, hogy a Rubik-site-on lévő Rubik-logót látja napi több ezer ember perceken keresztül, még ha semmi mást nem is csinál az illető, csak bejön, játszik, aztán elmegy. A cégen belül nekem kell mindenféle praktikákhoz folyamodnom, hogy a látogatottság ne csökkenjen. Nem bírom ki, hogy el ne büszkélkedjem azzal, háromszorosára nőtt a site látogatottsága, amióta az

Androsoft csinálja. Korábban egy nagy amcsi, fiataloknak szóló hálóközpont vitte a site-ot, de Rubik Ernő azt akarta, hogy magyarok csinálják. A mindenféle praktikák közül a legfontosabb, hogy akár kevés pénzzel is hasznos tartalmat szolgáltassunk. A Rubik-kocka szerelmesei többségben mindig is a fiatal férfiak voltak, enyhe matekbeütéssel. Nekik azonkívül, hogy szerelmük tárgyáról, a kockáról minél több infót nyújtunk, elgondolkodtató online rejtvényeket kell nyomnunk. Ez teljesen logikus, nem? Ezenkívül el kell hitetnünk velük, hogy ez egy jó kis márka, amely megbízható, jó anyagi háttérrel rendelkezik. Ezért nem mindegy, hogy milyen grafikát használunk. A webes vásárlásoknál, amikor az ember csak úgy megadja a kártyaszámát, nagyon fontos, hogy bízzon a site-ban. Én mondjuk szívesebben adom meg a kártyaszámomat a WWW.NIKE.COM-on, mert jó domainnév, és jól is néz ki, mint egy isten háta mögötti helyen. De ez a fizikai életben ugyanígy van, az ember nem szívesen vásárol isten háta mögötti kis porfészkekben, hacsak nem erre gerjed, de szívesen tér be tiszta, szép, esetleg csillogó, központhoz közel eső helyekre. Na, ez a „központhoz közel eső" dolog egy kicsit másként működik a hálón, de működik. Az a központi, aminek vagy jó a domainneve, vagy minden második site-on reklámozzák.

– És te hogy állsz a játékokkal?

– Foglalkozásbeli kötelességem, hogy játsszam. Komolyabbra fordítva: úgy vélem, a játék nagyon fontos az embernek, szerintem alapvető a fennmaradás szempontjából. Van egy Playstationöm otthon, azzal szoktam nyomulni. Mindenféle játékot szeretek, de főleg a kalandjátékokat. Ezek azok, amikor egy karakterrel mászkálsz egy gyönyörű 3D-s világban, és különböző feladatokat kell megoldanod egy jó sztori mentén, mintha egy interaktív filmet néznél, amelyben te vagy a főhős. Persze a rejtvényjáték, amivel itt foglalkozunk, más műfaj. Mindig imádtam játszani, most is átlagosan naponta egy órát játszom. Biztos ismered... A játékkészítőtől megkérdezik: „Mi a napfény?" Válasz: „Tudom: amitől nem látni rendesen a monitort." Vagy egy másik kérdés, szintén a játékkészítőhöz intézve: „Szabadidő?" Válasz: „Amikor nem készítjük a játékokat, hanem játszunk velük."

– Ha már itt tartunk: mi a helyzet a szabadidővel?

– A poén a végére maradt: nincs otthon gépem, és nem is akarok. Csak Playstationöm van, de nem akarom, hogy ne legyen időm a hobbira és a sportra: squash, falmászás, kutya, lányok, aerobic, sci-fi, mozi és könyvek, elektrozene, bulik. Mindez persze nem feltétlenül ebben a sorrendben :-).

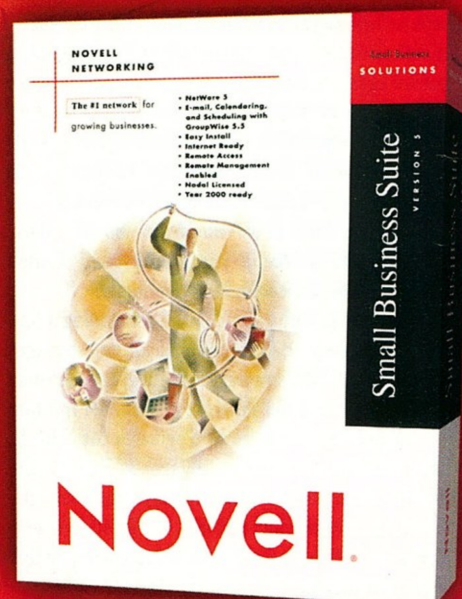
Magyarból is 5-ös!

AKCIÓS
209.900 Ft*
TELJES ÁR

Tantárgy	Érdemjegy	Aláírás
Magatartás	5	
Szorgalom	5	
Matematika	5	
Magyar nyelv	5	Novell®
Történelem	5	
Földrajz	5	
Biológia	5	
Ének-zene	5	
	5	
	5	

Novell Kisvállalati Csomag 5

A kitűnő teljesítmény és megbízhatóság **a magyar nyelvű változat** megjelenésével most még egyszerűbb használattal párosul. A **Novell Kisvállalati Csomag 5** minden növekvő kisvállalat számára ideális megoldást kínál egy csomagban: biztonságot a legmodernebb vírusvédelemnek köszönhetően; zökkenőmentes üzleti kapcsolatot a központi e-mail, fax és csoportmunka szoftverekkel; kényelmet a központi nyomtatás segítségével és internetelérési lehetőséget az internetkapcsolathoz szükséges eszközökkel. Egy teljes csomag, amely rendszergazda felügyelete nélkül is könnyen telepíthető és üzemeltethető. A **Novell Kisvállalati Csomag 5** így mindazt tartalmazza, amire egy kisvállalatnak szüksége lehet hálózata és üzletmenete továbbfejlesztéséhez, és rugalmasan bővíthető akár felhasználónként is.

Mindehhez most akciós áron juthat hozzá!

Novell.

* Ajánlott végfelhasználói ár, mely az áfá-t nem tartalmazza.
További információért hívja a Novell Magyarországot a 235-7644-es telefonszámon, vagy keresse fel a www.novell.hu web-címet!

INTERNET LOVE STORY XXII.

Wesselényi Andrea rovata / andrea@prim.hu

A VÁLÓOK: INTERNET?

Az Internet Love Story rovatban megjelent történetek főszereplői ezerszer áldották a netet, amiért világában olyan rokonlelkek találkozhatnak össze, akik egyéb úton soha nem ismerték volna meg egymást. Ugyanakkor az is igaz, hogy a gátlásoktól megszabadító virtuális térben gyakran az is bátorságot merít az ismerkedéshez, aki a „földi" életben egy kacsintásnyi flörtre sem lenne kapható. Az online csevegővonalakon és társkeresőkben éppen olyan gyakori vendég a tisztes családapa, az otthon unatkozó feleség, mint a szerelemre vadászó tini. Keveset szóltunk még az internetes ismerkedés sötét oldaláról, arról az érzésről, amit a hálóba bonyolódott férj, feleség társa él meg, miközben tehetetlenül kell végignéznie, hogyan keríti hatalmába házastársát a számítógép és az a mögött rejtőző, számára érthetetlen világ. Kommentár helyett beszéljenek a rovat olvasóinak levelei, amelyeket most e témához kapcsolódva válogattam.

Kedves Andrea!

Már nem tudom, miként – végső soron nem is lényeges – botlottam bele rovatodba, de örülök, hogy így történt. Amiről itt olvashat az ember, valószínűleg már ma is sokakat érint, de a közeli jövőben tömeges jelenséggé válik. És itt a tömeges szót nem pejoratív értelemben használom.

Én is érintett vagyok egy kicsit e témában. Előrebocsátom, hogy nem tartozom a fiatalabb generációhoz, és ez talán még inkább elgondolkoztató. Miért érzem szükségesnek mégis, hogy néhány gondolatot fűzzek az itt kialakult gyűjteményhez? Azért, mert az utóbbi napokban sokat gondolkoztam, vajon mi történhetett velem. Először a száraz tényeket írom le.

Munkámmal kapcsolatban kutakodtam a hálón (persze mindenki ezt mondaná), amikor teljesen véletlenül a TTC Chatbe botlottam. Magyarázatot nem tudok rá adni, de belogoltam. Névválasztásom is olyan automatikus volt, mintha már rutinos versenyző lettem volna. Úgy tűnik, talán túl jól is sikerült. Azt hittem, hogy rosszul látok, mert négy-öt privát beszélgetőpartnerem akadt perceken belül. Természetesen diáklányok. Bevallom, élveztem a hirtelen népszerűséget, mert váratlanul jött. A szokásos kérdések egyikére – hány éves vagy? – persze beírtam, hogy 52. Ha ezt így leírva látom, magam is megdöbbenek, mert nem érzem magam ennyinek. De a tények makacs dolgok. Szóval az ellenkezője történt, mint amit vártam. A lányok többsége randevút kért. Azután történt valami, amire máig sem találom az igazi magyarázatot. Az egyik lánnyal e-mail címet cseréltem, és találkoztunk is. A feleségem természetesen nem tudott erről.

Miután értetlenül álltam a dolog előtt, sokat gondolkoztam az egész internetes ismerkedésről. Mi az, ami a chatben olyan izgató, varázslatos? Ismerkedni utcán, szórakozóhelyen és még számtalan alkalommal lehet. Ezekben az a közös, hogy alapvetően a külső megjelenésből indul ki az ember. Ezzel szemben a neten a külső eleinte elhanyagolható, bár valószínűleg mindenkit izgat ez is. Amikor pedig a levelezés olyan stádiumba kerül, hogy találkozó jön létre, akkorra már a sorokból kisugárzott belső más nézőpontba helyezi az egészet. Ez az az esély, ami a reális térben nem adatik meg.

Minden fiatalnak van férfi-női ideálja, akit szeretne magának meghódítani, de az esetek többségében ez nem sikerül. Hiszen ideálokból sajnos kevés van. A többség nem olyan szép, mint a magazinok címoldalán mosolygó modellek vagy a tévésorozatok „sztárjai". Ha visszalapozunk a történelemben, szerintem végigkíséri az emberiséget ez a probléma. Férfiszemmel nézve a séma egyszerű: a hatalom, a pénz vonzza a nőt, a férfi pedig valamilyen úton meg akarja szerezni azt a nőt, aki szépségideáljának megfelel. Egy testi hibás ember sem egy másik hasonlóról álmodik. Ezt persze csak gondolom, bár a világirodalomban is

találhatunk rá példát: Cirano, Quasimodo, hogy csak a leghíresebbeket említsem. Végül is kevés kivételtől eltekintve minden zsák megtalálja a foltját. A rendszer tehát működik, hiszen az emberiség nem halt ki. A sok válás persze azt mutatja, hogy nem tökéletesen, de sok házasság talán létre sem jött volna, ha előtte a lelki, érzelmi különbségek napvilágot látnak. Mondhatnád erre, hogy a sok évig tartó házasságok is tönkremennek. Ennek nyilván más okai vannak, de a néhány évig vagy csak hónapokig tartó házasságok ezen az úton létre sem jöttek volna. Véleményem szerint ebben van a netnek perspektívája.

A hálón az a csodálatos, hogy a külső miatt kialakult komplexus nem gátolja a szellem kibontakozását. Ezt a meggyőződést megerősítik bennem azok az írások is, amelyeket rovatodban olvastam. Legrosszabb esetben is, ha a testi elképzelések teljesen eltérőek, akkor is nyert az ember egy barátot. Ez sem kevés manapság. Az én esetem folytatása talán nem is érdekes másoknak, de a Faustot mindenesetre elolvasom még egyszer.

Végezetül ismétlésekbe bocsátkozom ugyan, de nagyon örülök, hogy megtaláltam rovatodat. Bevallom, a „Liliom a tövisek közt” tetszett a legjobban, mert az egészből egy különleges ember lelkivilága sugárzik. Olvastán gazdagabb lettem.

Sok sikert kívánok a továbbiakban is.

András

Tisztelt Asszonyom!

Sajnos a csevegővonalakon túlnyomó részben olyan emberek találhatók, akik vagy lelki sérültek, vagy csak azért használják, hogy idősödő férfiakból pénzt csaljanak ki. Önmagukról valótlan adatokat közölnek, házastársakat egymás ellen fordítanak. Nagyon valószínűnek tartom, hogy 24 évi házasságunk fel fog bomlani. Két nagylányunk van. Az egyik főiskolára jár, a másik idén fog érettségizni. Én üzletasszony vagyok. Férjem üzletember. Olyan levelezőtársasággal ismerkedett meg az interneten keresztül, amely teljesen kiforgatta önmagából. Rá sem lehet ismerni. Egyikőjük múltját sikerült lenyomoztatnom. Férjemet a hír teljesen megdöbbentette, mégsem hiszi el, hogy a többi sem különb nála. Ráadásul beszélgetéseihez a cégem internetcímét használja, amelynek alapján sajnos rám és munkatársaimra is nagyon rossz fényt vet. Kértem, hogy keressen fel egy pszichológust, aki talán tud neki segíteni. Eddig 100%-ig megbíztam benne. Sajnos soha többé egy szavát sem fogom tudni elhinni, így pedig nem hiszem, hogy a házasságunk fenntartható lesz. Mindent megpróbáltam, hogy túltegyem magam a már megtörtént eseményeken, de ő sajnos továbbra sem tud elszakadni a csevegővonaltól. Nagyon jó lenne ezt a vonalat megszüntetni, mert nagyon sok kárt tud okozni. Én is gyakran használom az internetet, de hogy chateljek, még soha eszembe sem jutott.

(név nélkül)

Kedves Andrea!

A decemberi Internet Kalauzban megjelent, „Ötperces szerelem” című novella után már végképp úgy érzem, hogy butaság, ha továbbra sem írom meg neked a sztorimat, végül is nincs mit szégyenkeznem miatta. Persze azt azért kérem tőled,

Az Asszony és a Gép

Tőlünk függetlenül angyali és ördögi erők működnek, melyek meghatározzák sorsunkat.

Régóta lakott velük a Gép. A klasszikus szemlélet szerint hasznos része volt életüknek, az Asszony szemében azonban, aki csontja minden porcikájáig romantikus felfogású volt, csak megtűrt tárgy volt, szegény rokon. Lenéző mosollyal gondolt azokra, akik rabjává tudtak válni egy gépnek. Szenvedély, rabság – mást jelentettek neki. Addig morzsolgatta együtt elméjében ezt a három szót: szenvedély – rabság – gép, hogy egyszer elcsábult. Bekapcsolta.

Talán ha tudja, ha ismeri az angyali és ördögi erőket, melyek működtetik a világot, nem teszi.

De nem ismerte. Nem látta a „Szerelem hálójában”-t, nem olvasta a „Madison megye hídjai”-t, csak élt a csöndes, szürke vidéki magányban. Nem tudott, nem értett, csak érzett.

Bekapcsolta. Félve, mint mikor először szeret az ember.

Jó volt. Színház volt. Szerette a színházat, talán legjobban a bársonyfüggönyt szerette, amely mögött annyi minden rejtőzhet. Nem a kiteljesedést szerette, hanem a várakozást. Nem tanulni akart, töltődni, inkább csak lubickolni. Nem gondolt arra, hogy aki megmártózik, elmerülhet.

Sorra húzta szét a bársonyfüggönyöket.

Szeme elé tárult a *csoda*. Világokat látott, embereket érintett meg, addig ismeretlen dolgokról szerzett tudomást.

Közben évszakok jöttek, mentek. Bimbót hozott, kinyílt, lehullt a hibiszkusz, most nem látta meg. Néha ugyan eljutottak hozzá foszlányok a való világból, kérések, utasítások, ő csukott szemmel, lehajtott fejjel tett eleget mindennapi kötelességeinek, és csak nyitogatta a bársonyfüggönyöket.

Talált egy csodaszépet. Egy különlegeset, csábítót, mely a legszebb volt az összes közt. Tétovázott. Szerette volna azonnal feltépni, habzsolni, ami mögötte van, mert érezte, ott olyan dolog várja, ami ritkán és keveseknek adatik meg. Mégsem volt mohó, gyengéd, simogató kézzel hajtotta félre a függönyt, és ott várta a *szerelem*.

Nem is akart tiltakozni. Lubickolt, és merülni kezdett. A merülés során arra gondolt, hogy három évszak, ennyi kell ahhoz, hogy új élet szülessék. Tavasz, nyár, ősz.

És víz. Az is kell az új élethez. Itt minden megadatott: három évszak, víz, szerelem, fájdalom...

És megszületett.

De előbb meghalt, mert ha új élet érkezik, valakinek mennie kell.

Már nem is csodálkozott, mikor ő és a Gép egyszerre sóhajtották bele utolsó vágyukat a sötét éjszakába.

Wendy

ha úgy döntesz, hogy nyilvánosságra hozod, az e-mail címemet sonehogy megemlítsd!

Frank a nickem, de nő vagyok, 30 múltam. Nekem is jelent meg olyan kérdés egy ismeretlentől, hogy „nő/ffi?" – ám ő is nő volt. Egy angolos csatornán beszélgettünk egymással, először arról, hogy miért van olyan kevés lány a neten. Később kiderült, hogy hasonló munkakörünk van, ő is egy szoftverfejlesztő cégnél dolgozik, csak ő angolról németre dolgozik, én meg magyarra. A német nyelv újabb közösséget teremtett közöttünk, hiszen én sváb családból származom, de otthon csak a nagymámmal „kellett" németül beszélnem, egyébként a családban magyarul beszéltünk egymással. Rövidesen németre cseréltük hát az angol nyelvet, s bár a helyesírásom csapnivaló – ő jókat derült rajta –, a gyermekkoromat idéző nyelv használata egészen mély rétegeket érintett meg bennem.

Később az is kiderült, hogy ő Bécsben él, én Budapesten, tehát fizikailag sem vagyunk túl messze egymástól. Mindennap csevegtünk, ma is csevegünk. *Gerdából* annyi kedvesség, gyengédség áradt, hogy szinte felüdültem attól a fél–egy órától, amit naponta együtt töltöttünk. Arra gondoltam, nem is igaz, hogy létezik ilyen jó barátnő a világon. A barátom is gyakran mondta, hogy olyan jól érzi magát velem, ha előtte „gerdáztam".

Kb. egy évvel ezelőtt Gerda meghívott egy kis bécsi bevásárlásra, felajánlotta, hogy alhatok is nála, de ne hozzam a barátomat, mert olyan „női dolgokat" szeretne velem együtt vásárolni, meg amúgy sem tudnánk jól kibeszélni magunkat, ha egy férfi is jelen van valahol.

Olyan volt, ahogy leírta magát, magas, szőke, vékony, mosolygós. Nagyon sokat nevettünk, főleg fehérneműket vásároltunk, finomakat ettünk, ittunk. És este megtörtént az, amire soha egy percig sem gondoltam, amit nem sejtettem előre. Beszéd közben egyszer csak szájon csókolt, és én teljes szívből visszacsókoltam. Szinte észrevétlen természetességgel lényegült át meghitt, intim lelki kapcsolatunk testi formájúvá is. Az ember ilyen furcsa lény. A test és a lélek néha egybefonódik. Az egymás iránt eddig érzett szeretet magától értetődően működött az ágyban is.

Gerda mindig csak a nőket szerette, és most belém szerelmes. Én is szerelmes vagyok belé, s ugyanakkor azt hiszem, talán skizofrén is lettem egy kicsit. Ugyanis egy csöppet sem érzem magam leszbikusnak vagy biszexuálisnak. Más nők ma sem érdekelnek, és nem nézek a legcsinosabb lányra sem más szemmel, mint azelőtt. A barátommal is ugyanolyan jó a kapcsolatom, szeretjük és megértjük egymást éppúgy, mint azelőtt, bár ő nem tudja a titkunkat. Szóval nem lettem leszbi, de ha Hegyeshalomnál átlépem a határt – többször is meglátogattam már Gerdát azóta –, teljesen átalakulok. Csak németül gondolkozom, csak Gerdára gondolok, és várom türelmetlenül az ölelését. Hazafelé ugyanez fordítva. A magyar határőr magyar nyelvű köszönése után már csak a barátomra és a családomra gondolok. Ez csak akkor változik meg, ha Gerdával egyre forróbbá válnak emiljeink. Ilyenkor érzem, hogy Bécsbe kell mennem.

A net egy veszélyes üzem. Ezt rá kellene gravírozni minden monitor üvegére. Én mégis boldog vagyok.

Szívélyes üdvözlettel:

Frank (igazából Juci)

Ablaklexikon (I.)

Szendi Gábor / szgabor@prim.hu

A hipertext lényege az információ horizontális és vertikális, vagyis felületen és mélységben történő strukturálhatósága. E tekintetben folyamatosan fejlődnek a böngészők. A link, a frame, az animáció, a layer mind a vertikális struktúra építésének eszköze. Az információ mélységi tagolásának nem eléggé kihasznált technikája az ún. popup ablakok használata is.

Jó érzésű webmesterek nem azzal akarnak bekerülni a Guiness Bookba, a rekordok könyvébe, hogy ki tud több információt egy lapra zsúfolni, de az sem járható út, hogy minden mondatért egy új oldalt kell betölteni. Hogy lehet egyszerre szellős és mégis információdús egy oldal? A legjobb megoldás az, ha a kiegészítő információk a lapról úgy érhetők el, ha közben nem kell elhagyni az oldalt. Erre remek megoldás lehet majd egyszer a CSS (Cascading Style Sheets) és a layer technika, de ezek csak a legújabb böngészőkben működnek, úgyhogy senkinek nem ajánlom erre építeni weblapjait, hacsak nincs ideje alternatív lapokat készíteni a régebbi verzióknak.

Teljes értékű megoldás azonban van ezen kívül is, és ez a popup vagy felugró/beugró ablak. (De nem tekinthető esztétikus megoldásnak a Javascript alert és confirm függvényeivel kiírt üzenet, bár gyors és kevésbé macerás.)

Az alábbiakban a különféle beugró ablakok megvalósításának és kezelésének technikáit taglaljuk részletesen.

Az ablakkészítés javascriptes alapjai

Egy ablakhoz minimum két dolog szükséges: az ablak definiálása és egy esemény (pl. linkre kattintás), aminek megvalósulásához kötjük az ablak megjelenését. Az ablak definíciója a továbbiakban mindig ugyanaz, a különbség az eseményekben és az ablakhoz rendelt függvényekben lesz. Az ablakot egy függvénnyel definiáljuk majd (lásd alább), és ezt a kis programot abban a lapban kell elhelyezni, amelyből a beugró ablakot hívni szeretnénk! (Legjobb a <Head> és </Head> tagek közé betenni.)

A beugró ablak tulajdonképpen egy új böngészőablak, olyan, mint amit a „File, New Navigator Window" menüpontra kattintva kapnánk, azzal a lényeges különbséggel, hogy az ablak méretét és „felszereltségét" mi határozhatjuk meg. A „felszereltséget" a menü, a navigáló és funkciógombok, a gördítősáv, a location bar, valamint az ablak méretezhetősége és mérete jelenti. A Javascript 1.2 fontos újítása még, hogy az ablak helyzetét a képernyő bal fölső sarkához viszonyítva meg tudjuk határozni. (A Javascript 1.2 további újításokat is bevezetett, pl. az ablakméret lekérdezhetőségével kapcsolatban, de ezek itt most túlkomplikálnák a dolgot.)

A popup ablakoknál általában le szoktuk tiltani a különféle menüket és gombokat, mert fölöslegesek, és csak összezsúfolódnának a lap tetején.

A teljesség kedvéért először lássuk azt az ablakleírást, amelyet majd soha nem fogunk használni (mert túl hosszú), de jó tudni, mint az integrálszámítást.

```
<SCRIPT LANGUAGE=„JavaScript">
<!—
window.name='foablak';
function popUp() {
kisablak=window.open('akarmi.htm', 'ablak_cime', 'toolbars=0,directories=0,scrollbars=0,location=0,status=0,menubar=0,resizable=0,width=100,height= 100,left= 220,top = 140');
}
// —>>
</script>
```

(A window.name kezdetű sorra majd későbbi példáinkban lesz szükségünk!)

Ez a függvény egy 100x100 pixeles ablakot jelenít meg, amelyben már letiltottuk a különféle menüket és gombokat, s a bal felső sarka a képernyő bal szélétől 220, a felső szélétől 140 pixelre található (a tájolás csak a négyes verziótól!). Az ablakba az „akarmi.htm" töltődik be. A „kisablak" az ablak azonosítója, ezzel fogunk majd az ablakra később a programból hivatkozni. Az ablak tetején, a kék csíkban az „ablak_cime" jelenik meg, amit felülír az „akarmi.htm"-ben található <title>!

A paramétersorhoz két fontos használati utasítás: nem szabad szóközöket hagyni a paramétereket lezáró vessző és a következő paraméter neve közt! (Ha hagyunk, nem értelmeződik a paraméter!) A másik fontos szabály, hogy ha egy paramétert sem adunk meg a méreteken és pozicionáláson kívül, akkor minden paraméter alapértelmezése hamis! Vagyis a fenti hosszú sort leegyszerűsíthetjük a következő rövidebbre:

```
kisablak=window.open('akarmi.htm', 'ablak_cime', 'width=400, height= 100,left= 220,top = 140');
```

Ha valamelyik tulajdonságot szeretnénk használni (pl. a gördítősávot szerencsés), akkor elég csak azt megadni „1"-es értékkel, a többi hamis értéket kap továbbra is. A left és top paraméterek csak a Javascript 1.2-től működnek, de a korábbi verziókban sem okoznak hibát, csak nem értelmeződnek. (A függvényünk persze paraméterezhető is lehetne, aki járatos ebben, az úgyis érti, mire gondolok, de aki nem, annak ez egy későbbi lecke része lehet.)

Most lássuk, hogyan nyithatjuk meg ezt az ablakot, és mit csinálhatunk vele.

Az ablaknyitás linkre kattintással

Az ablak megnyitásának legegyszerűbb módja a függvényt egy linkre kattintáshoz rendelni:

```
<A href=„#" onClick=„popUp()">Kérem kinyitani!</A>
```

A linkre kattintva az onClick eseménykezelő függvény megnyitja ablakunkat. Nem kell mondani, hogy a link nem csak szöveg lehet, hanem kép, ill. area is, sőt mindenféle eseményhez köthető az ablak megnyitása; erre rögtön mutatunk is példákat.

Ablaknyitás a kurzor link fölötti elhaladására

A Netscape 2 és az IE3 óta van nekünk onMouseOver eseménykezelőnk, bár onMouseOutunk csak a Netscape 3 és IE4 óta. Az onMousOver lehetővé teszi, hogy ha valaki egy link (szöveg, kép) fölé viszi a kurzort, akkor erre mi ablakot nyissunk neki. A megvalósítás így néz ki:

```
<A href=„#" onMouseOver=„popUp()">Bővebb információ</A>
```

(A # a href-ben arra szolgál, hogy kattintásra ne történjen semmi, de ide írhatunk egy lapcímet is, ekkor kattintásra betöltődik egy lap a főoldalunkba!)

A böngészők közti eltérésekben csupán annyi gond van, hogy a Netscape 2-es mindaddig zsinórban tölti be az ablakot, amíg a link felett van a kurzor, s ettől az ablak vibrál. De kevesen használnak már Netscape 2-t, és a hiba végül is nem nagy.

Ablaknyitás a dokumentum betöltődésekor

Bizonyára mindenki találkozott már olyan site-tal, ahol belépéskor egy kedves kis ablak jelenik meg pl. a szponzor hirdetésével. (Egy későbbi számunkban elvetemültebb olvasóinkat megtanítjuk a szponzorreklámok és -keretek „kilövésére".) Amit másnál utálunk, azt azért szerethetjük a saját site-unkon, hiszen ilyen beugró ablakban aktuális híreket, hirdetéseket figyelemfelhívóbban tudunk bemutatni. Ez a módszer egyébként megint egyidős a Javascripttel, és a következő kód elhelyezését igényli a <Body> tagben:

```
<BODY onLoad=„popUp()">
```

Egy másik módszer: ha az ablakunkat leíró fenti programocskából kihagyjuk a function popUp()-ot, valamint a függvényrészt határoló {}-et, akkor a lap betöltődésekor végrehajtódik az ablak megnyitása.

Ablaknyitás az oldal elhagyásakor

Hasonlóan a betöltődéskor történő ablaknyitáshoz, távozáskori ablaknyitáshoz (utolsó búcsúhoz vagy átokszóráshoz) helyezzünk el egy onUnload eseménykezelőt imígyen:

```
<BODY onUnload=„popUp()">
```

Természetesen mindkét eseménykezelőt el lehet helyezni a <Body>-ban egyszerre, de nem biztos, hogy jó emlékeket gerjesztünk ezzel látogatóinkban.

Ablaknyitás listaelem kiválasztására

A website-on belüli navigálás kedvelt eszközei a legördülő listában felsorolt témák, címek. Ha a látogatónk kiválaszt egy listaelemet, akkor azt egy onChange (változást figyelő) eseménykezelővel észlelhetjük, és beadhatunk egy ablakot pl. egy rövid ismertetővel az adott témáról, majd ha az olvasónk úgy dönt, hogy érdekli a téma, akkor az alább ismertetett módon ebből a kis ablakból betöltheti a szülőablakba (amelyben a lista volt) a kívánt oldalt.

Önéletrajzom | Kattints ide!
Válasz egy témát
Önéletrajzom
Anyukám önéletrajza
Apukám önéletrajza

Ezt az onChange eseménykezelővel lehet elkövetni, ami nem teljesen problémamentes megoldás, mert az onChange szép kis fejlődésen ment keresztül születése óta.

A Javascript 1.0 már ismeri, de csak azt tekinti változásnak, ha az űrlapelem változása után el is kerül a fókusz, esetünkben a listaelemről.

(A fókuszról még lesz szó: azon az elemen, ablakon van a fókusz, amely aktív.) A fókuszt azonban ezekben a korábbi verziókban csak a felhasználó tudja befolyásolni. A megoldás egy „kamu" gomb elhelyezése a lista mellett, amelyre a felhasználó rákattint, és ezzel elveszi a fókuszt. (A gombhoz nem is rendelünk funkciót.) A négyes verzióban az onChange már intelligensebb, elég a listaelemre kattintani, és máris beugrik az ablak. Persze akkor minek ez a ronda gomb? Hát el is tüntethetjük, hogy csak akkor jelenjen meg, ha kell. A módszer a már taglalt böngészőazonosításon alapszik (lásd Internet Kalauz, 2000. február, március).

A legördülő lista kódja a szükség esetén megjelenítendő gombbal a következő:

```
<FORM name=„lista">
<select NAME=„tetel" onChange=„muti()">
<option value=„xxx" SELECTED>Válasz egy témát
<option value=„enyem.htm">Önéletrajzom
<option value=„mamae.htm">Anyukám önéletrajza
<option value=„papae.htm">Apukám önéletrajza
</select>
<Script Language=„JavaScript">
<!—
if (navigator.appVersion <4) document.write('<INPUT type=„submit" value=„Kattints ide!">')
// —>>
</SCRIPT>
</FORM>
```

Az onChange eseménykezelő által meghívott muti() függvény pedig így néz ki:

```
<Script Language="JavaScript">
<!—
function muti() {
valasztott = document.lista.tetel.options[document.lista.tetel.selectedIndex].value;
if (valasztott !="xxx")
window.open(valasztott, "Elozetes", "width=200,height=255");
}
// —>>
</SCRIPT>
```

Persze mindezt köthettük volna az onSubmit eseményhez, amit a Submit gombhoz rendelhetünk, de a példa eleganciája éppen az, hogy a magasabb verziókban már elkerülhető a gomb használata, az alacsonyabbakban pedig meg tudjuk oldani, hogy ott is működjön az onChange (na és a lista). Úgy tűnhet, túlcsócsálom ezt a „mi van, ha nem négyes verziójú a böngésző" témát, de a web tele van jobbnál jobb programlelőhelyekkel, ahol legjobb esetben kiírják, melyik verziótól működik a program, de általánosabb, hogy egy szó sem esik róla, hogy az adott program pl. a hármas verzióban már nem működik. A Zdnet.com statisztikája szerint pl. 3-as verziójú Netscape-et és IE-t a látogatók kb. 10%-a használ. Mivel a böngészők fejlődésével együtt nő hardverigényük, ezért gyanítható, hogy Magyarországon a helyzet sokkal rosszabb!

Van még jó néhány eseménykezelő (lásd A böngészőazonosítás idegtépő rejtelmei II., Internet Kalauz, 2000. március), ezek azonban csak magasabb verziókban működnek, vagy túl speciális, esetleges igényeket elégítenek ki, esetleg IE- vagy Netscape-specifikusak. Mindenesetre a példák nyomán bárki kreálhat magának további ablaknyitogató kódokat.

Mit csinálhatunk a megnyitott ablakkal?

Hát először is bezárhatjuk. Egy ablakot illik bezárni, vagy erre lehetőséget adni, ha már betöltötte funkcióját. Pl. közöltünk egy információt, vagy egy menü jelent meg az ablakban, a felhasználó rákattintott egy menüpontra, és egy új dokumentum töltődött be a szülőablakba: az ablak fölöslegessé vált.

(Következő számunkban folytatjuk)

A MI MACI-NK (34. PÓTKÖTET)

Az aktív internetezők táborának gyarapodását mi a Magyar Címtár bővülésének tempóján mérjük, manapság hónapról hónapra kétszer annyi webcím érkezik, mint egy évvel ezelőtt. Bár nyilvánvalóan nem az összes új website-ot regisztráltatják olvasóink a Magyar Címtárba, azért a havi háromszázasról öt-hatszázasra növekvő mintából levonhatjuk azt a következtetést, hogy kétszer annyi website épül. A Magyar Címtár itt, az Internet Kalauzban továbbra is egy illusztráció, azt mutatja, hogy a Magyar Színházi Társaságtól az üvegezésig, a budapesti állatkerttől a világ legszebb nőjéig mi mindennek lehet virtuális szobája, otthona a weben, ugyanakkor ez az adatbázis egyre inkább szolgál egyfajta kiindulópontként is: lassan húszezerre nő a WWW.PRIM.HU site-ról megközelíthető magyar weboldalak száma.

Kérjük olvasóinkat, hogy gyarapítsák tovább a MACI mellett az üzleti jellegű BOCI-t (Business Online Címtár) s a napokon belül most már valóban életre kelő WAPCI-t is (amely a mobiltelefonon hozzáférhető oldalak gyűjteménye lesz), és kérjük, hogy mindehhez az online regisztrációs lehetőséget vegyék igénybe.

#Decay – az első roma IRC-csatorna www.nexus.hu/decay
#szellemivetelkedo: internetes kvízjáték www.extra.hu/szellemivetelkedo
A háló gyöngyszeme www.extra.hu/boldizsar
A legújabb 3DFX-es játékok www.extra.hu/Pety2
A tudomány és humánum együtt www.qsl.net/hg5acx/index.html
A világ legszebb nője www.extra.hu/ssj3pegazus/index.html
Abc diákoknak www.extra.hu/abc-studentlink
Ábri András www.extra.hu/abriandras
Adótanácsadás adozas.ini.hu
Adria Kon Tiki Tours www.tiszanet.hu/adriakontiki
Afrikai utazások, dísztárgyak www.extra.hu/afrikashop
Agrikon www.extra.hu/agrikon
Agrippa agrippa.ini.hu
Agyszoftver members.xoom.com/tsalomon/indexhu.html
Ahol a madár se jár! www.extra.hu/jimi
Airwalker airwalker.ini.hu
AKM www.akm.hungary.org
Ákos www.extra.hu/karge/akos
Alicia Silverstone alicia-silverstone.ini.hu
Altamira www.szinhaz.hu/altamira
Alumatik Kft. www.alumatik.hu
And home.tvnet.hu/~ahandzo
AndroMédiA PC-bolt www.extra.hu/andromedia
Angst www.szinhaz.hu/angst
Anti www.extra.hu/antalg
Antik www.extra.hu/porcsin
Apróhirdetések hungaromall.virtualave.net/cgi-bin/classifieds/classifieds.cgi
AQUA Szabadidős Lövészegyesület www.extra.hu/aqua_szle
Arany János Általános Iskola, Győr www.aranyj-gyor.sulinet.hu
Ászgárd Sportfesztivál business.matav.hu/uzlet/dcbt2/fesztival.htm
Atompisti w3.swi.hu/atompisti
Atuspapa www.extra.hu/atuspapa
Autófestékbolt www.extra.hu/autofestek
Autósiskola www.extra.hu/hkutautosiskola/index.html
Autóüvegezés www.deltaglass.hu
Avenger's Heroes III www.heroes.ini.hu
Avenger's Iceland www.avenger.ini.hu
B Plusz A Kft. www.extra.hu/bplusza/index.html
BaBOSS Consulting Büro www.extra.hu/baboss
Babylon-5 www.extra.hu/babylon-5
Bad Religion w3.swi.hu/bad-info
Bagossy Levente színházi plakátjai www.szinhaz.hu/bagossylevente
Balassagyarmati motorosok www.extra.hu/bgy-bikers
Balatoninfo www.balatoninfo.net
Baloo-ka www.extra.hu/Balooka
Banner Plus linkcsereprogram www.levlap.com/bannerplus
Bassy w3.swi.hu/bandik
BAU Expressz Bútoripari Vállalat www.elender.hu/~bauex
Becker Kft., angol–német szakfordító iroda www.fnet.gyor.hu/~becker
Bélyegző www.extra.hu/belyegzo
Bemutatkozás www.extra.hu/adamso
Bencze Balázs extra.hu/benczeb
Benő www.extra.hu/benopage
BEROHA Cső- és Acélkereskedelmi Kft. webbusiness.webtime.net/beroha
Best Celebs w3.swi.hu/bestcelebs
Betonsped Kft. webbusiness.webtime.net/betonsped
Bhagavad Gita www.geocities.com/santhakar/teachers/gita-hu.htm
Big Foot szibériai husky www.nexus.hu/bigfootsiberians
BIOKOM Kft. www.biokom.hu
Bioptron fényterápia www.extra.hu/bioptronlampa
Bioszreal www.nexus.hu/franki/bioszreal
Birkanet members.aol.com/birkanet
Bizarr szex www.bizarr.szex.hu
Biztonságtechnika www.nexus.hu/deltacom
Bodor Johanna www.szinhaz.hu/bodorjohanna
Bosch Telecom (nem hivatalos) www.extra.hu/boschtelecom
Boxer www.extra.hu/boxer
Bozsik Yvette-társulat www.ybozsik.hu
Börcsök Enikő www.szinhaz.hu/borcsokeniko
Bőrfeldolgozó-ipari Szakközépiskola www.bor.sulinet.hu
Bp Lingua www.extra.hu/bplingua
B-page w3.swi.hu/b-page
BpmBunker gitanes.martos.bme.hu/~heckler
Britney Spears www.extra.hu/brit
Budapest Ballon Klub www.extra.hu/bpballon
Budapesti Pedagógusok Szakmai Szervezete www.extra.hu/bpszsz
Budaprogram Kft. www.extra.hu/budaprogram
Bútor Szakvásár www.butorvilag.com
Bútorszövetség www.butorszovetseg.hu
Bútorszövetség www.furn-assoc.hu
Búzás Dénes www.extra.hu/buzas_d
Bűvész www.extra.hu/tuda
C' est la vie webclub www.extra.hu/cestlavieclub
Cactus Dragonball extra.hu/gthomas666
CAD-es feldolgozás extra.hu/feher-cad
Caledonia www.extra.hu/caledonia
Camping „Katica" www.extra.hu/camping
Casalux ingatlan www.casalux.hu
Catherine Zeta Jones catherine-zeta-jones.ini.hu
Celtis Faipari és Kereskedelmi Kft. www.extra.hu/celtis
Christian Epidemic zenekar w3.swi.hu/epidemic
Chrono Kft. chrono-kft.com
Címerek és logók www.extra.hu/cimerek
Classat műholdas információk www.extra.hu/classat
Clim-Air www.webkings.hu/climair
Cloksim Warez www.extra.hu/nrichie
Clubnet szórakoztató magazin www.clubnet.hu
Colossal Sound www.colossal.hu
Comp-Depo Kft. www.compdepo.hu
Compress Számítástechnikai Kft. www.extra.hu/compress
Corwell Kft. www.corwell.hu
Cyber Bazár cyberbazaar.virtualave.net
Cybernetstúdió www.cybernetstudio.net
Czéh Ildikó www.nexus.hu/czeeh/ildiko/adatlapja.htm
Csepi w3.swi.hu/mp3video
Cserihegyi magyar agár kennel www.extra.hu/agar
Csermák hangszerüzlet www.tiszanet.hu/csermak
Csernai Kornél www.extra.hu/csko
Csesza www.extra.hu/cseszа02
Csicsi www.extra.hu/tanita
Csillex Rádió www.extra.hu/csillex
Csomópont csomopont.ini.hu
Csontos Dániel www.extra.hu/samu137
Dandie www.extra.hu/dandie
DannYF www.extra.hu/dannyf
Davep www.nexus.hu/davep
Dcr fakkin w3.swi.hu/dcr
Digital88 videokamera-kölcsönző www.extra.hu/digital88
Direkt Marketing Egyesület www.dme.hu
Dogma Építészet ww.extra.hu/dogma
DoKi www.drpinter.co.hu
Domján Edit-díj www.szinhaz.hu/domjanedit
Dorninger Kft. www.dorninger.hu
Dózsa György Mg-i és Kg-i SZKI www.extra.hu/dozsa
Dr. Hetényi Géza Humán Középiskola www.hetenyi.ini.hu

Dr. Hetényi Géza Humán Középiskola www.hetenyi-eu.sulinet.hu
Dragon Daewoo Matiz matiz.ini.hu
Drogvilág www.drogvilag.mgx.hu
DuplaPunch www.extra.hu/duplapunch
Éhező Apácák www.rulez.hu/apacak
Eiszrich László www.extra.hu/eiszrich
Elektroszmog www.extra.hu/climair
Elfuserált Generáció www.extra.hu/efg
Ellenfény – színházi folyóirat www.szinhaz.hu/ellenfeny
Ellipszis SC. www.extra.hu/ellipszis
Élő szex www.extra.hu/livesex
ELTE TFK Számítástechnika Tanszék szteva.elte.hu
Enuresis nocturna www.extra.hu/ihorvath
Építőipari Kivitelező Kft. www.re-horc.ini.hu
Erasure www.extra.hu/erasure
Erdészeti szakkönyvek www.fagosz.hu/szakkonyvek
Érdi Karting www.erdi.hu
Eric Asvak www.extra.hu/ricu/asvak/asvak.htm
Érzékek csalódása www.extra.hu/projectsenses
ESZT www.fagosz.hu/eszt
Eszterházy Károly Főiskola Kémia Tanszéke www.ektf.hu/tanszek/ujkemia/index.html
Europtime Bt. w3.datanet.hu/~europtim/index.htm
Evangéliumi Pünkösdi Közösség Kiskőrösi Gyülekezete www.extra.hu/epkkoros
Exkluzív esküvői emlékszalvéta extra.hu/eskuvo1
Ezer apró cikk www.extra.hu/sokcikk
Ezer szó www.ezerszo.hu
Facultas Cognoscendi Akadémia www.extra.hu/fca
Fagosz – Fagazdasági Országos Szakmai Szövetség www.fagosz.hu
Faipari hírek www.fagosz.hu/fataj
Fakat – Faipari Online Céginformációs Adatbázis www.fagosz.hu/fakat
FaluNet www.fnet.hu
Falusi turizmus www.bugac.silicondreams.hu
Fanatix Warez www.extra.hu/fanatix
Fancsali Péter koktélhonlapja w3.swi.hu/cocktail
FeCsa Design www.extra.hu/fecsa
Fecske őrs www.mora.u-szeged.hu/fecske
Fefe www.nexus.hu/athos2
Fehérszalag Yacht Charter www.extra.hu/feherszalag
Feketelista www.extra.hu/feketelista/index.html
Fényreklámok, neonfények www.extra.hu/fenydekor
FishingLine www.extra.hu/FishingLine
Fjordin Kft. www.extra.hu/fjordin
FKGP, Gyál www.extra.hu/fkgpgyal
Flight Unlimited III fu3.ini.hu
Fly Master Repülőiskola info3.tech.klte.hu/~ebuki
Foci, gólok letöltése, képek www.nexus.hu/labdarugas
Fogyás természetes módon www.extra.hu/fogyi2000
Fonet Kft. www.fonet.hu
Ford Scorpio www.extra.hu/ford_scorpio
Fordítás (román) www.extra.hu/nicksson
Fordítók és tolmácsok www.extra.hu/fth-translations
Forma–1-adatbázis 1950-től www.extra.hu/benyeii
Formentor Bt. www.digitel2002.hu/formentorpt
Formula1's Interpage formula1.ini.hu
FotoLaborálás web.interware.hu/gtcat
Földes András www.extra.hu/foldesa
Földingné Nagy Judit, maratoni futó www.extra.hu/nagyjudit
Frances www.extra.hu/frances
FreePC freepc.externet.hu
Freestyle sportbolt – görkori, snowboard www.tiszanet.hu/freestyle
Freeware/shareware programok magyarul www.extra.hu/dodifords
Fuego del Flamenco www.extra.hu/fuego-del-flamenco
Futás w3.swi.hu/futas
Fuvarozás www.extra.hu/bztigris/et
Fürkész íjászok www.furkeszijasz.ini.hu
G. A. szerviz www.extra.hu/gaszerviz
Gábor DBZ www.tar.hu/songokuhu
Galaxy Net www.extra.hu/galaxy1
Galgahévíz galgaheviz.ini.hu
Gameboy Roms www.gameboyroms.ini.hu
Garfield back.to/garfield
Gay CD's www.extra.hu/gay-cd
Generál Mérnöki Kft. www.extra.hu/gmikft
GethNo w3.swi.hu/gethno
GGG H-ROM G Kereskedőház Kft. www.ggg.hu
Giggio www.extra.hu/Giggio
Giulia Travel www.extra.hu/giulia-travel
Golden Security, Maróti Vagyonvédelem www.extra.hu/maroti/Indexuj.html
Gonzie www.extra.hu/hose
Gödöllő Repülőtér Ejtőernyős Központ info3.tech.klte.hu/~ebuki/rair
Görögország – Assos web.interware.hu/assos
Gravitacio Kft. www.gravitacio.hu
Green Pannónia Alapítvány www.bibl.u-szeged.hu/green
Green Pannónia Alapítvány /B&I 2000/ www.nexus.hu/bi2000
GuardiaN Vagyonvédelmi és Kereskedelmi Bt. www.extra.hu/guardian
Gubás Gabi www.kossuth-saujhely.sulinet.hu/gubasgabi
Gujdó Grafika Bt. www.extra.hu/gujdo
Gumidepo www.gumidepo.hu
GyeKo Team Rallye w3.externet.hu/~gyekov/index.htm
Gyermekjóléti szolgálatok www.extra.hu/gyermekjolet
Gyetvai www.extra.hu/gyetvaik
GyGSoft programok www.extra.hu/gygsoft
Hali www.mhc.hu
Háló – Kecskeméti Információs Magazin www.kecskemet.info.hu
Hangszertokok www.extra.hu/kerekes
Hardware, software, tuning www.extra.hu/dvdtrd
Harvard Businessmanager www.hbm.bme.hu
Hege www.extra.hu/hegeweb
Hesi Co. Ltd. www.extra.hu/hesi
Hetedik Érzék zenekar www.extra.hu/hetedikerzek
HG5BYP Rádióamatőr www.extra.hu/hg5byp
HITZ 2000 www.extra.hu/HITZ2000/index.htm
Holy Gasoline MC www.holygasoline.ini.hu
Honlap www.extra.hu/bztigris
Horgászcikkek www.tar.hu/bernabt/index.html
Hortenzia citerazenekar hortenzia.ini.hu
HotIce www.extra.hu/hotice
HouseMachine MP3 www.extra.hu/gepzene
Hölgyvilág www.holgyvilag.hu
Hörcsi Lajcsi – viccek www.viccraktar.ini.hu
Hristos – pályázat hristos.i.am
Hungária Basset Hound Klub www.extra.hu/hbhk
Hungária Uszkár Klub extra.hu/meoe-huk
Hungarian Banknote Gallery www.extra.hu/banknote
Hungaro Mall www.hungaromall.com
HyBrYd Software Online www.extra.hu/hybrydsoftware
IBP Hungária Épületgépész Kft. www.ibp.hu
Ifj. Fejes Ferenc www.extra.hu/fejes_f
Illegalman www.tar.hu/illegalman
Illyés Közalapítvány www.ika.hu
Imimpex Kft. web.interware.hu/imimpex

Immortals www.extra.hu/immortals
Industry Gépgyártó Kft.
webbusiness.webtime.net/industry
Információs és Reklámügynökség
kiskapu.hu/informacio
Infórum Rádió
www.tozso.hu/inforum
IngatlanPiac ingatlan.escape.hu
Ingatlanpressz
www.extra.hu/Ingatlanpressz
Internetáruház
internet-kereskedelem.com
Internet Love Story
www.wesselenyi.com/love
Iránytű a netre www.iranytu.lyss.hu
Italautomaták üzemeltetése
www.italautomata.com
Jampeg www.extra.hu/jampeg
Játék www.tozso.hu/jatek
Jax www.extra.hu/Jaxwebsite
Jimi Beam Pub – Nyíregyháza
stg.szabinet.hu/jimibeampub
JMC áramátalakítók
www.comega.hu/jmc
Jobb egészséget a nőknek
www.noknek-nokert.net
Jocó – Dragon Ball www.extra.hu/krizsik
JohnsBoatArt
www.extra.hu/johnsboatart
JPTE FI Expedíciós Csoport
expedicio.swi.hu
Junkies www.panczel.hu/junkies
Kabum Center kabum.ini.hu
Kalandjáték www.extra.hu/kalandjatek
Karl Attila www.nexus.hu/karlattila
Kavboy www.extra.hu/kavboy
Kéménycentrum Kereskedelmi
és Szolgáltató Bt.
www.kemenycentrum.hu
Kérdőjel együttes
www.extra.hu/kerdojel
Kerekperec www.extra.hu/kerekperec
Keresd! – Search it! keresd.ini.hu
Khelben világa www.extra.hu/khelben
Khell Zsolt díszlettervező
www.szinhaz.hu/khell
Kiindulópont a nethez
www.netcentrum.ini.hu
Kis Agility Kör www.extra.hu/rasztis
Kisgép- és szerszámszaküzlet
www.extra.hu/devan
Kiss Péter www.extra.hu/stan
Kissbeluska www.extra.hu/kissbeluska
Kisscipő www.extra.hu/Kisscipo
KoboldNet www.extra.hu/koboldnet
Koczman Kft. www.extra.hu/koczman
Kocsis Gábor extra.hu/gkocsis
Komlói motoros klub
www.extra.hu/drats
Konax Kft. web.matavnet.hu/badogos
Koncz Zsuzsa fotográfus
www.szinhaz.hu/koncz
Konnekt Számviteli és
Könyvvizsgáló Kft. www.konnekt.hu
Kovácsoltvas termékek gyártása
www.extra.hu/bstsa
Kölesréry Sándor, a színésztörpe
www.szinhaz.hu/kolesery
Könyvelés www.extra.hu/faber
Könyvelőiroda
www.extra.hu/konyvelde
Könyvkereső www.konyvkereso.hu
Központi Különleges Mentőszolgálat
www.extra.hu/k_mento

Kriston-Vizi János
omega.kee.hu/~k405jkri
Labdarúgás, gólok, képek
www.extra.hu/gol
Laki w3.swi.hu/laki
Lara Croft kalandjainak leírása
www.tar.hu/hamster01
Laxlex Kft. www.laxlex.hu
Leonberger www.leonberger.hu
Leopold versei és novellái
www.nexus.hu/leop
Limbus software
www.miskolc.net/limbus
Linkek/5000/képek
www.toti.externet.hu
Linux www.extra.hu/lofi
Linvest Kft. www.fagosz.hu/linvest
LISYS Fényrendszer Stúdió www.lisys.hu
Lord Eike www.extra.hu/eike
LYSS vitafórum képekkel
www.lyss.hu/forum/cgi-bin/
forum.cgi?cgi.session=main&cgi.
state=index&cgi.list=category
Macskajancsi
www.extra.hu/macskajanos/index.html
Magnetron high-end hangsugárzók
www.extra.hu/magnetron
Magyar Babylon 5
w3.swi.hu/babylon5
Magyar Csillagok Háborúja
Rajongók Klubja starwars.pganet.com
Magyar Evangéliumi Rádió
www.nexus.hu/mera
Magyar Jessup Csapat
ajklab9.elte.hu/jessup
Magyar Kultúregyesület Ulm
www.bn-ulm.de/~ulmke
Magyar Land Rover Egyesület
www.extra.hu/mlre
Magyar PNB www.extra.hu/pnb
Magyar Repülő Szövetség
www.aeroclub.hu/index.html
Magyar síelők
www.wesselenyi.com/si
Magyar Színházi Társaság
www.szinhaz.hu/mszt
Magyar tervueren
www.extra.hu/tervueren
Magyar Virtuális Jogász Klub
www.extra.hu/jogasz
Magyar Vízibogár Oldalak
www.extra.hu/mvbo
Magyar Wado Szövetség
www.extra.hu/wado-ryu
Magyarországi Egyházak Ökumenikus
Tanácsa okumenikus.lutheran.hu
Maja-Tanya falusi turizmus
www.extra.hu/maja-tanya
Malatinszky Kúria és Borszaküzlet
www.malatinszky.hu
Maróti Péter www.extra.hu/sansz
Matyusz extra.hu/matyusz
Max www.extra.hu/maxpage
Max honlapja morpheus.ini.hu
MC Hawer feat. Tekknő
www.mc-hawer-tekkno.org.hu
Media Center
www.extra.hu/media_center
Melocore world www.extra.hu/attie
Mérei Ferenc Általános Iskola,
Szakiskola és Felnőttoktatási
Gimnázium www.extra.hu/merei
Merlin Színház
www.szinhaz.hu/merlin

Mexvel www.nexus.hu/mexvel
Middlewave zenekar
www.extra.hu/middlewave
MikroPit Nokia www.extra.hu/mikropit
Mina www.extra.hu/mina
Minőségügyi és Környezeti Tanácsadó Bt.
www.ammon-re.hu
Misku www.extra.hu/misku
Mispál Attila www.szinhaz.hu/mispal
Mobiltelefonok www.extra.hu/
skynetsms/index.html
Mofém Rt. www.mofem.hu
Molnár Erika www.geocities.com/
hollywood/bungalow/4436/indexhu.html
Monster242 www.extra.hu/
Monster242/index.html
Morva www.bmf.hu
Moszkvics & veterán
www.tar.hu/moszkvics
MP3 Club
www.clubnet.hu/clubbok/mp3
MP3 és zene mp3pont.ini.hu
Munka www.sansz.ini.hu
Music Mix Jegyiroda
www.musicmix.hu
Műkorcsolya – a jég vonzásában
www.extra.hu/skating
Nagy Tibor 195.199.40.29/homes/
classes/9a/nagyt/Index2.htm
Najat Attila www.tar.hu/ateszking
Natalie Portman
w3.swi.hu/coolpage/Natalie
Naturista Strand és Camping, Szeged
Kiskundorozsma www.natours.hu
Naturista Strand és Kemping
www.extra.hu/natours
Nekrol-könyv írása közösen!
www.extra.hu/ricu/nekrol.htm
Nemesi családok
www.extra.hu/banoattila/bano.htm
Német juhászkutya
www.extra.hu/juhaszkutya
Németh Gábor
www.extra.hu/gabbika
NetMoney – Keress pénzt az
interneten! extra.hu/net-money
Netsart www.netstart.hu
Neuron Számítástechnika
www.tar.hu/neuron
Nokia 3210-adatkábel
www.extra.hu/n3210c
Norti www.extra.hu/norti
Numizmatika
www.extra.hu/numizmatika
Nyerőgép- és játékautomata-alkatrészek
www.extra.hu/mk-4s
Odi www.extra.hu/Odi
Off-Com Bt. www.tar.hu/off-com
Ogilvy reklámelvei
www.extra.hu/ogilvyelvek
Ogiva Informatikai Bt. ww.ogiva.com
Oktazen Bt. www.tiszanet.hu/oktazen
Oktogon Bútoráruház
web.interware.hu/randh
Olimpos www.extra.hu/olimpos
Olsen Twins Club
www.extra.hu/olsen
Online Cost Meter gizi.dote.hu/
~nermal/agressive/costmeter.html
Opel Manta Custom
www.extra.hu/mantacustom
Országos Humánpolitikai Egyesület
www.ohe.hu
OrvosFórum www.orvosforum.ini.hu

OSB – Gyopár vállalkozástól
www.extra.hu/osb
Óvárnet Bt. www.ovarnet.hu
Ökumenikus Tanács
oikoumene.lutheran.hu
Önkormányzati Önkéntes
Tűzoltóság, Pomáz
www.extra.hu/tuzoltosag-pomaz
Pál Dugattyú Kft. www.paldugattyu.hu
Palackozott italok boltja
www.extra.hu/pib
Pali-Web
www.extra.hu/tpfi49/index.html
Pánczél Kft. www.panczel.hu
Pankráció www.pankracio.ini.hu
Panyik Dani www.extra.hu/PanyikDani
Papír-írószer www.kes.hu
Partnerprogram webmestereknek
www.wesselenyi.com/webmarketing
Party Rex Program & Rendezvény
Service www.vac.hu/expo
Pásztortűz Kft. webbusiness.
webtime.net/pasztortuz
Pati Bt. www.kozep.hu/patibt
PC-játékok www.tar.hu/gabor2000
PC-s DVD-player és WinAmp
infra-távirányítása
www.extra.hu/NoDoUIR
PeacH www.extra.hu/PeacH
Pécsi Tömegközlekedési Rt.,
budai állomás extra.hu/Budai
Pedro filmes oldala
www.extra.hu/petroczi
Pegasus w3.swi.hu/pegasus
Pelsőczy Réka
www.szinhaz.hu/pelsoczyreka
Pénz és internet www.extra.hu/molisz
Pénzkeresés
www.extra.hu/moneyland
Pénzkeresés e-mail fogadásával
www.many.ini.hu
Péter Gábor www.extra.hu/rnumero
Petrics Bt. www.extra.hu/petricsbt
Petusz www.extra.hu/Petusz
Peugeot kedvezményesen
millu.virtualave.net/peugeot
Pinky on the Net...
www.tar.hu/szpinky
Piroska Kávéház-Étterem
www.extra.hu/piroska-cafe
Plen Art www.extra.hu/plenart
PNC Számítástechnika www.pnc.hu
Pócs Péter színházi plakátjai
www.szinhaz.hu/pocspeter
Pollák elektronika www.pollak.
sulinet.hu/elektro/elektro.htm
Pornhouse w3.swi.hu/pornhouse
Pornónovella – erotika másképp
www.extra.hu/pornonovella
Portál Magazin teleport.tsx.org
Pro Christ 2000 prochrist.tripod.com
Profiles International Hungary
profileshungary.miwo.hu
Protokollár www.extra.hu/protokollar
Pszichofon – Zalaegerszeg
www.pszichofon.ini.hu
Quake Madness
www.extra.hu/quakemadness
Racek Warez www.extra.hu/racek
RAD zenekar www.extra.hu/radsite
Rallye Túra Egyesülés
www.rallyetura.cjb.net
Ratio együttes www.geocities.
com/ratiohardcorepunkhungary

Remy kozmetika www.nexus.hu/remenyia
Richard Dean www.extra.hu/rdainfo
River plate extra.hu/riverplate
Rolling Stone www.geocities.com/erikamolnar/IORR/IORRhu.html
Rolling Stones www.geocities.com/SoHo/Village/9348/IORR/IORRhu.html
Rózsavölgyi autókereskedés www.extra.hu/autoker
Röl-Textil www.nexus.hu/roltextil
S&S www.extra.hu/SSsound
Saguaro 2000 www.extra.hu/saguaro2000
Sailor Moon GG-Technology www.nexus.hu/sailormoongg
Sanci www.extra.hu/sanci2/index.htm
Sant Mat www.fortunecity.com/roswell/poltergeist/543/index.html
Sant Mat diverse.freepage.de/santmat/index.html
SanVik sok linkje www.extra.hu/sanvik
SAP Hungary Kft. www.sap.com/hungary
Sarah Michelle Gellar sarah-michelle-gellar.ini.hu
Sárkány www.extra.hu/sarkany
Saxon www.saxon.ini.hu
Scalare-akváriumok www.extra.hu/scalare
Schwind Ákos www.extra.hu/svici
Sclub.hu www.extra.hu/sclub7
SeaQuest DSV www.seaquest.gen-next.com
SEED Alapítvány www.extra.hu/seed
Setup www.extra.hu/Setup
SiGe www.extra.hu/sige
SipiComp Számítástechnika www.extra.hu/sipicomp
Sofőrsegély www.extra.hu/soforsegely
SokPénz – BigMoney sokpenz.ini.hu
Solymosi Bernadett dr. www.nexus.hu/msolyom
Sonic Youth records www.tar.hu/frameset.phtml?path=/sonicgabi75
Sophie Marceau sophie-marceau.ini.hu
Spirituális napló www.geocities.com/mystic-path/naplohu.html
Sportautó & Motor Katalógus www.extra.hu/umaxa
Star Wars: A Sith bosszúja www.extra.hu/sw7
Stark Erzsébet www.extra.hu/e-stark
Stewee www.tar.hu/stewee
Support & Serve Kkt. www.extra.hu/supportandserve
Susee www.extra.hu/susee1
Swed www.extra.hu/swed
Systrend Kft. www.systrend.hu
Szabó és Társa Kft. www.tar.hu/szabokft
Szaloncukor.hu www.extra.hu/szaloncukor
Szami www.tar.hu/szami
Szandai Márton nw.bgy.hu/~d97cearz/index.htm
Szecsődi István www.tar.hu/szecsodi
Székelyföldért www.extra.hu/mundzuk
Székesfehérvári Ifjúsági Fúvószenekari Egyesület www.extra.hu/fehervarband
Széll Sándor emlékére soma.ini.hu
Személyes www.extra.hu/hidvegin/index.htm
Szexinformációk www.erotica.info.hu
Szexuális felvilágosító oldal www.szexrol.ini.hu
Szigetszentmiklós www.kincse.ini.hu
Szilaspataki Forti Kennel www.extra.hu/szfk
Szimul Kft. webbusiness.webtime.net/szimul
Színház az Avarban www.adam.hu/~daniel/avar/szinhaz.htm
SzívNet www.sziv.net
Szokodi Zoltán www.extra.hu/szuti/index.html
Szűcs József amatőr festő www.extra.hu/art_szj
Szülői közösség, Derkovits Iskola, Szombathely www.extra.hu/szkderko
Taboo Records www.geocities.com/taboorec
Takarítás www.nexus.hu/bbcopsbt
Tamás www.whirus.ini.hu
TÁP Színház www.szinhaz.hu/tap
Tar Károly user.tninet.se/~wph396t/index.html
Testnedvek www.extra.hu/testnedvek
Teta Magnetic Kft. www.tetamagnetic.hu
Teveklub www.napfolt.hu
The Devil Page www.extra.hu/realdevil
The Hungarian Free Stuff Site www.fazekas.hu/~mgyuri/web1
Tiberian Sun Space Station www.extra.hu/TsS
Tihi's ZOO Virtuális Szabadidő Magazin www.tar.hu/tihi
Tiller Team Kft. www.digitel2002.hu/tiller
Tiszacsege www.extra.hu/tiszacsege
Tiszai Sporthajózási Egyesület www.extra.hu/tse
Top 100 www.top100.hu
Topline West Fordítóiroda www.topline-west.macmedia.hu
Tóth Péter www.extra.hu/job123
ToToTa www.extra.hu/totota
Trianon Társaság www.trianon.hu
Trodat Magyarország www.trodat.hu
TuningCenter www.tuningcenter.cjb.net
Turizmus www.maritim.hu
TV3 www.extra.hu/fpax
TVP Kft. www.tvp.hu
Új Színház www.szinhaz.hu/ujszinhaz
UnderWare go.to/underware
Upor László – dramaturg www.szinhaz.hu/upor
Út a romantikához... www.extra.hu/brigee
Üvegezés www.extra.hu/pamlenyi
Vadvízi kajakozás www.extra.hu/Eskimo_Diablo/index.html
Váratlan utazás avonlea.zsolt.net/avonleah.html
Variád Kft. www.variad.ini.hu
Vásárolj ingyen a neten! vamrich.ini.hu
Vega SMS message.ini.hu
Vega SMS-szex www.extra.hu/Darkseed
Velencei karnevál 2000 w3.swi.hu/start4you/karneval
Vése község www.somogy.hu/vese
Videofelvétel, kölcsönzés www.extra.hu/vituz
Világbank w3.swi.hu/famous
Villás Galéria és Aukciós Ház webbusiness.webtime.net/villasgaleria
ViperTeam www.extra.hu/vipera2
Viprog Softwares www.extra.hu/vorosv
Virtuális domainnév emil.alarmix.org/domain
Virtuális Kirakat www.extra.hu/rgplaza
Virtuális Temető www.temeto.net
VIS International Kft. www.vis.hu
Volkswagen Transporter T2 www.extra.hu/volkswagen
Volvo-alkatrészek www.extra.hu/volvo
Wanted Service www.extra.hu/wanted
Warez www.extra.hu/salavard
Work Better www.extra.hu/workbetterhu
World 3D www.crosswinds.net/~wrld3d
Zeke Edit díszlet- és jelmeztervező www.szinhaz.hu/zeke
ZOL-GÉM Kft. www.fagosz.hu/zol-gem
Zoli és Krisz Web Design Stúdió www.extra.hu/dragonnet
Zoo Budapest www.extra.hu/bpzoo
Zotyo Rulez www.extra.hu/zotyorulez
Zuberecz Sámuel amatőr fotós w3.swi.hu/zusamu
Zuglói Hajós Alfréd Általános Iskola www.tozso.hu/hajos
Zseri vadászház extra.hu/vadaszhaz

FELHÍVÁS

24 ÓRÁS PROGRAMOZÓ-CSAPATVERSENYRE

2000. április 28-29-30-án a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen - a Hallgatói Képviselet és dr. Pap László, a Villamosmérnöki és Informatika Kar dékánjának támogatásával - 24 órás programozói versenyt rendezünk.

A versenyen háromfős csapatok indulhatnak, az ország valamennyi szakirányú egyeteméről és főiskolájáról lehet nevezni. A csapatoknak egyetlen, ám igen komplex feladatot kell megoldaniuk 24 óra alatt, vagyis programozói napban mérve az egymással versengő késztermékek mindegyike mögött nagyjából 9 embernapnyi munka áll. A feladat kihirdetése előtt a csapatok beüzemelhetik saját számítógépeiket (számítógép-hálózatukat), és tetszőleges programokat telepíthetnek, a munka megkezdése után azonban külső segítséget a versenyzők már nem vehetnek igénybe.

A verseny lebonyolításához, a csapatok díjazásához több cég ajánlott már föl támogatást (Equitas Rt., Ericsson, Fornax Rt., IBM Magyarország Kft., Nokia Magyarország, Prím), de ahhoz, hogy a szervezők célja teljesüljön, és a legjobbak valóban teljesítményükkel összhangban álló kimagasló díjazásban részesüljenek, (és emellett egy résztvevő se távozzon üres kézzel) további támogatókat is várnak a rendezők. Az informatikai cégek jelentkezése már csak azért sem haszontalan, hiszen holnapi, vagy akár mai munkatársaikat találhatják meg a versenyen.

A versennyel kapcsolatban további információ:
http://hk.sch.bme.hu/verseny24/
Benedek Balázs (e-mail: benedek@inf.bme.hu ; T.:30/97-22-55-6)

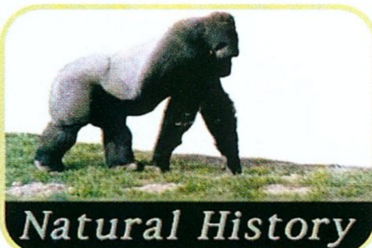
Távoli rokonok

www.selu.com/bio/gorilla/index.html

Az ember a gibbonokkal, az orángutánokkal, a csimpánzokkal és a gorillákkal együtt képviseli az emberszabásúakat, azaz mindnyájan „rokonok" vagyunk. Ennek bizonyítéka az is, hogy minden fajuk fogékony az emberre veszélyes betegségekre, ez pedig más főemlősökre nem jellemző. Hogy hol és „ki" a közös ős, erre mindmáig csak feltételezések vannak. Jelenleg a csapatból a legnagyobb és legerősebb a gorilla, de nem olyan rég – úgy ötszázezer éve – élt még egy nagyon hasonló felépítésű emberszabású, a gigantopithecus. Ő egy kissé nagyobbacska volt, úgy három méter magas, és az ősembernek gyakran gyűlt meg vele a baja. A gorillák ellenben mindössze 175-180 cm magasak, és súlyuk 1,5 és 3 mázsa között mozog, azonkívül békés lelkületű állatok (állítólag...). Azért ha egy szembejövő gorilla ordítva verni kezdi a mellkasát, jobb, ha diszkréten visszavonulunk. Egyesek szerint ilyenkor nem elszaladni kell, mert ez azt váltja ki az állatból, hogy utánunk vesse magát. Inkább békés arccal, ráérősen kezdjük legelni a hozzánk legközelebbi zöld növényt. Ez meggyőzi a gorillát, hogy csak békésen jövünk-megyünk, táplálkozunk, és valószínűleg elszégyelli magát, amiért sötét gondolatok fordultak meg a fejében. Különben társaságkedvelő lény, mindig nagy csapatban jár. A 15-30 fős horda élén egy-egy ezüst hátú, öreg hím áll, aki a többiek felett uralkodik, irányítja a csapatot. Ha netán több ilyen tekintélyes hím akad a bandában, szigorú rangsor alakul ki köztük, akár egy hadseregben. Az óriási termetű majmok az őserdő köztiszteletben álló állatai közé tartoznak, pedig senkit sem bántanak, kizárólag növényt esznek. Mulatságos és szép képeket találunk róluk a fenti címen.

Irány a Seychelle-szigetek!

(Seychelles Index Page)

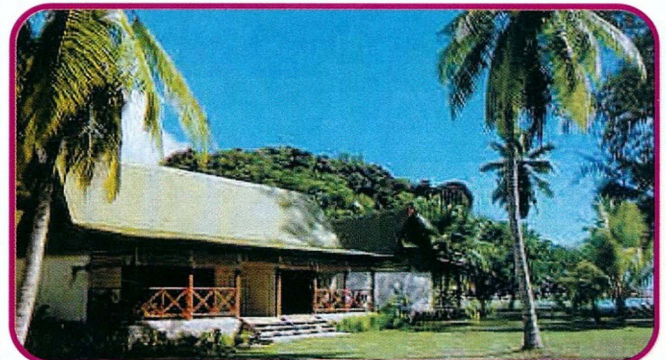
www.tcol.co.uk/seych

A Seychelles szigetcsoport az Indiai-óceán nyugati részén fekszik, és mintegy 115 szigetet foglal magában. A trópusi éghajlat, az erdők, a hegyek, a homokos tengerpartok, a különleges, ezer évig is élő óriás kókuszpálmák, a korallok és az állatritkaságok – köztük az óriásteknőccel – valóságos földi paradicsom benyomását keltik.

A földdarabkák történelme kalandregénybe illő, hiszen a XVII. századig jóformán csak föníciaiak, malájok, arabok és kalózok látogattak ide, és építettek fel kisebb településeket. 1741-ben aztán a „szomszédos" Mauritius kormányzója embereket küldött a szigetvilág feltérképezésére, minek egyenes következményeként 1756-ban ki is kiáltották a francia fennhatóságot, az első telepesek pedig 1770-től kezdve – afrikai rabszolgákkal a hajóikon – rögtön el is kezdtek áramlani Mauritiusról.

A britek többször is megpróbálták átvenni az uralmat a XVIII. század vége felé, de végleg csak a napóleoni háborúkat követő párizsi egyezség (1814) után került a kezükbe a sziget, igaz, ekkor már Mauritiusszal együtt, ahonnan egészen 1903-ig kormányozták mind a két birtokot.

A Seychelle-szigetek sokáig tranzitpontként szolgált az Afrikából induló rabszolga-kereskedelemben, majd amikor Britannia 1834-ben eltörölte a rabszolgaságot, és spanyol, valamint arab rabszolgahajókat támadott meg, a megmentett afrikaiakat ide menekítették. A szigetek elég szegények voltak még a XX. század elején is, ami nagyrészt a vaníliát pótló szer feltalálásának volt köszönhető (amivel a szigeten termesztett vanília értékét vesztette). Szerencsére a kopra- és fahéjtermelés talpra állította a gazdaságot. Röviddel a világháború előtt megindult a függetlenségi mozgalom egy angol és francia párttal az élen. Míg az előző a Nagy-Britanniával való kapcsolatok megőrzése mellett kardoskodott, addig az utóbbi teljes autonómiát kívánt. A harc hosszúra nyúlt, de végül is 1975-ben a szigetek elnyerték az önkormányzás lehetőségét, majd 1976-ban lefektették alkotmányukat is. A politikai élet továbbra sem volt vitamentes, ezt ellensúlyozván azonban megindult a turizmus fejlődése, vállalkozások és cégek létesültek gyors egymásutánban.

Tiahuanaco

www.ladatco.com/titi-tia.htm
www.mtsn.tn.it/astrofili/mat/puerta/index.html

Aki esetleg nem tudná, merre is keresse ezt a különös helyet, próbálkozzon a Titicaca-tó közelében, amely Peru és Bolívia határán fekszik. A tó felülete 8287 négyzetkilométer, ez a világ legnagyobb, hajózható, sós vizű tava. Tiahuanaco a tavat körülvevő fennsíkon, a tengerszint felett 3900 méteren fekszik. Ezen a magasságon az élet nagyon nehéz lett volna, ezért emberek nem laktak itt. Ez a „város" inkább kultikus központ, nem település. Az építmények kötőanyag nélkül összeillesztett kövekből készültek. Egyedülálló eljárás nyomaira bukkantak a régészek: a faragott tömböket rézkapcsok fogták össze. A legnagyobb épületmaradvány egy 15 méter magas piramis. A legközismertebb az itteni épületek közül a Calasasaya, egy monolitokkal körülvett, óriási, 135x130 méteres térség. Itt található egy hatalmas kapu, amelyet egyetlen nagy tömbből faragtak ki. Középen, fent Virakocsa napistennek, a világ teremtőjének domborműve látható. Ez a kapuforma egész Dél-Amerikában jellemző. Feltételezhetően innen terjedt el, hiszen a Tiahuanaco-kultúra kezdete az i. e. első évezredre tehető. Az épületek tájolása pontos csillagászati megfigyelésekre utal. A hatalmas építmények, tömbök, a még feltáratlan területek sok teret engednek a különös elméletek kedvelőinek. Akad olyan teória, amely szerint az édenkert a valóságban a Földön létezett, mégpedig éppen itt. Mások a nehéz tömbök megmozgatásában, a fejlett matematikai, csillagászati számításokat igénylő tervezésben földön kívüliek részvételét gyanítják. Ha ezek az elméletek a fantázia világába tartoznak is, Tiahuanaco önmagában is érdekes, különös, és a dél-amerikai ősi kultúrák bölcsője. Sajnos a közelmúltig állandóan pusztultak az itteni emlékek, mivel a környékbeliek az építkezéseikhez elhordták a köveket. A kultikus hely még feltáratlan részei talán további különlegességeket rejtenek.

Europ@ fővárosai

Szófia

www.sofia.com

Szófia történelme több ezer éves múltra tekint vissza: az évszádok során több népcsoport is élt a mai város környékén. Számos neolitikumból származó falvat tártak fel, nem olyan rég pedig a jelenlegi városcentrumban a kalkolitikumból eredeztethető települések romjait fedezték fel.

Az i. e. VII. században a trák serdi törzs telepedett le, és adta az első feljegyzett nevet a helynek, amely így hangzott: Serdica. Ennek bizánci változata a Triadícia, a szlávok verziója pedig a Sredec. A mai Szófia, amely görögül bölcset jelent, végleges nevét a XIV. században kapta az itt épült Szent Szófia-bazilikáról.

A III. században a terület a Római Birodalom fontos részéve vált. Serdica Belső-Dácia székhelyeként és egyúttal a Nist (jelenleg Jugoszlávia) Konstantinápollyal összekötő út egyik lényeges közbenső pontjaként is funkcionált. A védettség érdekében a rómaiak erős falakat emeltek a város köré.

Az i. sz. 441-es hun invázió és rombolás után a várost a bizánciak építették újjá. Ezt szláv uralom követte, Sredetc az Első Bolgár Birodalom központja lett. 1018-ban aztán a bizánciak újra elfoglalták Triadíciát, de uralmuk nem tartott sokáig, mert a XII. század végén ismét erőre kapó bolgárok visszatértek, a várost pedig a Második Bolgár Birodalom kereskedelmi központjává tették. A nyugalom újfent rövid ideig tartott, ugyanis 1382-ben a török hódítási hullám maga alá temette Szófiát. Igaz, vezető szerepe nem változott, mert ezúttal a ruméliai bégség centruma lett. Az 1800-as évek vége felé a hanyatló város új erőre kapott, és az 1879-ben megalapított Harmadik Bolgár Birodalom végérvényesen fővárosi rangra emelte Szófiát. A népesség ugrásszerűen megnőtt: 1879 és 1939 között 20 ezerről 300 ezerre emelkedett a lakók száma, jelenleg pedig csaknem egy és negyedmillióniyan élnek itt.

A hely változatos történelmét a több száz éves várkapuk, tornyok, középületek és utcák elevenítik fel, több városrész pedig teljesen megőrizte a századforduló hangulatát. A város karakterében a keleti jelleggel szemben fokozatosan előtérbe kerülnek az európai stílusjegyek.

Szófiában rengeteg régészetileg is különleges hely található: az ősi Serdica nagy része a modern épületek alatt fekszik még ma is. A városi tanács (bulefteris) például a Sheraton Hotel alatt rejtőzik, míg számos bazilika romjait a Nemzeti Történelmi Múzeum alatt sejtik. A szófiai ásványfürdők a római gőzfürdőkre épültek, a Rila Hotel pedig egy mozaikos római rezidencia fölött áll.

Tirana

www.albanian.com/main/countries/albania/tirana/index.html

Tirana Albánia fővárosa, egyben legnagyobb települése, adminisztratív, kulturális, gazdasági és ipari központja. Alapításában és későbbi fejlődésében meghatározó szerep jutott földrajzi elhelyezkedésnek. A termékeny síkságon, erdők és folyó találkozásánál fekvő területet már a neolitikum óta lakják. Az első írott emlék az i. e. I. századból származik: a Dajti hegység oldalában található kastélyról a bizánci történetíró, *Prokop* tett utalásokat irataiban, Tirkan néven említvén az erődítményt.

A mai Tirana alapítási dátuma 1614-re tehető, *Sulejman* Pasha *Bargjini* ebben az évben építtetett ide mecsetet, fürdőt, pékséget és még számos más boltot. A környék fejlődése már az előző évszázadban megindult, mikor is egy bazár létesült, ahol kézművesek által előállított selymet, gyapjút, illetve kerámiát, ezüst-, valamint aranyportékákat árusítottak.

A XIX. század eleje a város fölötti hatalomért vetélkedő földbirtokos családok harcával telt, míg a 1800-as évek végén kitört a „rilindja", a nemzeti felkelés.

1920-ban az ideiglenes kormány Tiranába költözött, ettől fogva Tirana rangja főváros lett, ami nagyban hozzájárult újkori fejlődéséhez. A lakosság száma 17 ezerre nőtt, a város új kerületekkel bővült. 1930-ban több minisztérium és hivatal is megnyitotta kapuit, 1937-re pedig befejezték a Nemzeti Bank, valamint a kórház épületét.

1939-ben olasz megszállás alá került a főváros, ám a fasiszta kényszer ellen csak két évvel később indult meg a szervezkedés. 1941-ben megalakult a kommunista párt, aktivistái megpróbálták Tirana népét a nácik elleni harcba bevonni. A város 1944-ben szabadult fel.

A második világháború után Tirana fokozatosan Albánia legnagyobb ipari központjává fejlődött. Az urbanizációs terveknek köszönhetően a város látképe lassan átalakult a háború után. Az építészeti értékekkel nem rendelkező negyedeket lebontották. A város mesterséges tava körüli hegyoldalakat erdősítették, és egy új parkot létesítettek, amely ma egy botanikus kertnek és az állatkertnek ad helyet.

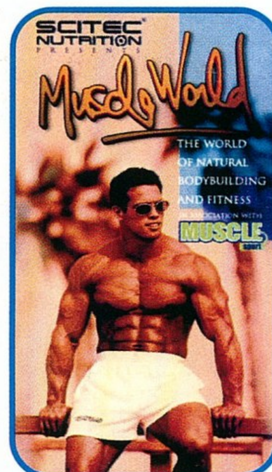

ÉLETMÓD

Fitt élet

(Universal Bodybuilding & Fitness Shop)

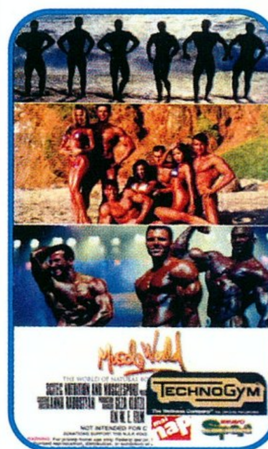
www.dataobject.hu/fitness/products.htm

A 90-es évek elejétől kezdve egyre nagyobb teret kezdett hódítani a hazai sportéletben az aerobic és a testépítés. Új sportágnak ugyan nem számítottak, hiszen világszerte régóta űzték már mindkettőt, évről évre nívós világversenyeket rendezve – ám erről akkoriban még nem sokat lehetett tudni. A rendszerváltást követő néhány évben, mikor megcsapta hazánkat is az amerikai álom szele, s megjelentek nálunk is a „csupa mosoly" nők és férfiak a reklámokban, azt sulykolván az emberekbe, hogy mennyire fontos, hogy jól nézzünk ki – ekkor kezdődött el itthon a fitneszláz.

A fitnesz végeredményben az aerobic és a testépítés összefonódásából kialakult sportág, egyúttal életforma. Bizony, a versenyzőknek nincs könnyű dolguk, hiszen míg az aerobichoz hihetetlen állóképesség, addig a body-buildinghez köztudottan nagy erőnlét szükséges – és nekik mindkettőben jeleskedniük kell. Óriási kitartással és akarattal kell rendelkezniük, hogy rendszeresen véghez tudják vinni azt a gyakorlatsorozatot, amelyet edzéstervük előír, és hogy csakis a korszerű táplálkozás szabályai szerint étkezzenek.

Igaz, a hazai sportegyesületek évről évre újabb tehetségeket visznek ki a különféle nemzetközi megmérettetésekre kiváló eredményeket elérve, mégis sokan csak hobbiszinten, a mozgás öröméért űzik e sportokat. Persze akadnak olyanok is, akik csupán azért járnak fitneszklubba, mert sok idejük van – gondoljunk csak a sok szoláriumos, huszonéves fruskára meg „menő" fickóra, aki inkább szemlélődni és „magamutogatni" jár az edzőterembe, mint mozogni.

Ez a lap elsősorban azoknak szól, akik valóban komolyan foglalkoznak valamelyik sportággal, akiknek fontos, hogy az egy-egy megmérettetéshez mára már nélkülözhetetlen táplálékkiegészítőket és sportfelszereléseket megfelelő választékból, részletes leírás alapján, a saját adottságaiknak megfelelően tudják kiválasztani. Természetesen a hobbiszinten sportolók és a lezser öltözékeket kedvelők is megtalálják itt a hozzájuk illő sportruházatot, sőt a fogyókúrázni kívánók számára is széles a kínálat a különféle diétás készítményekből.

HAPSINÉZŐ

Az amerikai ideál: Superman

www.geocities.com/TelevisionCity/Lot/6129
www.fandom.com/superman
members.wil.net/~kalel/superman.html

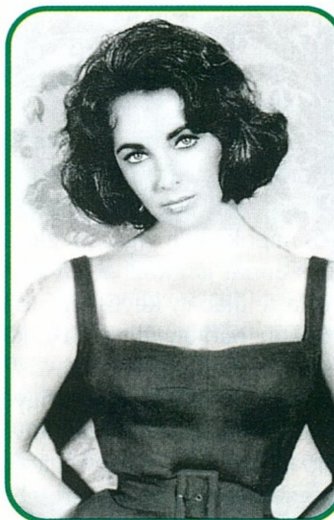
„Come on Barbie, let's go party!" Ez volt a refrénje annak a „botrányos" klipnek, amely miatt a Barbie babát gyártó cég bírósághoz fordult. Szerintük a klipben az együttes kigúnyolta az amerikai nőideált, amelyet a kerek szemű, szőke hajú, nagy mellű baba jelenít meg. Ha a Barbie baba testesíti meg a tengerentúliak álomasszonyát, a férfiideált minden bizonnyal a Supermanban találhatjuk meg. Ez az ideál erős, jóképű, mindenkin felülkerekedik, míg ő maga legyőzhetetlen. (Talán ez lebeg legismertebb megtestesítője, *Christopher Reeve* szeme előtt is, amikor nem nyugszik bele, hogy egy véletlen baleset örökre legyűrje? Reeve 1995-ben szenvedett lovasbalesetet, és olyan súlyos gerincsérülés érte, hogy teljesen megbénult. Ő mégis töretlen optimizmussal várja, hogy eljöjjön az idő, amikor a tudomány segíteni tud rajta, és ő ismét lábra állhat.) Superman képregényben és filmen egyaránt hódított, a többi hasonló figura – Pókember, Batman stb. – csupán az ő továbbragozott változata. Superman eredetileg idegen bolygó szülötte, azaz bevándorló – ez is csak Amerikában eshet meg, hogy egy „nemzeti hős" külföldi származású! Jellegzetes kék-piros ruhája az amerikai lobogót idézi, s ahogy ökölbe szorított kezét maga előtt tartva szélsebesen röpül oda, ahol szükség van rá, maga a tettrekészség. Rajongói számos anyagot találhatnak róla az interneten is. Van, amelyik „minden, amit tudni akarsz Supermanről" szlogennel reklámozza magát. Akad ötvenes évekbeli fotóanyagot bemutató oldal, de a képregényekről sem feledkeztek meg.

HIÚSÁG VÁSÁRA

Hódolat a szépségnek

www.team.net/www./ktud/trabi.html
www.geocities.com/Hollywood/Hills/2440/taylor.html

Lélegzetelállítóan gyönyörű volt *Liz Taylor* 1963-ban, amikor 31 évesen eljátszotta a Kleopátra főszerepét. *Richard Burton*, aki addig nem ismerte személyesen, és csak lenéző hangnemben emlegette Lizt mint műveletlen kebelsztárt, a forgatás alatt teljesen rabja lett a színésznő királynői vonzerejének.

Liz Taylor 1932-ben Londonban született, és már hároméves en szerepelt egy táncprodukcióban. Tízévesen, miután Amerikába költözött a családja, máris szerződést mondhatott a magáénak az Universal Filmstúdióval. A szőkék uralta Hollywoodot is hamar levette a lábáról ibolyakék szemével, szénfekete hajával és gyönyörű alakjával. Nem érte utol az a végzet, amely a legtöbb gyereksztárt, hogy felnőttként már nem fogadja el a közönség; sőt egyre inkább elhalmozták szerepekkel. Filmszerepei mellett a magánéletével is állandóan magára vonta a közfigyelmet. Férjeivel, akikből eddig hetet fogyasztott el, mindig igen viharos, sőt sokszor botrányos volt a viszonya. Richard Burtonnal például, akivel kétszer is összeházasodott – 1974-ben váltak el, 75-ben házasodtak újra, és 76-ban ismét elváltak – sokszor veszekedtek mások előtt, részegen és józanul egyaránt. A Nem félünk a farkastól című film egymást gyötrő házaspárját mintha róluk mintázták volna. Időnként állítólag napokig nem keltek fel az ágyból, ettek, ittak, szeretkeztek, aztán összevesztek, törtek-zúztak. Burton után még kétszer ment férjhez Liz. *John Warner* szenátorhoz, aki olyan rossz hatással volt rá, hogy a duplájára hízott, majd *Larry Fortenskyhez*, akiben senki sem tudta felfedezni, mit talált benne vonzónak híres felesége.

Tavasz = fogyókúra

www.hazipatika.hu/interactive/weightloss

Az emberek pár évtizeddel ezelőtt még azt ették, amire módjuk volt: a gazdagok bőséges, nehéz ételeket, a szegények időnként semmit. Az egészséges táplálkozás fogalma ismeretlen volt. Ha pedig visszalépünk a történelem előtti időkbe, azt látjuk, hogy az ember számára éppúgy, mint más élőlények esetében, a táplálkozás esetleges volt: hol sikerült élelmet szereznie, hol nem. A rendszeres éhezés természetesnek számított, ezért a szervezetünk úgy alakult ki, hogy képes takarékoskodni, a tápanyagokat maximálisan hasznosítani, energiát tartalékolni. Aki éppen nem is kövér, de a téli hideg, a borongós napok ellen vigaszul elnassolt édesség és a sok ücsörgés annál is okozhat tavaszra problémákat. Ilyenkor lekerül a télikabát, kevesebb, többet mutató ruhát viselünk. Sokan riadtan állnak a tükör elé, és gyakran elhangzik a szentencia: fogyni kell!

Akinek komolyabb kúrára van szüksége, vegye figyelembe, hogy tartós eredményre gyors ütemű fogyókúrával nem számíthat. Az egész akció könnyebb, ha van segítség, ellenőrzés és visszajelzés. A fenti címen csatlakozni lehet egy fogyókúracsoporthoz; sajnos februárban már lezárult az első regisztráció, de hamarosan indul az új akció!

Biztató, hogy a statisztikák szerint a legsikeresebbek a tavasszal kezdett fogyókúrák.

Kés helyett ösztrogén

www.pro-patiente.hu/nyt/9703/14.html

Az ember nem hiszi el, hogy egyszer ő is ráncos lesz, amíg nem kezdenek szaporodni a szarkalábak a szeme sarkában. Akkor viszont elgondolkozik: mi lesz ebből, te jó ég?! Persze vannak plasztikai sebészek. Feszesre vasaltak már jó néhány színésznőt és milliomost, csak egy kis nyiszálás, szabás-varrás, és mosolyogni, nevetni, ordítani, túl gyorsan pislogni nem szabad utána egy darabig, esetleg úgy negyven évig. A különböző klimaxos tünetek – hőhullám, csontritkulás, szívproblémák – ellen már alkalmazzák egy ideje az ösztrogént. Egy amerikai kísérlet, melynek során majdnem 4000 nőt vizsgáltak meg, azt bizonyította, hogy a hormon az idősödő bőrt is fiatalosan tartja. A száraz, fáradt, ráncos bőr 30%-kal kevesebb esetben alakult ki az ösztrogént szedőknél, mint a kontrollcsoportnál. Amellett, hogy az egészségesebb, rugalmasabb bőr egészségügyi szempontból is „hasznosabb", mint a nagyon érzékeny, száraz bőr, ráadásul a lelkiállapotot, a pszichés közérzetet is javítja, ha a külső fiatalos marad. A dohányzás, a túlzott napozás okozta károsodásokat azonban a hormonadagolás sem hozza helyre.

Pro Patiente Health & Medic
EGÉSZSÉG-ÉLETMÓD HÍREK ORVOSTUDOMÁNY ORVOSI ÚJDONSÁGOK KOMPLEMENTER MEDICINA

LÉLEK

Út a teljességhez

www.lastonetherapy.com/supplies.htm
hotstonemassage.com/certification.htm

A tengerentúlon új gyógymód (avagy divathóbort?) terjed, a LaStone terápia. Egyre többen, köztük híres emberek, modellek és színészek csatlakoznak a terápia híveihez. Mostanában amúgy is nagy népszerűségnek örvend minden, amiről azt állítják, hogy egyszerre segít a test, a lélek és a szellem bajain – hát erről a kezelésről is ez a hír járja. A LaStone lényege, hogy testünk-lelkünk akut és krónikus betegségeit speciális módon (és állítólag példátlan hatékonysággal) oldja meg: hűtött és felmelegített köveket helyeznek a test meghatározott pontjaira, és ezek a kövek e pontokra gyakorolt hatásuk által váltják ki a javuláshoz vezető relaxációt. A páciensek állítólag jobban ellazulnak, mint más masszázstechnikák hatására. A kezelést természetesen csak szakavatott ember végezheti, és csakis a különleges, e célra való kövekkel. A fotókon a nagy, fekete és fehér kavicsokkal telepakolt páciensek mindenesetre ellazultnak látszanak…

Az imáról

(Lord, teach us how to pray!)

www.cptryon.org/prayer/index.html

Lord, teach us how to pray

A ma élő vallások között kevés olyan van, amelynek ne lenne központi eleme az imádság. Különösen igaz ez a kereszténységre: van ugyan templomba járás, mise, összejövetel és természetesen a Biblia olvasása, de a „közvetlen" kapcsolatot Istennel az ő dicsérete, megszólítása és a hozzá való könyörgés jelenti.

De mégis, hogyan imádkozzunk? Ha az ember nem hívő, esetleg nem hallott még soha egyetlen imát sem, akkor igencsak elbizonytalanodik. Hogyan szólítsuk meg az Urat? Beszélgessünk vele, vagy dicsérjük? Tanuljunk meg „szabványimákat" innen-onnan? Mint látható, a dolog nem is anynyira egyszerű.

Az „Uram, taníts meg minket imádkozni" című oldalon választ kaphatunk a fenti kérdésekre. Mindennap „használható" szövegeket találhatunk itt, illetve elolvashatjuk, hogy mi is az imádság célja, lényege. Külön rész foglalkozik a gyerekekkel is, és megtalálhatjuk a két „örök klasszikust", vagyis az Üdvözlégy Máriát és a Miatyánkot.

Haszontalanságok a betegesen unatkozóknak

(Useless! Rubbish! Tat! Javascript nonsense for the terminally bored)

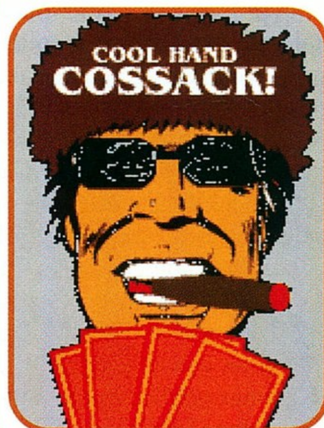
www.urban75.com/Mag/useless.html

Totálisan unatkozók számára kínál jobbnál jobb – mondhatni őrültnél őrültebb – Javascript alapú „játékokat" ez a hálószem, de ugyanúgy megtalálhatják itt számításukat az abszurd humor kedvelői is, mert némelyik oldalról szinte elhinni sem lehet, hogy emberi elme ilyen képtelenségre képes.

Talán az összes közül a legkitűnőbb darab a nejlonpattogtató script. Itt azokra az átlátszó nejlonlapokra kell gondolni, amelyek sok-sok kis hólyagocskából állnak, és többnyire desszertes, bonbonos dobozokban szoktak felbukkanni. Ha egy ilyet a kezünkbe veszünk, ellenállhatatlan ingert érzünk, hogy minden egyes gömböcskéjét kipukkasszuk. Most erre már az interneten is van lehetőség: felkínálják nekünk a végtelen pattogtatás lehetőségét, és minden egyes alkalommal hallhatjuk azt a megnyugtató, szinte elengedhetetlen pattanást vagy pukkanást, mint az igazi zacskó esetében. Ráadásul itt hiába pukkasztjuk ki a gömböket egerünkkel, azok folyton visszanőnek, tehát örökkön-örökké folytathatjuk a játszadozást.

Ha elég pihentek vagyunk már, egy másik oldalra ugorva „kő-papír-olló„-t játszhatunk a számítógép ellen, kimondhatatlanul primitív formában. Egyszerűen ott van a „kő", a „papír" és az „olló" szó alatt a gomb, megnyomjuk, a gép közli, hogy ő mire „gondolt", és vagy eltaláltuk, vagy nem. Ha pedig ügyességünket akarjuk kipróbálni, akkor kergethetünk gombokat, amelyek folyton kicsúsznak az egérkurzor alól. Ne adjuk fel! Sikerülhet megnyomni a gombot, ha elég türelmesek vagyunk. Ugyancsak ügyességi játék a „world dot clicking competition", vagyis a pontklikkelő verseny, ahol megadott idő alatt minél több felbukkanó pontra kell egerünkkel rákattintani, hogy végül megtudjuk, átlagon felüliek-e klikkelési képességeink. Akár „gondolkodtató" játékot is játszhatunk, ha Mr. Inzultussal próbálunk meg szópárbajra kelni, de ez a rész inkább a felnőtteknek szól, mert a játék lényege az, hogy ki tud csúnyábbat mondani a másikra.

Graffiti New Yorkból

(Koldkrush Represents Newyorkcity Graffiti)

www.koldkrush.com

Köztudott, hogy a nagy üres felületek mindig is vonzották az alkotóvágytól fűtött „falfestőket". A nagyvárosokban ezekből a felületekből sok van, New York pedig igazán nagy város. Mi következik ebből? Elég egyértelmű: igazából nem is lehet látni olyan, a metropoliszban készült filmet, ahol ne villannának elő a tűzfalakon, metrókon virító óriási rajzok. A graffiti mint kifejezési forma népszerű, hiszen nem kell hozzá sok minden, csak pár palack festék és egy vakolt fal, amely nagyjából rendőrmentes helyen található. Az elkészült rajzot sokan megcsodálhatják, s egyetlen hátránya, hogy nehéz hazavinni.

Néhány amerikai ifjonc úgy gondolta, alkotásait nem bízza a városfejlesztési bizottság hangulatára, és megörökíti fényképen is, majd pedig a világhálóra is felrakja. A site stílusosan a graffitik világát követi: nyolc galériában tekinthetjük meg a különböző falakra, vonatszerelvényekre fújt logókat, feliratokat. A képek alatt megtalálhatjuk a szerző nevét és a rajz címét is, ami nem hátrányos, mivel néha kicsit nehéz rájönni, mit is takar a tarkabarka felirat. A homepage rendelkezik egy Wildstyles névre hallgató szekcióval is, ahol helyet kaptak az egyes „művészek" számítógéppel alkotott kreációi is.

TECHNOLÓGIA

Asztali DVD/MP3 lejátszók

www.raite.com.tw

Amilyen hirtelen indult világ körüli útjára az MP3 formátum, olyan hirtelen vált fogalommá. Szinte mindenkinek voltak/vannak MP3-gyűjtő időszakai, hiszen néha eszünkbe jut egy-egy régi melódia, meglátjuk egy kalózsite-on gyermekkorunk kedvenc bandájának koncertfelvételét, és már indul is a letöltés, indul a CD-írás. Ma, amikor egy írott CD ára „haveri alapon" 300 Ft körül van, gyakran belegondol az ember, hogy egy 60 perces albumot kiváló minőségben végül is 30 forintért tárol... Copyright ide vagy oda, ez bizony nem akármi, nem is csoda, hogy az MP3 a webes keresők leggyakrabban fogadott hárombetűs szava, közvetlenül a „sex" után.

Van azonban egy szépséghibája az MP3-nak: számítógép nélkül nem érünk vele semmit. Az pedig, hogy az ember egy méregdrága laptopot vigyen magával zenét hallgatni egy hétvégi kirándulásra, vagy hogy a hifi mellett ott álljon egy kis PC a maga CD-ROM-olvasójával, kissé abszurdum. Ilyenkor azt kívánjuk, bárcsak létezne MP3-lejátszó, éppúgy, mint kazettás magnetofon!

Nos, a tájékozottabbak már minden bizonnyal tudják: létezik ilyen eszköz! Sőt ami még hihetetlenebb: ezek az ún. 4. generációs DVD-lejátszók DVD-, audio-CD-, video-CD- és MP3-lemezek lejátszására is képesek! Az első gyártó, amely ezt a fantasztikus berendezést piacra dobta, a tajvani Raite cég volt. Neve azóta már fogalom: a kis „kütyüt" mindenki agyondicséri, kisebb hibái ellenére is a bütykölők kedvence világszerte. A legismertebb 715-ös modell frissíthető BIOS-szal, távirányítóval és optikai, valamint digitális hangkimenettel is rendelkezik, Prologic-dekóderre köthető, és DTS-kompatibilis. A szerkezet itthoni ára közel százezer forint volt márciusban, de az USA-ban ekkor már 40 000 Ft-nyi dollárért is hozzá lehetett jutni. Ha belegondolunk, hogy egy asztali DVD-lejátszó ára is legalább ennyi, ha nem több, akkor aligha fogunk más márkát választani. Ráadásul a tajvani gyártó a hagyományokhoz híven magasról tett az amerikai és európai korlátozásokra, így bármilyen régiókóddal ellátott DVD-lemez lejátszható berendezésein, sőt a rossznyelvek szerint a macrovision-védelmet – amellyel a VHS-szalagra másolás ellen védik a DVD-ket – is szándékosan kiiktathatóvá tette.

Akinek esetleg megtetszett a fenti berendezés, ne csak a gyártó honlapján nézzen szét, hanem keresgéljen csak buzgón a weben: a különféle modelleket mára közel egy tucat különféle gyártó másolja és értékesíti. A 713-as verziók már egyből 5.1 Dolby kimenettel is rendelkeznek, a „K" jelűek pedig az ún. karaoke-funkciót is tudják. Mivel az eszköznek nagyon sok mutációja létezik, jól nézzük meg, hogy mit veszünk: némelyik lejátszóból pont a legfontosabb funkciókat „felejtik ki" a készítők.

TÖRTÉNELEM

Légy viking!

www.lp.se/gerrie-warner/times.htm
gorm.com

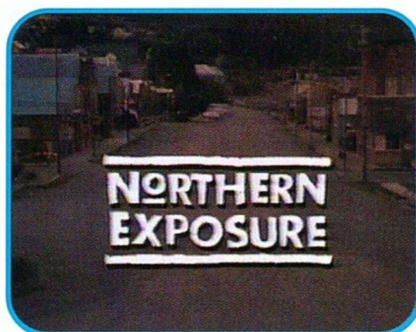
Unod a kort, a helyet, amelyben élsz? Akkor lépj át a vikingekhez! A fenti címen csatlakozhatsz a tengerek kalandoraihoz. Ha megadod a rád legjellemzőbb tulajdonságokat, máris kapsz egy viking nevet. (Ahogy azt találóan megjegyzik a site készítői, a mai nevek általában semmit sem mondanak a viselőjükről.) Pl. ha vörös a hajad, és Eriknek hívnak, máris megkapod az Eric, a Vörös igazi viking nevet. Ha netán Harald vagy, és béketűrő, Harald, a Szelíd névre fogsz hallgatni. Ha kevésbé skandináv hangzású a keresztneved, esetleg olyasmit fognak javasolni neked, hogy Jenő, a Vad, de legalább többet elárul majd rólad, mint az, hogy Kovács. Ha már választottál nevet, viking hajókkal is foglalatoskodhatsz, és megtudhatsz néhány viking bölcsességet különféle fontos témákkal kapcsolatban. Pl. a „Mi a probléma a szerelemmel?" témakörben a hezitálásra utaló elmés mondás: „The last cow gets the worse grass." És a szégyenlősséghez, titkolózáshoz hozzáfűzött megjegyzés: „Love and coughing can't be concealed." Ha pedig a játék mellett tudni is akarsz valamit a vikingekről, a www.lp.se/gerrie-warner/times.htm címen összefogottan és érdekesen írnak a témáról. Például a viking elnevezés a „vik", azaz öböl szóból származik. Ez is arra utal, milyen szoros kapcsolatban álltak a vikingek a tengerrel. Legendás hajósok voltak, és jóval *Kolumbusz* előtt eljutottak már az Újvilág partjaira. A leendő dán és norvég vikingek kalandozásainak célja Nyugat-Európa és Anglia területe volt, míg a svédek kelet felé, a mai Oroszország, a hajdani Bizánc és a Közel-Kelet felé vették útjukat. Állítólag nem is voltak olyan vad és kegyetlen rablók, ahogyan a krónikák állítják, nagyrészt kereskedtek és földet műveltek. Mások városait csak azok a renitens vikingek rabolták végig, akiknek nem akadt jobb dolguk. Azért az isteneik elég harcosak voltak. Főképp Tor, a mennydörgés istene, akinek hatalmas pörölye bumerángként visszatért hozzá, miután valakihez hozzávágta.

VETÍTŐVÁSZON

Miért éppen Alaszka?

(Geoff's NX Miscellany)

www.nx-misc.net/corepage/index.shtml

Nagy sikerrel vetítették Magyarországon a Northern Exposure, a magyar verzióban Miért éppen Alaszka? című sorozat epizódjait. A történet nagy népszerűségnek örvend még a kritikus berkekben is, hiszen 16-szor jelölték Emmy-díjra, és ebből 6-szor be is gyűjtötte a kitüntetést. A sorozat nemcsak a történetnek köszönheti popularitását, hanem annak is, hogy olyan színészeket vonultat fel, mint *Rob Morrow*, a Cliffhangerből is jól ismer *Janine Turner* vagy akár a néhány epizódban feltűnő *Anthony Edwards*, azaz Greene doktor a Vészhelyzetből.

A sztori a messzi Alaszkában, Cicely városában játszódik, ide érkezik négyéves gyakornokságára Joel Fleischman, a frissen végzett orvos. Számára ez a hely a szakmai fejlődésre való lehetőség zsákutcája, ezért esze ágában sincs itt maradni. A helybéliek azonban más véleményen vannak, így különféle módszerekkel végül is maradásra bírják. Cicely élete a jövevény által felpezsdül, majd Joel is lassan elfogadja sorsát. Az egymáshoz szorosan nem kapcsolódó részeken keresztül szép lassan megismerhetjük a kisváros lakóit, jellegzetes figuráit, valamint megérint bennünket az a bájos atmoszféra, amely mindent körülleng.

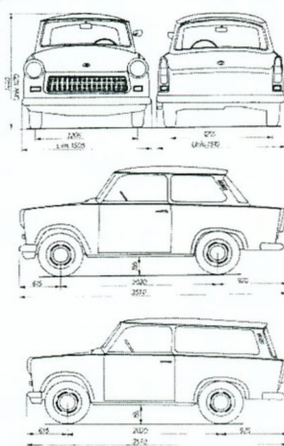
Az első sorozat még 5 folytatást ért meg, ebből nálunk csak három volt látható, így aztán aki kíváncsi a történet menetére, vagy nem tudja kivárni, amíg valamelyik tévétársaság megvásárolja a jogokat, itt elolvashatja a további epizódok rövid összefoglalóját is. A site többórányi kikapcsolódást kínál a rajongók számára, a hatalmas archívumban kedvünkre mazsolázhatunk a színészekről szóló írások, a hang- és képanyagok, valamint újságcikkek között.

VOLÁN

Trabanton járni élvezet...

www.icbl.hw.ac.uk/~cjs/mycar.html
www.team.net/www./ktud/trabi.html

Amikor hajdan egy igazi, belevaló Trabant elindult kora reggel a lakótelepen, minden szomszéd kiesett az ágyból. Hosszas, harsány, büszke bömbölés kísérte a motor bemelegítését, amely néha, amikor a boldog tulajdonos kissé kijjebb húzta a szivatót, rekedt sikolyokba ment át. Végül, amikor már mindenki felébredt egy kilométeres körzeten belül, a szögletes kis táltos vígan útnak eredt. Egészen a sarokig kocogott, ahol aztán lefulladt. És lehetett újra bőgetni egy kicsit. Így némiképp bölömbikára emlékeztetve, lassan, de annál nagyobb feltűnést keltve lehetett közlekedni. Egy-egy piros lámpánál a várakozási időt a motor berregtetésével lehetett múlatni, majd az autó rendszerint a sárga-zöld váltástól elkedvetlenedve lefulladt, és magába rogyott. Miután ennyi rosszat mondtunk szegény Trabiról, nehéz elképzelni, hogy vannak, akik kedvelik. Pedig olyannyira akad ilyen ember, hogy az interneten is sokat foglalkoznak ezzel a járművel. A www.team.net/www./ktud/trabi.html címen pl. igen meleg hangon méltatják a kisautó erényeit, realista stílusban. Pl. tény, hogy könnyű volt hozzá alkatrészt venni, könnyű volt javítani. Ha más szórakozás nem akadt szombat délután, mindig lehetett egy kicsit Trabantot szerelni. Ahogy méltatója megjegyzi, a szocializmus igazi terméke volt: egy kicsit rossz, nem túl hatékony, nem sokoldalú, de valahogy azért működött. A Trabik sorából a P50-es viselte először a közismert jelvényt. Ez az autó 3375 mm hosszú, 1500 mm széles és 1395 mm magas. Aki elég kicsi volt, kényelmesen belefért, és még a térde sem szorította a fülét vezetés közben. Aki nosztalgiázni vágyik, vagy a kora miatt lemaradt a Trabantokról, esetleg egyszerűen csak érdekes képeket akar látni, az a fenti címeken megtalálja, amit keres.

VILÁGWEB – WEBVILÁG

Internetes jelbeszéd

www.proficomp.hu/text/smiley.htm

Amikor beszélgetünk valakivel, könnyű dolgunk van, hiszen a kiejtett szavak mellett a hanghordozás, a mimika és a gesztikuláció is hozzájárul mondanivalónk teljessé tételéhez. Gondoljunk például arra, hogy az „Ez aztán szép!" felkiáltás hordozhat pozitív és negatív töltetet is. Mondanivalónkat az élőbeszéd ilyenkor egyértelművé teszi, ha viszont ugyanezt írásban közöljük valakivel, akkor az illető – különösképpen a kellő kontextus ismerete nélkül – sokáig rágódhat azon, hogy vajon mit is akartunk a tudtára adni. Ha azonban ezt látjuk a mondat mellett: :-), nyilvánvalóvá válik egy pillanat alatt, mire is gondolt a feladó.

A fenti jel az ún. „smiley"-k közül való, melyek nemcsak a szöveg értelmezésében segítenek, de használatukkal kis színt, vidámságot is visznek a netes kommunikációba. Annak ellenére, hogy mindenki használja, általában csak a mosolygós :-) és a szomorú :-(smileyk ismertek, pedig az egész csupán fantázia kérdése! Például a :-9 annyit tesz, hogy az illető megnyalja a szája szélét. Nem is olyan nehéz feladat kitalálni, csak éppen elfordított fejjel kell gondolkozni.

A fenti oldalon összegyűjtött „smileyszótár" segítségével mi magunk is népszerűsíthetjük az eddig ismeretlennek hitt jeleket. Már csak azért is érdemes megjegyezni néhányat közülük, mert az internetes chatek világában nem ritkán találkozhatunk velük, és könnyen félreérthetjük beszélgetőpartnereinket a megfelelő „dekóder" használata nélkül.

ZENEBONA

A világ himnuszai
(A Collection of National Anthems)

members.tripod.com/~shirish_kalele/index.htm

Egy egyszerű, de nagyszerű kis oldalt takar a fenti cím. Készítője a világ jó pár országának nemzeti himnuszait gyűjtögette össze (egyetlen szépséghibával: a magyar hiányzik). Az egyes nemzetek nevére klikkelve elindul a himnuszok MIDI-hangszerelésű változata, valamint megjelenik a himnusz szövege. Nem kell megijedni, nem szükséges sok nyelven beszélni ahhoz, hogy megértsük a sorok között rejlő, nemzeti öntudatról szóló gondolatokat, mindegyik szöveghez mellékelték az angol fordítást is, amely így egyúttal valóságos kis nyelvleckeként is szolgál. Néhány esetben a rendelkezésre áll egy RealAudio-fájl is, amelyben kórus adja elő a dalokat. Aki kellően sokat hallgatta már, tesztelheti magát azzal, hogy a tévéjén az Eurosportra vált, s háttal a készüléknek megpróbálhatja felismernia fel-felcsendülő nemzeti dallamokat ...

Pályázat

Novák Áron / aaron@maffia.hu

Templom a hálón

PÁLYÁZATUNKRA ÉRKEZETT

Eleinte az internetben az ellenséget látták (vagy keresték?) az egyházak képviselői. Most pedig egy tartalmas, érdekes, szép kivitelű egyházi oldalra akadtam. Úgy látszik, elismerték, hogy az internetnek is hatalmas szerepe lehet az információközlésben. Milyen nagy tömegekhez

lehet viszonylag olcsón sok információt eljuttatni! Számomra nagy meglepetés volt, hogy nem ingyenes tárhelyszolgáltatónál kapott helyet az oldal, ezzel is kiri az igénytelen site-ok tömegéből. A SZENTIMRE.INI.HU címen lehet felkeresni a Szent Imre Plébánia weboldalát.

Annak javallott igazán felkeresni ezt a kikötőt, aki már járt a valódi (offline) plébánián. Az aktuális témák menüpontja alatt többek között *II. János Pál* pápa jubileumi bulláját lehet magyar fordításban olvasni. Itt egyéb naprakész információkat is találhatunk, például a templom által szervezett nyári tábor adatait. A miserendre is rábukkanhatunk, amelyből megtudhatjuk, hogy hánykor misének, és ki celebrálja azt. A lelkipásztori iroda címszó a plébánia elérhetőségét, koordinátáit tartalmazza. Van e-mail cím is, szívesen várnak a weblappal és egyéb dolgokkal kapcsolatban észrevételeket. Itt található meg többek között a kántor fényképe is egy almenüben. A plébános személyes bemutatkozását ugyancsak elolvashatjuk. Kár, hogy a publikációk és a prédikációk még nem elérhetőek. A hirdetéseknél nem a megszokott reklámokkal találkozunk, hanem egyéb dolgokkal – rendezvényekkel, lelki napokkal – kapcsolatos információkkal. A gyónás rendkívül fontos minden vallásos ember életében, itt megnézhetjük, hogy mikor kinél gyónhatjuk meg bűneinket. Egy kicsit lazít a komolyságon az ez+az menüpont, itt van a képgaléria a templomról és a tavalyi rendezvényekről. A főoldalon kérik a kedves látogatókat, hogy adójuk 1%-át ajánlják fel templomuk javára. A Szent Imre Alapítvány adószáma: 19655165-1-43. Az oldal hetente frissül, és ez ilyen témakörben nagyon jó értéknek minősül.

Csak így tovább! Egyre színesedik az internet kínálata! Szívből remélem, hogy a legtöbb templom követi a Szent Imre jó példáját, és majd mindenki – aki akarja – megtalálhatja a lakóhelyéhez legközelebb eső templom weboldalát, s nem késik le egyetlen misét sem, vagy időben be tudja fizetni a nyári tábor utolsó részletét! :-) Vagy talán RealPlayerrel nézheti a misét...

Új online játék a láthatáron -Ma2

ÉRKEZETT

Centilion és viszálykodó testvérei történetébe kerülünk, ha felkeressük a Docens (alias *Sipos Attila*) által fejlesztett weboldalt a WWW.ADATLIGET.HU/SZINHABORU címen. Egy jól kidolgozott online játék, amelyben a résztvevők tétjei alapján óránkénti zárással kerülnek kiosztásra a pontnyeremények. A játék a tömegpszichológián alapul, de ilyen irányú ismeretek hiányában a vakszerencsében bízva is kipróbálhatjuk, hogyan tudjuk megjósolni előre mások viselkedését. A játékba elegendő óránként 5 percre bekapcsolódni, megnézni az elmúlt fordulók eredményeit, és megtenni a saját tétjeinket – ez pontosan belefér a számítógéppel dolgozókra vonatkozó törvény által kötelezően előírt, óránkénti 10 perces pihenőidőbe. Vigyázat! A játékban elért eredmény nem ad semmiféle pszichológusi jogosítványt, és a játékban részt vevő tömeg viselkedésvizsgálata doktoranduszi témának sem felel meg!

Ha valakit nem érdekel a játék, akkor is érdemes ellátogatni az oldalra, hiszen ott Docens más munkáit is láthatjuk, amelyek a web egyéb irányú felhasználását célozzák.

Miseta Zsolt / millu@dpg.hu

Vegyél autót kedvezményesen!

PÁLYÁZATUNKRA ÉRKEZETT

Biztosan többen vagyunk úgy, hogy szeretnénk venni egy autót, de csak a részletfizetési megoldás jöhet szóba. Sajnos a használt autók részletre nagyon drágák, és a hitelügyintézés is nagyon bonyolult (kell 16 kezes és havi egymillió kereset). Ilyenkor jöhetnek szóba az új autók, ahol az eladás érdekében leegyszerűsítik a hitelügyintézést! Sok márkakereskedőtől már 20-30% befizetésével el lehet hozni az autót. Persze utána jön még sok hónapos törlesztőrészlet.

Mindez szép, de ez minden? További kedvezményt már nem lehet kicsikarni?

Dehogynem, mondja a kereskedő... Ha az egész céget ezzel a márkával tetszik ellátni, akkor adhatok még további néhány százalék engedményt... Mivel az autó komoly beruházás, néhány százalék kedvezmény akár több százezer forint is lehet. De hogy vegyek én fél tucat Opelt vagy Renault-t, netán Peugeot-t?

Nos, keress vevőtársat a neten, és vedd a flottát társaiddal közösen!

Segít a MILLU.VIRTUALAVE.NET/PEUGEOT honlap, ahol meg lehet nézni a legtöbb Peugeot-típus árát, és lehet jelentkezni a vásárlói csoportba! A csoport szervezése ingyenes (fizetni csak az autóért kell :-)).

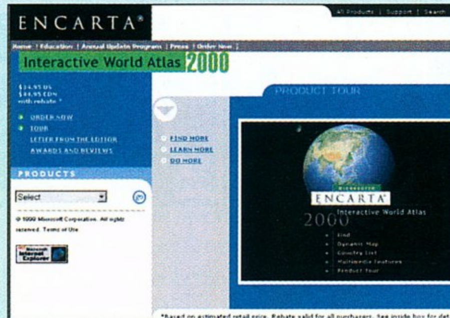
Ha valaki nem Peugeot-típust szeretne venni, akkor jelentkezzen, és írja meg, hogy milyen márkához kellene csoport! A Peugeot-nak már van levlistája is (PEUGEOTLISTA@EGROUPS.COM), ahol a leendő vásárlók egyeztethetnek! Feliratkozás: PEUGEOTLISTA-SUBSCRIBE@EGROUPS.COM, leiratkozás: PEUGEOTLISTA-UNSUBSCRIBE@EGROUPS.COM. Honlap: WWW.EGROUPS.COM/GROUP/PEUGEOTLISTA.

András Csaba / csabandras@sec.ro

Encarta Virtual Globe

PÁLYÁZATUNKRA ÉRKEZETT

Ha ismeretekkel szeretnénk gazdagítani tudásunkat a világról, amelyben élünk, akkor bele kell néznünk a Virtuális Földgömb Encartájába.

Olyan anyagokat (ismereteket) fedezhetünk fel, amelyek más enciklopédiákban nem biztos, hogy megvannak. Az Encarta Virtual Globe nyelvezete mindenki számára érthető. A szemléltető adatok segítenek böngészni a benne levő érdekességek között. Rendelkezésünkre állnak az aktuális tények, helyi vagy személyi érdekességek. A cím: ENCARTA.MSN.COM/EVG/DEFAULT.SHTM, az oldal aktualitását pedig növeli, hogy májusban megjelenik az Encarta 2000 is.

Novák Áron / aaron@maffia.hu

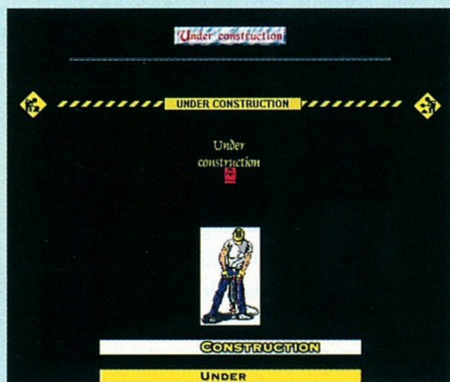
Under Construction – lusta webmestereknek

PÁLYÁZATUNKRA ÉRKEZETT

Vigyázat, ennek az oldalnak semmiféle falhasználási módja nincs, aki tudja használni, az egy nagyon rossz webmester :-)! Meg sem mondom a címét... Csupán elárulom, hogy már olyan oldal is van, amelyen 11 nyelven olvasható az „Under Construction" szókapcsolat.

Magyarul meg angolul biztosan olvastad már a „még egy jó darabig ne keress itt semmit" jelentésű „fejlesztés alatt" kifejezést, de japánul és portugálul jobban hangzik. Ha valaki szomorúan venné tudomásul, hogy neki még nincs japán True Type fontja, az se búsuljon, a japán és a kínai egy kép része.

Két dolgot hiányoltam ebből a szép kiállítású webhelyből. Egyrészt a HTML-kódot, amelyet a szorgos webmester azonnal beilleszt weblapjába, népszerűsége növelése ürügyén. Másrészt szívesen visszajeleztem volna az oldal készítőjének, de kilétét eltitkolta, talán szerénységből... Mindenesetre annyit megtudtam, hogy a domainnév a Digex Inc. tulajdona, másrészt a weboldalon ott a Network Solutions logója. Esetleg nekik kellene hálálkodni e remek weblap miatt? Mindenesetre – hacsak nem a világ legrosszabb oldalát készíted – ne használd a feliratokat! Használják mások elegen.

FINÁLÉV

Kis Ervin Egon rovata / egon@relax.hu

MANÓ úr

Beszélgetés Borsódi Donáttal

A Finálév sorozat első évében olyan ismert közéleti szereplőket, tudósokat, művészeket, értelmiségieket kérdeztünk a számítástechnikáról, az internetről, akik – többnyire csak felhasználókként vagy az „első viziten" épphogy átesett ismerkedőkként – a *másik oldalról,* saját speciális szakmai szemszögükből alkottak véleményt a világot átformáló informatikai forradalomról. A sorozat 2000. évi folytatásában – miután januárban tisztáztuk, hogy ez még a huszadik század – elsősorban az *innenső oldal* prominenseivel ülünk le beszélgetni, akik foglalkozásszerűen űzik a számítástechnikát, és belülről látják a hirtelen ránk szakadó információs társadalom napos és árnyoldalait.

Manapság, amikor a számítástechnikáról beszélve szinte mindig az internetre is gondolunk, hajlamosak vagyunk megfeledkezni róla, hogy néhány évvel ezelőtt, a világháló térhódítását alig néhány pillanattal megelőzve volt egy másik eszköz, amely megjelenésével óriási változásokat hozott, és merész tervek megalkotására sarkallta a szakembereket. A ma már épp kihalófélben lévő CD-ROM percek alatt vált minden számítógép részévé, egyben más eszközöket követelve maga mellé. Megszülettek a multimédiás számítógépek, de kevés volt hozzájuk a CD. Ugyan elárasztották a piacot a külföldről behozott programok, ám a vásárlók magyar szoftvereket is szerettek volna. Ekkor egy kis bajai cég valami egészen újjal jelentkezett: saját fejlesztésű, játékos oktatósorozatot indított gyerekeknek. A Manó CD-k atyja *Borsódi Donát,* akit azért is hívok magamban Manó úrnak, mert egész személyiségéből ugyanaz a kedvesség, gyermekszeretet és tisztesség árad, amely a Manó sorozat darabjait is áthatja.

„Rengeteg pozitív visszajelzést kapunk, az emberek várják, keresik az újabb termékeinket, és ez jó érzés. Ami az üzleti részét illeti, abban persze nem tudunk versenyezni, de tulajdonképpen nem is akarunk, mert nem a pénz a lényeg."

– Amit Ön csinál, az minden szabálynak, szokásnak ellentmond: magyar szoftvert fejleszt, ahelyett, hogy a külföldit magyarítaná; s mindezt nem Budapesten, hanem vidéken, Baján; ráadásul kisgyerekeknek készít oktatóprogramokat, ahelyett, hogy jól bevált, lövöldözős játékokat árulna. Honnan az indíttatás?

– Nincs ebben semmi különös, egyszerűen ezt szeretem csinálni. Pedig az életem tényleg nem így indult: a matematika szakon, ahol végeztem, kétfajta ember volt, aki programozott, és aki nem programozott. Bármilyen furcsa, én az utóbbi társaságba tartoztam, de nem voltam elég ügyes, okos, hogy jusson nekem matematikusi állás, ezért aztán munkahelyeimen kellett megismerkednem a komputerrel. Baján nem sok lehetőség volt: a mezőgazdasági kombinátban kaptam állást, ahol először három hónapig nem csináltam semmit. Aztán jött a BKR, a Bajai Kukoricatermesztési Rendszer – ha jól emlékszem a nevére –, ahol kényszerből megtanultam programozni, mert nem nagyon volt mit csinálnom. Ezt követően elkerültem a fonógyárba, majd a vízügyhöz és végül a tanácshoz, amely időközben éppen átalakult polgármesteri hivatallá. E helyek mindegyikén eltöltöttem pár évet, és közben leginkább számítástechnikával foglalkoztam. A szocializmusban elég sok marhaságra dobtak ki rengeteg pénzt, így vettem részt például egy kutatás-fejlesztésben: a műegyetem textil tanszékéről érkeztek hozzánk fővárosi szakemberek. Összekötöttünk egy század eleji fonógépet a komputerrel, és egy Junoszty tévé képernyőjén futottak a nullák meg egyesek: a nulla azt jelentette, hogy elszakadt a fonal, az egyes azt, hogy összekötötte a fonónő. Az egésznek az égvilágon semmi értelme nem volt, de én azért komoly munkát végeztem, hiszen írtam egy lebegőpontos aritmetikát és egy optimalizációs programot, s ha nem is használták soha semmi értelmes dologra, számomra sok tanulsággal szolgált.

Szóval mindenhol lehúztam négy évet, elvégeztem mindent, amit rám bíztak, de nem szerettem a munkámat, igazából nem inspirált semmi. Szeretek szabad lenni, nem vagyok jó alkalmazott, és bizonyos értelemben összeférhetetlen vagyok. Azt a szabadságot, amire szükségem van, az adta meg, hogy saját céget alapítottam, persze csak akkor, amikor már lehetett. Olyan ember vagyok, akinek mindig van egy-két jó ötlete, és amelyiket tudom, meg is valósítom. Egyébként az nem is fontos, hogy én valósítsam meg; az a lényeg, hogy ha elképzelek valamit, az megvalósuljon.

– Mindebből még mindig nem következik a „Manó-kaland"...

– Az, hogy épp a gyerekszoftverek felé mentem el, *Gállai Antalnak* köszönhető, akivel a vízügynél dolgoztam együtt. Ő készített egy fantasztikus commodore-os nyelvoktató programot, amely a mai napig megállná a helyét. Vele kezdtünk el szótárprogramokat írni, közben jött a PC-világ, az XT, az AT, és én

megtanultam C-ben programozni. A szocializmus már a vége felé közeledett, de még mindig csak fusiban dolgoztunk, és az üzlet sem ment igazán jól, azt is meg kellett tanulni. Akkoriban kezdtem el kiállításokra járni, és érzékeltem, hogy nagy igény van arra, amit csinálunk, érdemes ebbe az irányba menni. Egyszer aztán meglátttam *Szendrő Borbála* I Love Words című könyvét, és arra gondoltam, milyen jó szoftvert lehetne ebből csinálni. Akkor jött *Mándli János*, akivel megalapítottuk a cégünket, és elkészítettük a könyvből a programot. Ez egy DOS alatt működő képes szótár volt, amit 92-ben elvittünk a Compfairre, és hatalmas sikert arattunk vele, mert magyar nyelvű program PC-re – pláne képes szótár! – szinte egyáltalán nem volt. Az igazi áttörést a CD megjelenése hozta: gondoltunk egy nagyot, kiszíneztük a képeket, felvettük a hangot (meg némi kölcsönt), és megcsináltuk Magyarország első nyelvoktató CD-ROM-ját.

Tavasszal, amikor megjelent, lehetett érezni, hogy elég nagy az érdeklődés, de még mindig nem volt az igazi; és akkor októberben jött a robbanás: lement a CD-olvasók ára, egyre többen már eleve CD-meghajtóval vették új gépüket, ugyanakkor nem volt a piacon magyar nyelvű szoftver. Jöttek a kiállításra, meglátták, hogy magyar CD-t árulunk, s már vitték is. Öt nap alatt bejött úgy kétmillió forint. Az egyik nap még csóró vagy, a másik nap meg tele a zsebed – érdekes érzés. Persze tudtuk, hogy ezt a pénzt nem szabad elszórni, hanem valami újat kell kitalálni, és ekkor jött a Manóka.

Él Baján egy *Csabai Dolores* nevű hölgy, aki több díjnyertes környezetismeret-könyvet írt. Amikor 94 körül valahogy a kezembe került az egyik munkája, arról is mindjárt az jutott eszembe, milyen jó CD-t lehetne belőle csinálni. Az ötlet neki is tetszett, és létrehoztuk a Manó-kalandot. Amikor elkezdtük, még nem sejtettük, hogy ez lesz az első magyar gyermekoktató szoftver.

– A nyugati világban hagyományosan külön ipar épül a gyerekekre, hiszen az egyik legkönnyebben elcsábítható közönség. A rendszerváltás óta nálunk is fokozatosan jelennek meg azok a nagy cégek, amelyek egész termékskálájukat a gyermekekre építik. Fel tudja Ön venni a versenyt mondjuk a Disney-szoftverekkel?

– Megmondom őszintén, nem félek a Disneytől. Az egy más világ, és már nekünk is van saját, kialakult világunk, erre épülő vásárlórétegünk, törzsközönségünk, és ezt nem nagyon lehet már elvenni. Rengeteg pozitív visszajelzést kapunk, az emberek várják, keresik az újabb termékeinket, és ez jó érzés. Ami az üzleti részét illeti, abban persze nem tudunk versenyezni, de tulajdonképpen nem is akarunk, mert nem a pénz a lényeg. Ez persze nem azt jelenti, hogy a pénz nem számít: ha jobb programot akarok csinálni, ahhoz pénz kell; ha rajzfilmet akarok csinálni, azt meg kell fizetni; ha technológiai modulokat akarok a szoftverbe, hogy még jobb legyen, még jobban élvezzék a gyerekek, ahhoz pénz kell; irodát fenntartani pénzzel lehet, és így tovább. Tehát a pénz nekem nem kell, hiszen még most is lakótelepen lakom a három gyerekemmel.

– Azt hiszem, nem kell fölsorolnom azokat az érveket, amelyeket a számítástechnikával szemben szokás hangoztatni, biztosan hallja eleget mástól is. Mit szokott ezekre mondani? Egyáltalán, hogyan gondolkodik erről, hiszen van három lánya, így közvetlen tapasztalatokkal is rendelkezik.

– A számítógépről mondanak mindenfélét, de nem nagyon szoktam ezzel foglalkozni. Legtöbbször azt hallom, hogy a gép függővé teszi a gyereket – én ilyet nem tapasztaltam, inkább örülök, ha a nagyobbik lányomat sikerül odavonszolni a komputer elé, mert őt nem nagyon érdekli. A középsőt már inkább, a kicsi meg, aki két és fél éves, úgy hívja a komputert, hogy „kuku"; azt mondja: „papa, gyere velem kukuzni!" Nem szeret kattintgatni, egerezni: ő a főnök, és mindig mutatja az ujjával a monitoron, hogy mit csináljak. Ő a legjobb kritikusom, rögtön megmondja, mi tetszik, mi nem...

– Éppen ez az, amitől óvni szoktak a szakemberek, hogy a gyerek a számítógépen tanuljon meg mindent, például írni vagy rajzolni, hiszen így nem alakul ki nála az a finom mozdulatokból álló mozgáskészség, amely mondjuk a betűk formálásához kell.

– Ki mondta, hogy Réka állandóan a billentyűzet előtt ül? Sokat rajzol, játszik, ahogy a többiek. Ahol a gyerek komputerfüggővé válik, ott többnyire a szülőkkel van a baj. Programjaink tervezésekor kimondottan nem is törekszünk arra, hogy a gyerek rögtön teljesen önállóan tudja használni; számára öröm, ha apa vagy anya leül vele a komputer elé, és tanítgatja. Nem az a célunk, hogy elektromos bébiszitternek vegyék meg a szoftvereinket.

A számítógép csak egy stimulátor, egy plusz eszköz, amely segíti a gyereket abban, hogy kinyíljon számára a világ. De a szülőnek is van feladata ezzel: ahogy mi adjuk a kezébe, hogy mit olvasson, mi vesszük neki a játékokat, a számítógépnél is fontos, hogy irányítsuk gyermekeink figyelmét, ügyeljünk a normális arányok megtartására. Például nagyon rossznak tartom, ha a gyerekek szimulátorjátékkal síelnek; menjenek el síelni a hóba, hiszen mindennek megvan a maga helye! A videó ugyanez: befekszik a gyerek a tévé elé, és nézi, hogy lőnek. Ilyen szempontból a számítógép sem különbözik a videótól meg a tévétől; mindent lehet jól is használni, meg rosszul is. Ezek szerint engem azzal a váddal lehetne illetni, hogy – mivel mindig jobb és jobb szoftvert akarok csinálni, amely odavonzza a gyerekeket a géphez – én vagyok a rossz, az ifjúság megrontója? Ez hülyeség. Lehet jó szoftvert készíteni, amely tudást ad át, amely kinyitja a gyerek szemét, és lehet olyat, amely csak az agresszivitására hat vagy elkábítja.

– A CD-ROM megjelenése nagy áttörést jelentett annak idején, de ma már itt az új hordozó, a DVD, és már most lehet látni, hogy nem ez a végső formátum, hiszen nemcsak a számítógépek lesznek egyre gyorsabbak, hanem az internet sávszélessége is rohamosan nő. Ez új kihívás a szoftvergyártóknak is...

– Így van, és éppen azért nem félek az internettől, mert tartalmat szolgáltatok, és a CD-ROM csak egy hordozó. Szeretném, ha egész DVD-ket le lehetne tölteni pár másodperc alatt, de még nem így van. A változás bizonyára abban fog megnyilvánulni, hogy amit eddig a CD-re tettünk, azt valahogy majd az internetre kell átdolgozni. Most még az a helyzet, hogy az internet ugyan jó dolog, de sajnos tele van egy csomó ostobasággal is. Még nem találta meg a szerepét az életünkben, nem lehet egészen pontosan tudni, mire fogjuk használni. Például utálok vásárolni járni, mert a fene akar bemenni péntek délután a bevásárlóközpontba, amikor iszonyatos tömeg van. Mennyivel egyszerűbb lenne megrendelni a sajtot az interneten! Ha ugyanazt a sajtot meg lehetne rendelni, én biztos az interneten vásárolnék.

– Azt is el tudja képzelni, hogy a gyerek sem megy iskolába, hanem leül az internet elé?

– Ez már egy sokkal nehezebb ügy. A gyerekeknek közösségre van szükségük, tehát az nem lenne jó, ha ez megszűnne, és csak otthon ülnének a gép előtt. De ami most folyik oktatás címén, az a másik véglet: a gyereknek nincs szabad ideje, magánélete, mert mindent lefoglal az iskola. Ettől már én is szenvedtem annak idején az egyetemen, mert a matematikusoktatás abból áll, hogy definíció–tétel–bizonyítás, definíció–tétel–bizonyítás... Adják a *konzervet:* egy csomó fölösleges tudást, amelynek nyolcvan százalékát a gyerek később elfelejti, de nem is hiányzik neki; és közben gondolkodni nem tanítják meg, a kreativitását elnyomják. A másik gond, hogy egy adott osztályon belül különböző képességű gyerekek vannak, az egyik nem is érti a feladatot, a másik meg rég túl van a megoldáson, és unatkozik. Az internet itt kínál lehetőségeket: például azonos képességű gyerekek járhatnának egy adott tantárgyból egy *virtuális* osztályba, a hagyományos oktatás kiegészítéseként. Érdemes lenne ilyesmiken elgondolkodni a szakembereknek, de sajnos, azt hiszem, ettől még nagyon messze vagyunk. Elég megnézni azt a tragédiát, amit informatikai oktatásnak neveznek: Pascalt tanítanak, meg elavult DOS-os programokat, ahelyett, hogy legalább rendesen megtanítanák gépelni a gyerekeket. Ahogy figyelem a tanárokat, látom, hogy ők is szenvednek vele, mert nem jutnak egyről a kettőre. Talán az a baj, hogy ennek nem külön tantárgynak kellene lennie, hanem bele kellene épülnie az egész oktatás folyamatába. De sajnos úgy tűnik, minden fontosabb ennél: a koronát hordozgatják körbe, miközben az iskolák informatikai felszereltsége a nullához közelít, és a Sulinet is megállt. Pedig a vak is látja, hogy az egész világ erre megy, és sajnos, aki nem fér hozzá a géphez, az nem fogja tudni megtanulni, és ebből egész biztosan csak hátránya származik.

– Az Ön szoftverein fölnövő gyerekek számára a számítógép már nem lesz egy misztikus eszköz, beépül a mindennapi életükbe, átformálja világukat. Vajon mekkora változásokat okoz majd ez? Mennyire lesz más a huszonegyedik század, mint a huszadik volt?

– Fogalmam sincs, nem is nagyon szoktam ilyesmin gondolkozni. Mégpedig azért nem, mert most még csak a kezdetén vagyunk a sokat emlegetett informatikai forradalomnak, a számítógépet még nagyon kevés értelmes dologra lehet használni. És egyelőre maga a gép is egy teljesen elvarázsolt eszköz, nem is csodálom, ha a szülők félnek tőle, mert mindig baj van vele. A mai számítógép-használónak mindig késznek kell lennie, hogy négykézlábra ereszkedjen, és bemásszon a komputere mögé. Naponta tapasztalom, hogy az egyébként hibátlan szoftvereink bizonyos konfigurációkon valamilyen rejtélyes oknál fogva nem, vagy hibásan működnek; és akkor jön a vevő, hogy rossz a program, rossz a gép. Többnyire megpróbálunk utánajárni, és a legelképesztőbb dolgok derülnek ki, de valójában egyszerűen csak arról van szó, hogy ez még csupán a kezdet – az őskorban vagyunk, a legelején valaminek.

HACKEREINK tündöklése ÉS BUKÁSA

„Négy tizenéves fiatalt gyanúsít a rendőrség az Elender Rt. szolgáltató szerverének januári feltörésével, több tízmillió forintos kár okozásával. Az autodidakta komputerszakértőket hosszan tartó titkos adatgyűjtést követően azonosították."

A hír kommentárjából, amelyet egy márciusi pénteken kürtöltek világgá az újságok és a hírügynökségek, még megtudhatjuk, hogy az *elkövetők* nem professzionális szakemberek, hanem szórakozó diákok voltak. A bűnösök – képletesen szólva – sétálgattak az utcán, meglátták egy boltot, amelynek a hátsó ajtaját a tulajdonos nyitva felejtette, bementek, és minden lehető helyen egy-egy diákos feliratot helyeztek el, olyat például, hogy *a tulaj máskor ne felejtse el az ajtaját belakatolni, mert bemehetnek rossz emberek is, akik elviszik a kasszát, ők természetesen semmihez nem nyúltak.* Még talán belekóstoltak a mazsolába is, de arra nagyon vigyáztak, hogy kárt ne okozzanak.

A hírről

egy több mint 10 évvel ezelőtti CeBIT-es kalandom jutott eszembe. A kiállításon ténferegtem, amikor megláttam egy kiállítót, aki azt állította magáról, hogy a legjobb vírusölővel rendelkező céget képviseli, csak nála érdemes vásárolni. Teáztunk, elbeszélgettünk a vírust készítő legendás és ismeretlen hackerekről (a mi tizenéveseink elődjeiről), s elmondtam, minden kívánságom az lenne, hogy egy élő hackerrel találkozzak. Azt mondja erre, ennél mi sem könnyebb, a találkozót nagyon könnyen meg tudja szervezni, ha legalább 10 évig tartom a titkot – ez a hacker feltétele. Rögtön a tenyerébe csaptam, majd este, a kiállítás bezárása után – nagyon romantikus és titokzatos körülmények között – előállt egy lefüggönyözött limuzin, engem a menetiránynak háttal ültettek, így az útból semmit sem láthattam, és elindultunk.

Körülbelül egyórás autózás után megérkeztünk egy falusi kertes házhoz, ahol még az utcatáblát is leragasztották.

A házban – mai hazai szóhasználattal – egy „tizenéves, mosolygó elkövető" fogadott, bevezetett egy szobába, amely teli volt zsúfolva számítógépekkel. Leültetett, és kiváló angolnyelv-tudással felszólított, hogy kérdezzek.

A SZERKESZTŐ MEGJEGYZÉSE:

Az általam igen tisztelt Kovács Győző történeteit hallgatva sokszor jutott már eszembe egy olasz közmondás: „si non é vero, é ben trovato..." Ha nem igaz, akkor is jól van kitalálva. Magam is olvastam már regényes karriertörténeteket egykori hackerekről, mi lenne, ha ez is bekerülne ebbe a sorba, és holnap az Elender biztonságáról a mai hackerek gondoskodnának? Ez annyira benne van a kalandregényeken felnőtt újságíró-társadalom elméjében, hogy többen meg is kérdezték a sajtótájékoztatón, illetve utána Kóka Jánostól, hogy nem akar-e a fiúkkal munkáltatóként beszélgetni.

Az Elender vezérigazgatója nagyon pontosan válaszolt, elmondta, hogy már csak a motivációk megismerése végett is szívesen beszélgetne a fiúkkal, ám attól fél, hogy annyira más nyelven beszélnek, annyira más normák szerint ítélik meg a világ dolgait, hogy nem is értenék egymás szavát...

Ahhoz tudnám hasonlítani a dolgot, mint amikor valaki a kondérból vitatkozik a pápuákkal: ilyenkor nem könnyű egymást meggyőzni... A többségnek, amelyhez ezek szerint Kóka János is tartozik, a számítógépes betörőkről nem a nyitva felejtett cukorkabolt jut eszébe, hanem az, hogy egy kerítésen akkor sem szabad átmászni, ha éppenséggel egy ügyes ifjú bravúros tornamutatvánnyal meg tudja azt tenni; ilyenkor ugyanis a harapós kutya, az álmából felébresztett biztonsági őr vagy utólag a rendőrség nem a tornamutatványra figyel, hanem a törvények, a szabályok megsértésére...

Ráadásul ez a négy fiatalember nemcsak „belekóstolt a mazsolába", hanem megkísérelte belülről szét is verni az üzletet... Nemcsak a jelszólista ezrek személyiségi jogait is sértő kiakasztásával pusztítottak, hanem azzal a szándékkal, amellyel mindezt elkövették: gyakorlatilag minden ügyfélnek azt próbálták sugallni, mi több, ordítani, hogy rossz helyen vannak, menjenek át máshová, ebben a cukorkaboltban többet ne vásároljanak, mert nem csak a legyek, de ők is megköpdöstek minden árucikket...

Mindez nem zárja ki, hogy egykoron bármelyik ifjúval rendőrségi, banki (vagy cukorkabolti) szakértőként találkozzunk, hiszen a rablóból lett pandúrok sora meglehetősen hosszú, bármi elképzelhető... Ám félek, Kovács Győző sem vállalna szolidaritást azokkal a betörőkkel, akik véletlenül az ő lakásának hátsó ajtaján lopóztak volna be, és vörös festékkel írták volna a frissen festett tapétára, hogy Győző, Győző, hiába tettél két lakatot az ajtóra, mi akkor jövünk, megyünk, amikor akarunk, a fiókodból pedig most ide, a ház külső falára mázoljuk, hogy kik azok, akik neked tartoznak, és mennyivel, s te kinél mennyire vagy sáros... Lehet, hogy elkapva őket, és látva, hogy gyerekek, örökifjú barátunk nem kérné az öt évig terjedő büntetési tétel maximumának kiszabását, hanem elintézné a dolgot két (háromnégy) atyai pofonnal, de egy picit mégiscsak átállna azok oldalára, aki úgy vélik, hogy vannak szabályok, mi több, törvények, amelyeket be kell tartani és tartatni...

V. J. A. / jvertes@prim.hu

Rövidre fogva a szót elmondta, hogy náluk kétféle hacker van: az egyik rombol, a másik pedig felhívja a profik figyelmét arra, hogy hiába professzionális szakemberek, a rendszerükben olyan lyukak vannak, amelyeken könnyen be tudják csempészni vírusaikat. Ezt persze – a tételt bizonyítandó – azonnal meg is teszik. Egész szép készlete volt olyan „vírusokból", amelyek közül az egyik például bizonyos időnként felírta a képernyőre, hogy *„mi van, profik, nem tudtok elkapni?"* Ha pedig megölték a vírust, azonnal előjött a másik, amely rejtőzködve már ugyancsak bent volt a rendszerben: *„megint itt vagyok!"* – és így tovább, ahogyan azt egy tizenéves kópé kigondolta. Azt is elmondta, hogy szerinte a „jó hackerek" vannak többségben, akik szinte fogadalmat tesznek egymásnak, amit szigorúan be is tartanak, hogy *a vírusaikkal figyelmeztetnek, de kárt soha nem okoznak*. Megtudtam, hogy a profi cégek a „jó hackereket" – bár nem ismerik őket, de – szeretik. Néha még olyan üzeneteket is hagynak nyílt weblapjaikon, amelyekben felszólítják a hackert, próbáljon meg behatolni rendszerükbe, s ha sikerül – természetesen megint sok pénzt költve a védelemre –, megpróbálják a bankok, a katonai adatbázisok és más fontos cégek rendszereit védetté tenni mindenféle behatolás ellen. A fiatal hacker elmondta, amit másnap a CeBIT-en a német hadsereg egyik informatikus tábornoka is megerősített, hogy a „jó hackerek" behatolása nemhogy *nem bűntény*, de óriási *segítség* a megtámadott rendszernek, amiért még fizetniük sem kell, így az részükről *inkább megtakarításnak és a „rossz hackerek" elleni segítségnek tekinthető, mint kárnak.*

„MI MÁR MEGCSINÁLTUK AZT, AMIRŐL A PROFIK MA MÉG CSAK ÁLMODOZNAK."

(a valamikori hazai amatőrmozgalom, a HCC klub egyik jelmondata)

Ne csodálkozzanak,

hogy ez a kalandom jutott eszembe, amikor a Szervezett Bűnözés Elleni Igazgatóság „sikeréről" szóló tudósítást olvastam az újságban, mely szerint nem is profi, hanem amatőr „elkövetőket" fogtak el, ahogyan az újság írja: *hosszan tartó titkos adatgyűjtést követően...*

Bocsássák meg nekem, aki már több tíz éve foglalkozom a számítógépeket szerető és a számítástechnikát nagyon magas szinten ismerő, használó diákokkal, *hogy én a négy hackerrel szimpatizálok,* aki kétszer is be tudott menni az Elender professzionális rendszerébe, és aki úgy tudta – amatőrsége ellenére – nyomait eltüntetni, hogy a rendőrség professzionális számítástechnikai nyomozócsoportjának *több mint egy hónapos* munkát kellett elvégeznie, amíg a gyerekeket megtalálta. Arról már nem is beszélve, hogy ez is úgy sikerült, hogy a gyerekek bizonyos nyomokat hagytak maguk után, amelyekre a nyomozók felfigyeltek. Szerintem jogos legalább egy *halk bravó* – a gyerekeknek.

A CeBIT-es történet pedig így folytatódik:

Valamikor a kilencvenes évek közepén megint a CeBIT-en sétáltam, a korábbi vírusölőcégnek már nyoma sem volt. Egyszer csak egy rendkívül elegáns fiatalember rám köszönt: *„Helló Kovács úr, hogy van?"* Hosszan kellett gondolkoznom, hogy az üzletember kinézetű ifjúban felismerjem a valamikori, kissé kócos, bő pulóverbe öltözött hackert. Látta, hogy – nem is leplezve csodálkozásomat – némileg eltátom a számat, és szó nélkül, egy könnyed mozdulattal elővette mobiltelefonját, mondott néhány szót, s meghívott ebédre. Csodálkozásomat csak fokozta, hogy – bent, a vásár területén – egyszer csak mellénk gördült egy legalább 10 méter hosszú limuzin, kiugrott az egyenruhás sofőr, kinyitotta az ajtót, és beültetett bennünket. Szótlanul – majd szól, ha akar, gondoltam – és halkan suhantunk az egyik előkelő belvárosi étterem elé. Bementünk, a fiút látható módon ismerték a pincérek, és bekísértek bennünket az egyik különszobába. Elegáns pincérnők vették el a kabátunkat, ültettek le, és tették elénk a kért aperitifet, no meg az étlapot.

Nagyjából ez volt az a pillanat, amikor meguntam a szótlan mosolygást, és megkérdeztem: *Kedves barátom, mi ez a színjáték?*

A barátom, mert már annak tekintettem, elmondta, hogy egy nagy német bank biztonsági igazgatója. Találkozásunk után néhány évvel lebukott; a mai bankja állított neki csapdát, amelybe *hülye tyúkként* – így mondta – besétált. A bank azonban a leleplezéshez nem a rendőrséget hívta, hanem maguk a bankos informatikusok ütöttek rajta. Megnézték az eszközeit, és azonnal ajánlatot tettek neki – néhány nappal a 20. születésnapja előtt. Azt mondták, válasszon: vagy feljelentik, vagy pedig óriási havi fizetésért (nem mondta el, mennyiért, de azt megjegyezte, hogy sok kisebb bankvezér megirigyelte volna) alkalmazzák. Az ajánlatot – erős volt a motiváció – azonnal el is fogadta.

Miután a bank rendszerét – akkor már 10 éve – biztonságosan üzemeltette, azóta többször kapott fizetésemelést, így innen volt az elegáns öltözék és a bank limuzinja, mert, amint megjegyezte, ez mégiscsak elegánsabb, mint saját, sofőr nélküli, 600-as turbódízel Mercedesével az étterem elé gördülni. Emelve poharunkat a karrierjére, ebben vita nélkül meg is egyeztünk.

Kovács Győző / kovacs@mail.datanet.hu

*És most folytassuk olvasóink észrevételeinek közlését, az alábbi két írás már nem a sikeres felderítés, hanem a februári számunkban megjelent, „Hacker, wannabe, cracker, lamer..." című cikk kapcsán érkezett. Olvasóink közül többen reklamáltak a névtelenség miatt, ám az nem szándékos volt, néhány oldalon ugyanis levilágítás közben az aláírás alá terített piros csík az aláírás fölé került, vagyis nem kiemelte, hanem letakarta azt. Olvasóink nagyon is konkrétan Videóval (**Varga Gábor – video@matavnet.hu**) vitatkoznak, aki természetesen vállalja cikkét.*

Mit mond a „Zsargon"?

Tisztelt főszerkesztő úr,

az Internet Kalauz februári számának 38. oldalán található írásból idéznék: „...a médiában naponta adják az újabb híreket és újdonságokat a hackerek világával kapcsolatban – az egyedüli gond csupán az, hogy a tisztelt riporterek és cikkírók többségének fogalma sincs arról, hogy mi is az a hacker."

Illetve: „Az első és a legfontosabb, hogy mind a hacker, mind a cracker programozó, és nem az különbözteti meg őket egymástól, hogy a hacker jó fiú, a cracker pedig rossz (...), hanem a crackerek olyan programozók, akik mások által készített programokat törnek fel, míg a hackerek olyan programozók, akik szerverekre törnek be tudásuk segítségével."

Az ironikus bevezetés után elvárná az ember, hogy legalább e cikk írója tisztában legyen azzal, amiről ír, de sajnos magyarázatának köze sincs a valósághoz. Hogy mi a különbség valójában a hacker és a cracker között?

Úgy gondolom, erre a kérdésre a Jargon File-ban megtalálható a pontos válasz, érdemes a **www.dict.org/bin/Dict** oldalon a Jargon File-t kiválasztani, és a hacker, illetve a cracker szót begépelni.

Tisztelettel:

Gludovátz Gábor / ggabor@sopron.hu

***hacker:** /n./ [originally, someone who makes furniture with an axe] 1. A person who enjoys exploring the details of programmable systems, and how to stretch their capabilities, as opposed to most users, who prefer to learn only the minimum necessary. 2. One who programs enthusiastically (even obsessively) or who enjoys programming rather than just theorizing about programming. 3. A person capable of appreciating {hack value}. 4. A person who is good at programming quickly. 5. An expert at a particular program, or one who frequently does work using it or on it; as in 'a Unix hacker'. (Definitions 1 through 5 are correlated, and people who fit them congregate.) ...*

***cracker:** /n./ One who breaks security on a system. Coined ca. 1985 by hackers in defense against journalistic misuse of {hacker} (q.v., sense 8). An earlier attempt to establish 'worm' in this sense around 1981–82 on Usenet was largely a failure...*

(Mindkét szócikk folytatódik, a hosszabb idézettől azért tekintünk el, mert érdeklődő és angolul tudó olvasóink a weben úgyis megtalálják, s alapvetően ez a fogalommagyarázat is csak egy a sok közül – a szerk.)

Hackermítosz és hálózati bűnözés

Az Internet Kalauz 2000. februári számában a „Hacker, wannabe, cracker, lamer..." című írás (38–39. old) kísérletet tett a sokak által felcserélhetőnek tartott *hacker és cracker* kifejezés eredetileg eltérő jelentéseinek tisztázására: „a crackerek olyan programozók, akik mások által készített programokat törnek fel, míg a hackerek olyan programozók, akik szerverekre törnek be tudásuk segítségével." Dicséretes törekvésnek tartom a cikket, hisz a fenti szavaknak a – hazai és külföldi – médiában történő, gyakran következetlennek tűnő használata időnként igencsak elbizonytalanítja az embert. Mégis úgy tűnik, bele kell nyugodnunk, hogy a két kifejezés éles elkülönítése már a múlté, és a köznapi nyelv hajlamos a „hackerrel" a számítógépen keresztül elkövetett mindenféle visszaélések elkövetőire válogatás nélkül utalni.

Más szóval, az „ősi" jelentés, vagyis a jó szándékú, saját tudásra támaszkodó, idealista high-tech Robin Hood mellett ma már létezik egy általánosabb és mindenképpen pejoratívabb mellékértelem is, amelyet a jövő értelmező szótárai másodlagos (vagy talán elsődleges?) jelentésként bizonyára ugyanúgy fognak hozni, mint az eredetit. Hogy ezt a folyamatot érdemes tényként kezelnünk, arra a legjobb bizonyíték az alábbi részlet *Bruce Sterling* The Hacker Crackdown című 1992-es munkájából, amelyben az író is azon sopánkodik, hogy könyvében a hackert már a később kialakult, „kommerszebb" értelmezéssel kényszerült használni. Az idézet egyben választ ad a fent említett cikk kapcsán, szerkesztői megjegyzésben megfogalmazott – és nem amerikai kultúrközegben kiváltképp érdekes – kérdésre, hogy egyáltalán hogyan alakulhatott ki annak idején az Egyesült Államokban a legendás „hackermítosz".

„A hacker kifejezésnek eléggé szerencsétlen története van. E könyv, a The Hacker Crackdown, nem fog sok szót ejteni a hackelés eredeti, nemesebb jelentéséről. A kifejezés utalhat a számítógépes rendszerekben rejlő lehetőségek önálló szellemi feltárására. A hackelés jelentheti a számítógépekhez és információkhoz való minél szélesebb körű hozzáférés elősegítésének szándékát. A hackelés tükrözheti azt a szívből jövő meggyőződést, hogy a számítógép a *jó* forrása lehet, hogy egy tökéletes program művészi esztétikája a szellem felszabadulásához vezethet. Ez volt *Steven Levy* definíciója a sokat emlegetett, korai számítógépes időket megelevenítő, 1984-ben megjelent, Hackers című könyvében.

A hackerek minden fajtája érzelmileg erősen hatalomellenes beállítottságú. Ünnepelt kulturális hősi szerepre pályáznak, a cowboyok és betyárok posztmodern elektronikus megfelelőiként szeretnék látni magukat. Hogy megérdemlik-e ezt a hírnevet, azt a történelem majd eldönti. Számos hacker – beleértve azokat is, akik tevékenységeikkel kimerítik a számítógépes bűnözés fogalmát – megpróbál felnőni ehhez a „technocowboy" szerephez. És mivel az elektronika és telekommunikáció még jócskán bővelkedik feltáratlan területekben, nem tudhatjuk, hogy valójában milyen lehetőségek nyílnak majd meg számukra.

Vannak, akik a korlátlan személyes szabadságot alapvető létjogosultságnak tartják, míg mások – és úgy tűnik, egyre többen – a hackerben baljós figurát, közveszélyes szociopatát látnak, aki bármikor kész rá, hogy anarchista lázálmoktól fűtve kitörjön bezárt magányából, és átgázoljon mások életén.

Bármiféle felelősségvállalás, direkt és formális ellenőrzés nélküli hatalom gondolata ijesztően hangzik az embernek – valljuk be, jogosan. El kell ismernünk, hogy *valóban* vannak félelmetesen nagy hatalommal bíró hackerek. Félelmeink nem alaptalanok.

De a hackerek nemcsak a lakosságra nézve jelenthetnek fenyegetést. A telefonrendszer felforgatása és manipulálása enyhén szólva politikai felhangokat is rejt magában. *(A könyv az AT&T távolsági telefonkapcsoló-rendszerének 1990. január 15-ei kilencórás, a számítógép-kalózok tevékenységével összefüggésbe hozott lefagyását és az azt követő, az amerikai titkosszolgálat Gestapo-stílusú lecsapásokból álló Sun Devil hadműveletét dokumentálja – a ford.)* Amerikában a számítógépek és a telefonok a szervezett hatalom és a technokrata üzleti elit hathatós szimbólumai.

Ám az amerikai kultúrának igen erőteljes vonása az ezen szimbólumok és velük együtt a hatalmas ipari komputerek és telefontársaságok ellen való lázadás. Az amerikaiak lelkében lakozik egy árnyalatnyi anarchizmus, amely örömét leli mindenféle hatalomrendszer uralmának meggyöngítésében.

Ez a hozzáállás, még ha időnként rosszindulattal és vandalizmussal társul is, tagadhatatlanul hozzátartozik az amerikai személyiségjegyekhez. A törvényen kívüli, a lázadó, a szilaj jellem, az úttörő, a demokráciáért önként harcoló, a boldogsága keresését akadályozókkal szembeszálló polgár – ezeket a figurákat minden amerikai elismeri, és szívesen kiáll mellettük.

(...)

Ez a könyv, sajnos, elkerülhetetlenül hozzájárul a kifejezés degradálódásához. A legtöbb szó ezeken az oldalakon a hackelés legfrissebb köznapi jelentéséről, vagyis a számítógépes rendszerekbe való titkos, illetéktelen behatolásról esik.

A „hackelés" terminust a számítógépes visszaélések kérdésében érdekelt hivatalos szervek manapság rutinszerűen használják. Az amerikai rendőrség szinte minden bűncselekményt, amelynek bármilyen köze van a számítógépekhez, hackelésnek minősít.

Az sem elhanyagolható, hogy maguk a számítógépes bűnözők is hackereknek nevezik magukat. A számítógépes rendszerekbe betörők közül senki nem hívja magát szívesen „számítógépes betörőnek", „számítógépes birtokháborítónak", „crackernek", „wormernek", „sötét oldalon álló hackernek" (darkside hacker) vagy „high-tech gengszternek". Számos más lealacsonyító elnevezést hoztak már létre annak reményében, hogy a sajtó és a nyilvánosság végre abbahagyja a „hackerezést". De valójában igen kevesen élnek ezekkel az újabb lehetőségekkel. (Egyedül a „cyberpunkot" nem tartom helyes alternatívának, amit viszont mind a hackerek, mind a hivatalos szervek rendszeresen használnak. Ez az irodalomkritikából származó kifejezés, úgy tűnik, a hacker mintájára felvett mára egy pejoratív bűnügyi mellékértelmet.)"

(Forrás: Bruce Sterling: The Hacker Crackdown, Law and Disorder on the Electronic Frontier, Bantam Books, New York, 1992. 50–53. o.)

Bak Árpád / bak@tigris.klte.hu

CRACKEREK, HACKEREK, RENDSZERGAZDÁK

Zsadányi Pál / zsadanyip@elender.hu

Mind nekem okoz kárt...

(Míg az előző két vélemény az elenderes hackerek elfogása előtt, az alábbi a Synergon-oldal feltörése után, március 21-én érkezett szerkesztőségünkbe, lapzárta után egy nappal. Ha nem is teljes terjedelemben, de helyet szorítottunk neki...)

A minap a Synergon honlapján a hackerek kikérték maguknak, hogy a crackerekkel folyton összemossa őket a média. Szerintem az okostojás hackerek még kártékonyabbak tudnak lenni, mint a kiszámíthatóan bűnöző hajlamú crackerek. Az Elender-ügy kapcsán megjelent vélemény mögött viszont én masszív bűnpártolást is látni vélek. És valaki lopja az életemet, a neten át.

A hackerek ugyebár a főokos szakértők, a crackerek pedig a túl okos bűnözők. Sajnos, amióta a rendőr–bűnöző sportverseny folyik, a következő a jellemző: amikor a rendőrök gyalog voltak, a betyárok lovon menekültek, amikor a rendőrök biciklin „téptek" a bűnözők után, azok autón menekültek, és így tovább. Most az ineternetnél tartunk. E helyt azonban kezdenek kiegyenlítődni a viszonyok, mint azt az elenderes eset is mutatja. Amiben számomra nem is az a legmeglepőbb, hogy derék rendőreink is jól vágtáznak a neten, hanem az, amilyen farbával előálltak a megfogott „csínytevők" kapcsán.

Az unatkozó, megtévedt, már-már ártatlan, unatkozó csemeték méltatlanul felnagyított tudással felruházva... Nos, nekem volt szerencsém vizsgáztatni egy magát Linux-zseninek tartó ifjút a Számalkban, de kiderült róla, hogy szinte a Unix alapelemeiről sincs fogalma. De: installált, hackolt, patkolt stb. Hályogkovácsként. Nos, ez az, amitől oly veszélyes tud lenni a hacker fogalom mögött meghúzódó okostojáscsapat. További súlyosbító tényező az életkori sajátosságból fakadó gyermeteg naivitás, a távolabbi összefüggések átlátására való képtelenség és a felnőttekkel szembeni „durr neki nagy pofont, kinek van igaza" vagányság. A tények meg nem számítanak.

A tipikusan tinédzser korú hackerek további veszélyes rétegét képezik a feltűnési viszketegségben szenvedők, amire az Elender-betörők a rendőrök szerint jó példát szolgáltattak, csakhogy én kifejezetten a cracker kategóriájába sorolom őket (valószínűleg sokak véleményével egyezően). Persze az igazi crackerek alapvetően úgy veszélyesek, hogy kifejezetten bűnöző szándékúak (így kiszámíthatóak), ezzel szemben a hackerek igazán kiszámíthatatlanságuk miatt veszélyesek. Kártékonyságuk így akár nagyobbra is nőhet, mint a határozott céllal ügyködő crackereké. Akik nesztelenül és szervezetten úgy próbálnak „dolgozni", hogy később is zabrálhassanak.

Vállaljunk szolidaritást a hackerekkel? Sajnálom, de én a rongálókat semmilyen formában nem kedvelem. Elporolnám a fenéküket, de alaposan. Lehet, hogy ezzel a véleményemmel túl magosra merészkedtem? Hiszen a nevüket gondosan titkolják, jó családból való gyermekekként emlegetve őket. Ezek szerint a mai kis magyar „lopitalizmusban" egy jó család fogalmába ez derekasan belefér. Nekem ténylegesen kárt okoztak, mert miattuk az óránként 3 USD hálózati felárral terhelt CompuServe Magyarország belépőpontját kellett használnom. Továbbá számomra kevés kárpótlás az, hogy a csínytevők szamárfüleket kaptak, mert meg tudták fogni őket. Azért leírom a vonatkozó gyermekded kántáló strófát: „Iá, iá, nagy szamár, két fülivel kalapál!" A törvénytől ugyanis a jelek szerint nem sok jóra számíthatok.

Az eddig nyilvánosságra jutottak után különben még az is csoda, hogy meg merték őket fogni, és ezt úgy-ahogy nyilvánosságra is hozták. Mikor veszik észre az érintettek, hogy a homály mindenkit bemázol? Nyilvánosságot! Fegyelmit! Az Elender rendszergazdáinak is! Mert ők is szamarak maradtak, és szintén kárt okoztak nekem és másoknak. És hány rendszergazda van még a szakmában, akinek az eladó beüzemeli a hálózati eszközeit, s azután azok évekig úgy maradnak. Alapértelmezetten korlátozva a sávszélességet, úgy, hogy a „gazda" nem is tudja, hiszen meg sem próbál érteni hozzá (kiemelkedő fizetésért). Minket, szörfözőket pedig megüt a guta, hogy lassú az internet. Igen, mert hályogkovácsok garmadája üzemelteti.

Nemcsak Magyarországon! Csak rá kell ereszteni a webre a VitalSigns cég NetMedic szoftverét. A szűk keresztmetszetek tipikusan a webszerverek (10-20 kbps-re levágott sávszélességekkel), nem pedig az internetszolgáltatók (magyarul: nem az Elender, nem a Matávnet, nem az Euroweb stb.). És ami a legbosszantóbb, a hatalmas európai kommunikációs díjak miatt még csak-csak érthető volna, hogy a helyi szolgáltatók korlátozzák a sávszélességet a szervereiken. Gyanúm szerint azonban az amerikai, ugyancsak kövér bitcsövekkel felszerelt szerverek rendszergazdái teszik leginkább (és nem véletlenül!); észlelve a távoli igényt (hoppok száma), korlátozzák nem amerikai forgalmuk sávszélességét. Kemény hátrányba hozva a világ többi részét. Hát ezért vettem én 100 ezer forintért ISDN-vonalat a Matávtól? Talán egyszer majd megéri, de most még nem. Nos, a legtöbb kárt végül nekem nem a crackerek, sem a hackerek, hanem a képzetlen, de jól fizetett rendszergazdák okozzák. Továbbá az amerikai „hegemonista" politika egy jól rejtett – már nem is biztos, hogy állami szinten tudatosított – formája, amely véleményem szerint egyre szűkebb térbe kényszerül, de még mindig vannak adujai. Ellene csak a közvélemény formálásával harcolhatunk. Szerencsére ebben segítőink odaát is vannak. Ennek köszönhető, hogy a Windows 2000 már olyan kis floppymelléklettel érkezik, amelyen rajta van a ma már egyáltalán nem csodaszámba menő 128 bites védelmi rendszer kulcsa (igaz, ettől pedig megdöglik az 5.0-s Explorer, mert a W2K IE 5.1-eséhez készült!). Amerikaiak! Engedjétek hozzánk a biteket, de ne csak hajszálereken át csordogálva! A lassú hozzáféréssel rengeteg időt loptok el az életünkből. Ez a legkártékonyabb dolog a számunkra. Ráadásul miatta háromszor-ötször többet fizetünk a telekommunikációs cégeknek, mint az a megvásárolt sávszélességünk alapján indokolt volna.

INTERSONG

Rovatvezető: Rosta László / lrosta@intersong.hu, www.intersong.hu

Új rovat indul most útjára az Internet Kalauzban, s csakúgy, mint mondjuk *Takács Barna* filmes-televíziós (víziós) rovatában, itt is két világ találkozik. Az egyik – ezzel gondolom, senkinek nem mondok újat – az *internet,* a másik pedig, és ez jelenti e rovat különlegességét, a *zene.* Olyan cikkeket kínálunk itt, amelyekből kiderül majd, merre tart a muzsika fejlődése, ki hogyan használja vagy kerüli az internetet, vajon reálisak-e a sokak által megjósolt forradalmi változások. Reményeink szerint e hasábok segítségével sikerül közelebb hoznunk egymáshoz hazánk zenészeit és a web iránt érdeklődőket.

akos.hu

a negyedik generációs honlap

Elsőként olyasvalakit faggattunk a témáról, aki önnön bevallása szerint nem tartja magát sem énekesnek, sem zenésznek, mégis, ha bárkit megkérdezünk, ki ő, szinte csak ezt a két jelzőt halljuk majd. Ákos, merthogy róla van szó, a könnyűzenei élet legrangosabb díjkiosztóján, az Arany Zsiráf-gálán idén is komoly sikert könyvelhetett el. Az Év Rockalbuma kategóriában győzött az Ismerj fel című albummal, és ezzel hazai rekordot állított fel: három esztendeje folyamatosan ő nyeri ezt az elismerést. (A Beavatás és az Ikon is az Év Rockalbuma volt.) Tavalyi győztesként Ákos adta át a legjobb videóért járó díjat, és a Tarzan-album – amelynek hazai sikerében nagy szerepet játszott, hogy ő írta a magyar szövegeket, és ő is énekelte *Phil Collins* dalait – elnyerte az Év Filmzenéje címet.

Ákos – idejekorán felismerve a világhálóban rejlő lehetőségeket – talán a legelső magyar zenész volt, aki elkészítette honlapját, amely a folyamatos fejlesztés eredményeképpen immár 4. generációssá nőtte ki magát. A WWW.AKOS.HU (készülőben van a WWW.AKOSH.COM site is) címen elérhető honlap valóban világszínvonalon szolgálja a látogatókat. (Ezért is vagyunk büszkék rá, hogy Ákos is ama művészek közé tartozik, akik támogatnak bennünket, és oldalukon linkként is feltüntették címünket, a WWW.INTERSONG.HU portált). Egyedülálló például a saját – már most több száz tagot számláló – elektronikus levelezőlista, amelyet rajongói nagy örömére indított be, vagy azok a privát chatprogramok, amelyek segítségével bárki bármikor megbeszélheti „ákosizmusának” minden apró részletét. Mondanom sem kell, a háló és Ákos kapcsolata nem merül ki egy honlapban. Minden más közis-

mert szolgáltatását is használja az internetnek, elmondta például, hogy nincs olyan nap, amikor legalább kétszer ne ülne a képernyő előtt böngészve vagy a leveleit olvasva. Számítógépes úton „beszélget" munkatársaival, például grafikus-programozó barátjával, *Ecsédi Viktorral* is ICQ program segítségével tudnak a lehető leghatékonyabban és leggyorsabban dolgozni, így Ákos lemezei valóban XXI. századi módszerekkel készülnek, csakúgy, mint sajtóanyagai, hiszen a cikkekhez már digitalizált fotók állnak rendelkezésre az interneten, ahonnan csak le kell azokat tölteni. Sőt nemcsak készítésük idézi a jövőt, de értékesítésük is: a közeljövő tervei között szerepel, hogy a szeptemberben megjelenő albumot már elektronikus úton is meg lehet majd vásárolni. Kérdésünkre, amely a kiadók rémeként emlegetett MP3 technológiáról alkotott véleményére vonatkozott, igen érdekes választ adott. Szerinte azok, akik rettegnek a másolatoktól, elfelejtik, hogy a rajongók nem csupán azért vesznek meg egy CD-t – esetünkben Ákosét –, mert tetszik a zene, hanem mert sokat jelent számukra, az anyagi értéket messze meghaladó fontossággal bír. Ezt az érzést, az új, eredeti borító jellegzetes illatát, a dalszövegek böngészését az első hallgatáskor nem pótolhatja semmiféle másolat. Nem tart tehát attól, hogy bármi ellehetetlenítené az igazi értéket, annak ellenére, hogy nevetve mesélte: a mindig hatalmas tömegeket vonzó dedikálások alkalmával rendszeresen találkozik fénymásolt borítókkal és házilag írt CD-kkel.

Apropó, CD! Várhatóan április első napjaiban új Ákos-maxi lát napvilágot. Zenéjét *Jamie Winchester* szerezte (Gyilkos ezüstgolyó), a szöveget természetesen Ákos írta, és ő készítette a dal hangszerelését is. Az Akox Stúdióban ezekben a napokban lázas munka folyik, mostanában nyeri el a dal végleges formáját. A maxi különlegessége, hogy jóval a szeptemberi album előtt napvilágot lát, a tervek szerint kazettán és CD-n is

megjelenik, s egy pályázati kiírás is szerepel majd rajta. Bővebb információ? Természetesen a weben, a negyedik generációs akos.hu-n...

teíl e- vízIÓK

Takács Barnabás rovata / takacsB@digitalElite.net

VIRTUÁLIS ARCOK ÉS szépségideálok

Korunk női szépségideálja – talán többen egyetértenek velem – látszólag igen távol áll az elmúlt századokban szépnek tartottól. *Michelangelo, Rubens* vagy *Botticelli* nőalakjainak „klasszikusan telt" megjelenése mintha szöges ellentétben állna *Naomi Campbell, Claudia Schiffer* vagy *Cindy Crawford* hihetetlen vékonyságával. Érdekes módon ez a megfigyelés nem annyira nyilvánvaló a festményeken látható arcok esetében. *Mona Lisa* titokzatos mosolya vagy a *milói Vénusz* szelíd szépsége megfelelő környezetbe helyezve ma is megállná helyét egy divatmagazin fedőlapján. A művészi értelemben vett szépség természetesen szubjektív, és célja nem is a valóság pontos másolása. Mégis, vajon mitől találunk egy arcot szépnek vagy csúnyának?

Szépség és matematika

Szépség és matematika – kevés kivétellel – csak a legritkább esetben illik össze :-). Egy arc szépségének fogalma azonban nem is annyira szubjektív, mint azt sokan gondolnák. Egyes tudományos elméletek szerint a szépség megítélése agyunk, pontosabban látórendszerünk szerkezetének egyenes következménye. Bár a tudományban sincs abszolút igazság, és sokszor egyetértés sem, pszichológiai kísérletek azt igazolták, hogy egy arcot akkor látunk szépnek, ha az átlagos! A női olvasók kedvéért gyorsan pontosítok: átlagos, de nem a szó mindennapi, hanem matematikai értelmében. Kissé leegyszerűsítve a dolgokat, agyunk lényegében minden új arcot az életünk során korábban látott arcok segítségével próbál leírni. Mivel látásunk nem velünk született képességünk – ugyanúgy meg kell tanulnunk, mint járni vagy beszélni –, mindegyikünk agyában kicsit más „átlagarc" fog kialakulni attól függően, hogy mindennapjaink során milyen emberekkel találkoztunk. Ez az átlagarc, amely egyébként egyik konkrét ismerősünkre sem hasonlít, harmóniát, kiegyenlítettséget és nyugalmat sugároz. Egyszóval szép.

Szépnek tehát azokat az embereket találjuk, akiknek arca igen közel van a matematikai átlaghoz. Ezzel azonban még nem érkeztünk el a megoldáshoz. A tökéletes szimmetria – és így az átlag is – a legtöbb ember számára nem szép, mivel nem emberi, és így hidegnek hat. Mindig szükség van tehát valamire, ami felmelegíti a legtökéletesebb szépséget is. Egy kiváló reklámfotós tapasztalatból tudja, hogy a szexepil fontosabb, mint a szépség, és ha kell, egy jól odarajzolt anyajegy segítségével pótolható.

Egy női arc tehát akkor szép, ha megfelelően közel esik az összes nő arcának átlagához, de kissé eltér attól, s ezáltal egzotikusnak vagy szexepilesnek érezzük. Rendben. Ez mind jó és érdekes, de – mielőtt átcsúszunk egy szépségmagazin profiljába – miért is fontos? Egyszerűen azért, mert a fentiekből következik, hogy szépségideálokat gyártani lehet! A közeljövőben algo-

MIRALab, University of Geneva

ritmikusan szinte megrendelésre lehet majd a különböző népcsoportok, társadalmi vagy korosztályok igényeinek pontosan megfelelő szépségideálokat előállítani, akik 24 órában – nem fáradva, nem öregedve – árulják és reklámozzák a cégek termékeit az interneten vagy a televízión keresztül.

Virtuális cicababák

Ahogy *Ádám, Pygmalion* vagy *Frankenstein* ideális nőtársa megteremtését a saját korának megfelelő technológia – pl. oldalborda, viasz vagy alkímia – segítségével képzelte el, ugyanúgy a ma embere egyre bonyolultabb számítógépeinket hívja segítségül, hogy *Kyoko Date-et, Webbie-t, AnaNovát* és a hasonló sztárokat életre keltse.

Gondolom, mindenkinek feltűnt, hogy az összes eddig említett sztár nőnemű. A nyilvánvalónak tűnő és látszólag egyszerű magyarázat ellenére azonban nem a férfiak velük született ösztönös vonzódásáról van szó a női nem iránt, hanem egyszerűen arról, hogy nőket könnyebb modellezni. Általában véve a spektrum egyik szélen a fiatal nők állnak, őket a legkönnyebb létrehozni, míg a másik oldalon az idősödő férfiak zárják a sort. Az új virtuális emberek korának hajnalán tehát a klónozott cicababák születnek meg elsőként, és csak később, talán egy digitális oldalborda segítségével, teremtjük majd meg a férfiakat is.

Egy virtuális ember legfontosabb kelléke az arca. Egy arcmodell akkor jó, ha nemcsak verbálisan képes kommunikálni velünk, hanem érzelmeket, gesztusokat és apró rezzenéseket is továbbít. Ez azonban sokkal nagyobb kihívás, mint azt bárki elsőre gondolná. *Steve „Spaz" Williams,* a Jurrasic Park című film fő animátora egyszer azt mondta, hogy ha dinoszauruszok helyett teheneket kellett volna életre keltenie, akkor valószínűleg az egész film kudarcot vallott volna. Teheneket mindannyian láttunk már, élő dinoszauruszt azonban még nagyon kevesen. A korai filmekben tehát nem a valós élményeinket hasonlítottuk össze egy elképzelt világgal, hanem mi is akkor tanultuk meg, miként mozog egy dinoszaurusz. Ha mai szemmel ismét megnézzük a filmet, vagy akár a később készült Godzillát, a szörnyek gyakran csak gumijátékoknak látszanak, és elvesztik hatásukat. A magyarázat egyszerű: mára mindannyian megtanultuk, miként mozognak az „igazi" dinoszauruszok, és most már nem olyan könnyű filmtrükkökkel becsapni bennünket. Hasonló probléma merült fel a mostanában bemutatott, Stewart Little című filmben is, amelyben a két főhős egy egér és egy macska. Az egér teljesen digitális. Mivel otthon, a padláson ritkán találkozunk beszélő egérrel, így nincs igazán referenciaalapunk. A macskát azonban filmezni kellett, és csak úgy tudták digitálisan beszédre bírni, hogy alsó állkapcsát a szöveg alapján számítógéppel modellezték és mozgatták. A forgatás ritkán említett, de véleményem szerint igazi hőse a macskákért felelős csapat volt, amely a film másfél órájának többszörösét forgatta, hogy elkapjon egy-egy, a rendező által kívánt macskamozdulatot.

Kicsit elkanyarodtunk a témától. Miért is nehéz tehát arcokat modellezni? Röviden azért, mert az emberi agy egyik legkifinomultabb részét kell becsapnunk. Evolúciós léptékkel nézve évmilliókba telt, amíg agyunk kialakult. Továbblépve, látórendszerünk az a központ, amely képes a legnagyobb mennyiségű információ rövid idő alatt történő befogadására. De még az ilyen szintű specializáció sem elég. A legújabb tudományos eredmények ugyanis azt látszanak igazolni, hogy külön alrendszer foglalkozik a számunkra ismerős arcok felismerésével, és egy másik az arc gesztusainak és érzelmeinek elemzésével. Sok sikert annak, aki szintetikus arcok létrehozására adja a fejét...

Arcmodellezés és animáció

Az életszerű arcok létrehozásának kulcsa mindig egy jó geometriai modell használata. Az arc felszíne ugyanúgy leírható háromdimenziós (3D) pontkoordináták és ezeket a pontokat összekötő élek halmazával, mint egy kocka vagy egy teáskanna. Az élek ún. poligonokat formálnak, amelyek apró síklapokként jelennek meg a képernyőn. Minél kisebbek a lapok, annál kevésbé látjuk töredezettnek a felszínt. Így könnyű elképzelni, hogy sok-sok pont és él segítségével egy szép mosoly simának látszó

görbületei is leírhatók. Az így létrehozott arcokat poligonális modelleknek (polygon mesh) hívjuk, és napjainkban ez a leginkább elterjedt módszer a számítógépes játékok, az internet és sokszor az egyszerűbb arcanimációk esetében is. A poligonok legfőbb hibája, hogy egyrészt egy szép és hibamentes arc leírásához nagyon sok kell belőlük, másrészt bizonyos felbontás mellett már nehéz a módszert a gyakorlatban használni, hiszen szükség esetén minden egyes pontot külön-külön kell módosítani. Nyilván kevésbé fárasztó módszer lenne, ha csak néhány kulcsfontosságú pontot kellene változtatni. Ezt természetesen többféleképpen is el lehet érni. Képzeljük el például, hogy minden poligonelemet a felszín tulajdonságai és bizonyos szabályok alapján további részekre osztunk. Mivel ez az osztás meghatározott szabályok szerint történik, a létrehozott felszín (ún. subdivision surface) megőrzi a kiinduló modell alakját, miközben a szemnek kellemes, sima, folytonos felszínt hoz létre. A poligon alapú módszer előnye, hogy könnyű, és intuitív módon lehet vele dolgozni, hiszen a 3D-s pontok pontosan a felszínen helyezkednek el. Ha azonban hajlandóak vagyunk analitikus görbéket, konkrétan ún. spline-okat használni, akkor a modellezés könnyebbé és hatékonyabbá válik. A spline alapú módszerek közül a filmgyártásban leginkább a NURBS-felszínek és a lokális *Bezier*-görbék terjedtek el. Mindkét módszer néhány kontrollpont (ún. CV) mozgatásának segítségével a felszín egy lokalizált részletét tudja megváltoztatni. Ez a parametrikus ábrázolási forma nemcsak könnyebbé teszi a modellezők és animátorok életét, hanem jóval kisebb helyet foglal el a számítógép memóriájában, különösen, ha nagy bonyolultságú felszínekről van szó.

Mint minden az életben, a választott geometriai modell is leginkább ízlés dolga. Mindenkinek magának kell eldöntenie, hogy milyen környezetben és milyen eszközökkel kíván dolgozni. A választott eszközök korlátjai megkönnyíthetik vagy olykor megnehezíthetik munkánkat, de a legtöbb esetben így is, úgy is eljuthatunk célunkhoz. Az internet világában azonban saját „ízlésünkkel" és szakmai preferenciánkkal szemben a felhasználó értékes ideje áll. Ha a modell túl bonyolult, akkor a letöltési idő is hosszúra nyúlhat, ami megnöveli annak az esélyét, hogy honlapunk látogatója egyszerűen továbbáll, és cégünk értékes reklámbevételtől esik el. Így a napjainkban szinte 100%-osan domináló poligonális modelleket a közeljövőben várhatóan NURBS alapú arcok váltják majd fel.

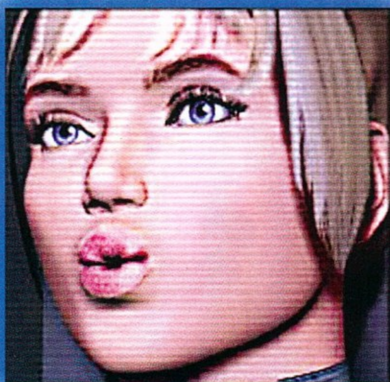
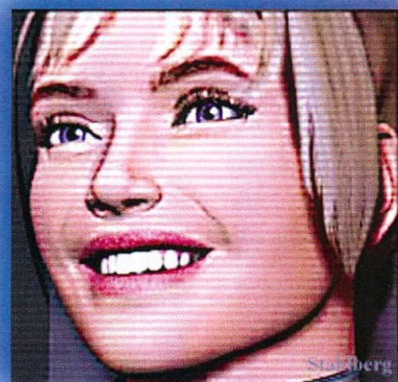
Létrehoztunk tehát egy arcot – mondjuk álmaink nőalakját –, de ő még rideg és mozdulatlan. Miként lehet teremtményünket életre kelteni vagy mosolyra bírni? Két alapvetően különböző technikai megoldást választhatunk. Az első és egyszerűbb módszer (ún. morph targets) lényege abban áll, hogy minden általunk megkívánt arckifejezést egyenként megtervezünk, és betöltünk a számítógép memóriájába. Az animáció kiinduló-, azaz referenciapontja egy semleges arc (neutral), amely semmilyen érzelmet nem mutat. Ezt nevezzük 0%-nak. Minden megtervezett arckifejezés – pl. mosoly, harag, gúny vagy félelem – 100%-nak felel meg. Új arckifejezéseket, a festők palettájának analógiájára, úgy tudunk „kikeverni", hogy az alapkifejezések

különböző százalékait kombináljuk. A módszer egyszerűsége imponáló. Sajnos mivel egy gúnyos mosoly nem egyenlő 50% gúny és 50% mosoly összegével, a módszer használata korlátozott és nehézkes lehet.

A második megoldás virtuális izmok létrehozásán alapul. Ilyenkor egy reálisnak tűnő arc létrehozásához nemcsak a koponya, a mozgó állkapocs és a kapcsolódó izmok, inak, illetve szövetek létrehozásával kell foglalkoznunk, hanem azok mozgását is fizikailag kell modellezni. A gyakorlatban ez ritkán történik meg. Legtöbbször az animációs értelemben vett csontokat és izmokat (bones, muscles) nem élő valóságukban, hanem csak egyszerű vezérlőstruktúrák formájában kell elképzelni, amelyek a marionettbábu fonalaihoz hasonlóan mozgatják az egyes részeket.

Általában igaz, hogy – szinte a választott modell struktúrájától függetlenül – minél kifinomultabb mozgásokat és arckifejezéseket akarunk ábrázolni vagy megjeleníteni, annál több alap-arckifejezésre (morph) vagy „fonalra" van szükség. Egy kifinomult, majdnem élethű arcmodell mozgatásához közel 500 vezérlő csatornára (channels) is szükség lehet. Képzeljünk el egy marionettet 500 vezérlő fonallal a nyakában... Nagy összegubancolódáson kívül nem sokat várhatunk az előadástól. Pontosan ez a gond az arcok esetében is. A megoldás azonban nem ennyire bonyolult. Kézi vezérlés helyett egy élő ember mozdulatait kell lemásolnunk. A kaliforniai Virtual Celebrity Productions által kifejlesz-

Weboldalak

Digital Elite Entertainment – .... www.digitalElite.net
VFXPro (Bjork video) – .... www.VFXPro.com
Alias Wavefront Maya (Bingo) – .... www.aw.sgi.com
Pacific Title / Mirage – .... www.pactitle.com
Famous – .... www.beamsoft.com/famous
TechImage (Feelingz) – .... www.techimage.co.il
.... www.feelingz.com/home.html
LipService – .... www.joealter.com
Imagination in Motion – ... www.imaginationinmotion.com
AnaNova – .... www.ananova.com
Haptek – .... www.haptek.com
DEC (FaceWorks) – .... interface.digital.com
Talkie.COM – .... www.talkie.com
Digital Phenomena (Virtual Jay) –
.... www.nbc.com/tonightshow/virtualjay/special.html
Virtual Celebrity Productions – ...... www.virtualceleb.com

Arcanimáció:

Bevezető/összefoglaló – .... mambo.ucsc.edu/psl/fan.html
Bevezető/összefoglaló –
.... www.cis.ohio-state.edu/~sking/FacialAnimation.html
Langwidere –
.... www.cs.ubc.ca/labs/imager/tr/forsey.1994a.html
Univ. Washington –
.... www.cs.washington.edu/homes/pighin/work/face
Univ. Auckland (Justine) –
www.esc.auckland.ac.nz/Groups/Bioengineering/Images/Face
Georga Tech. –
.... www.cc.gatech.edu/fac/irfan/research/mimic.html
FASE (CWI) –
.... www-ict.et.tudelft.nl/FASE/docs/ugroup/nob.html
Forrásprogram –
.... www.computing.edu.au/~raytrace/facial.html

Könyvek és tanulmányok:

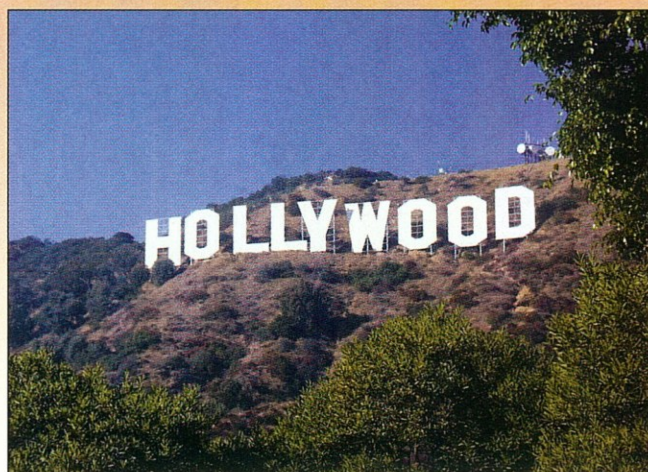
Parke, Waters –
.... interface.digital.com/developers/anim_techs.htm
NSF, USA – .... mambo.ucsc.edu/psl/faw.html

tett digitális klónozórendszer (Digital Cloning System – DCS), amelyről korábbi számainkban már részletesen beszámoltunk (ld. **www.prim.hu/kalauz**), ezen az alapon működik. A hagyományos animációs módszerek helyett a rendező nem számítógépes szakemberekkel, hanem élő színészekkel dolgozik, akiknek a finom mimikáját és arcmozgását a DCS automatikusan átülteti a digitálisan klónozott személy arcára.

Talking Heads

Talking Heads, azaz a beszélő fejek képezik az internet közeljövőjének egy fontos részét. Természetesen nem a népszerű rockzenekarra gondolok, hanem egy átlagos napra egy szintetikus „cyberbabe" életében. A nap 24 órájában szóba elegyedhet, beszélgethet, vitatkozhat vagy éppen pletykálhat a világháló honlapjait egyre többet látogató közönséggel. Vonzónak tűnik? Számomra mindenképpen. Őszintén, hányszor történt meg bármelyikünkkel az utóbbi néhány hónapban, hogy egy csinos fiatal hajadon vagy éppen jóképű nőtlen úriember leszólított, és beszélgetésbe elegyedett velünk?

Egy szép arc kétségkívül messzire repítheti tulajdonosát a világhír szárnyain. A szórakoztatóiparban azonban – és különösen igaz ez Hollywoodra – a sikerhez szép testre is szükség van :-). Sorozatunk következő számában ennek titkaival ismerkedhetünk meg, miközben betekintést nyújtunk a digitális testépítés világába.

Elender Klub. Kultúra, szórakozás és információcsere a legjobb társaságban.

Engedje meg, hogy bemutassuk Önnek az internet legjavát! Előfizetőink most tagdíjfizetés nélkül látogathatják az Elender Klubot, ahol mindenki és minden ott van, aki és ami számít. Belépés csak fesztelenül!

Nézzen körül a **képtár**ban, ismerkedjen meg a legfrissebb **irodalmi alkotások**kal, böngéssze át **internetes ajánlataink**at, mazsolázgasson az **érdekes események** között, faggassa ki a **számítástechnikai szakértők**et, találjon **új barátok**ra vagy társalogjon **ismeretlenek**kel. Akár **WAP**-on is.

Az Elender Klubban egyetlen szabály van: érezze jól magát. Úgy, ahogy Önnek tetszik.

*** Hétköznaponként 4 és 8 óra, valamint 16 és 20 óra között, hétvégenként pedig 8 és 16 óra között az Elender nem számlázza az interneten töltött időt.**

EURO RSCG NEW EUROPE

elender internet

PSINet™

AZ ELENDER A PSINET CSOPORT TAGJA

Elender Informatikai Rt. Tel.: 465-7800; Fax: 465-7899; 1134 Budapest, Váci út 37. www.eol.hu